

ΚΩΝΙΤΣΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ
ΜΑΡΤΙΟΣ 1964

ΕΤΟΣ Β'
ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 21-22-23

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Έκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΟΣ»

ΓΡΑΦΕΙΑ : Βύσσης καὶ Καΐρη 2 — Ἀθῆναι.

Ἐτησία συνδρομὴ

Ἐσωτερικοῦ Δραχ. 60.—Κοινοτήτων Δραχ. 100.—Ἐξωτερικοῦ Δολλάρια 6.—

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΝ ΚΟΝΙΤΣΗ

Νίκος Τσάκας

Ἀναστάσιος Εύθυμίου

Τάκης Παπαδημούλης

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Ὀρέστης Μανθούλης

Θωμᾶν Σπανὸν

Ιωάννης Λυμπερόπουλος

‘Οδὸς Κονίτσης 30

Πετρούπολις—Ἀθῆναι

Ὑπεύθυνοι κατὰ Νόμον :

Ἐπὶ τῆς ὕλης : Τάκης Χ. Παπαδημούλης, Ζήνωνος 22—Ἀθῆναι

Τυπογραφείου : Χρ. Χρονόπουλος, Θήρας 6 — Ἀθῆναι.

ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

Ἐνα τοπεῖο τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης, Ἡ Κλεισούρα τοῦ Σαρανταπόρου μεταξὺ Πυξαριᾶς, Ἐξοχῆς, Ἀγίας Βαρβάρας καὶ Ἀμαράντου.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΩΝ "Ο ΑΩΟΣ,,

(Σωματεῖον ἀνεγνωρισμένον)

Ἐπίτιμος Πρόεδρος κ. Κ. ΔΟΒΑΣ Ἀντιστράτηγος

Ἐπίτιμον Μέλος Δ. Σ. κ. Ν. ΤΣΑΚΑΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΔΙΑ ΤΟ 1964

Πρόεδρος : Τάκης Χ. Παπαδημούλης

Αντιπρόεδρος : Ὁρέστης Μανθούλης

Γεν. Γραμμ. : Κωνστ. Κολέτσης

Ταμίας : Θωμᾶς Σπανός

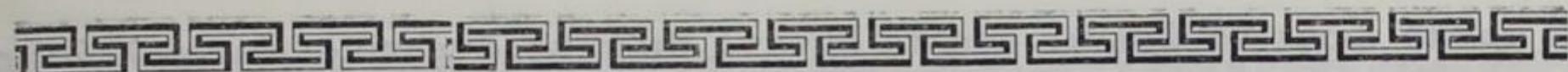
Σύμβουλος : Ἰωάννης Λυμπερόπουλος

Σύμβουλος : Δημήτριος Μηλίγκος

Σύμβουλος : Μερόπη Αδαμαντίδου

ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Π. Φλώρος, Κ. Τσίλης και Ὁδ. Χουλιάρας

ΝΕΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Είναι γεγονός ότι αἱ κρατοῦσες ἐπιστημονικὲς ἀντιλήψεις, πάνω στὸ θέμα τοῦ μέλλοντος τῶν ὁρεινῶν πληθυσμῶν ὅχι μόνον στὸν τόπον μας, ἀλλὰ καὶ σ' ὅλον τὸν κόσμο, δὲν εἶναι αἰσιόδοξες.

Περιθώρια πολλὰ ἀναπτύξεως δὲν ὑπάρχουν.

Σὲ σύγκριση μάλιστα μὲ τὶς πεδινὲς περιοχές, κι' ἀκόμα, μὲ τὰ ἀνεπτυγμένα βιομηχανικὰ κέντρα, οἱ ὁρεινὲς περιοχὲς ὑστεροῦν. Δὲν παρουσιάζουν τὶς προϋποθέσεις ἔκεινες ποὺ θὰ βοηθοῦσαν ἔνα πρόγραμμα ἀναπτύξεως, στηριγμένο σὲ ὀρθολογικὰ ἐκτιμημένες καὶ κατανεμημένες οἰκονομικὲς δυνατότητες.

Ωστόσο, αὐτὸ δὲν σημαίνει, ότι τὰ ὄρια ἔξαντλήθηκαν καὶ εἰδικὰ μάλιστα, προκειμένου γιὰ τὴν Ἐπαρχία Κονίτσης. Προπαντὸς δὲ εἶναι θέμα γιὰ μᾶς νὰ βρεθῇ ἔνας τρόπος συντηρήσεως, ἔνας τρόπος γιὰ νὰ ξεφύγη αὐτὸς ὁ τόπος ἀπὸ τὸ λεγόμενο φαῦλο κύκλο τῆς πενίας, μὲ ὅλες τὶς τρομερὲς συνέπειές του. Ἀνεργία καὶ ψευτοαπασχόληση. 80% τῶν παιδιῶν ἀδενοπαθητικά, Μετανάστευση, Ἐρήμωση, Καμμία ἐλπίδα βελτιώσεως. Ἀθλιες συνθῆκες ζωῆς. Καμμία ἀχτίδα πολιτισμοῦ.

Ο δρόμος ποὺ θὰ συνδέσῃ τὴν Ἡπειρον μὲ τὴν Μακεδονία, περνόντας ἀπ' τὴν ἐπαρχία μας, πρᾶγμα ποὺ πρέπει νὰ θεωρεῖται σήμερα σχεδόν βέβαιο, θὰ δημιουργήσῃ εύνοϊκώτατο κλῖμα, γιὰ μιὰ βελτίωση τῶν ὄρων τῆς ζωῆς. Καὶ μεροκό ματα θὰ πέσουν στὴν ἐπαρχία κατὰ τὴν πρώτη φάση του. Καὶ τὰ δάση της θὰ ἀξιοποιηθοῦν. Καὶ ἡ ὑποτονικὴ οἰκοτεχνία τῶν μαλλίνων ὑφαντῶν, τῶν ξυλουργικῶν κλπ, ποὺ ἀλλοτε ἥκμαζε καὶ σήμερα μαραζώνει, θὰ πάρη ἐπάνω της. Καὶ τὰ Κτηνοτροφικὰ προϊόντα, θὰ βροῦν καλύτερη καὶ εύνοϊκώτερη ἀγορά. Καὶ τὰ ἐπωρικὰ προϊόντα τῆς ἐπαρχίας, ποὺ μὲ τόση προσπάθεια, ἀρχισαν τώρα νὰ πληθαίνωνται, χωρὶς ἐλπίδες διαθέσεως, θὰ βροῦν τρόπο νὰ διατεθοῦν. Τέλος κι' ὁ Τουρισμὸς δὲν θὰ μείνη ἄγνωστος γιὰ τὴν Ἐπαρχία μας, παράγων εἰσοδήματος.

Ομως ὅλα αὐτά, δὲν γίνονται αὐτόματα. Χρειάζεται προετοιμασία. Καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα, πρέπει νὰ σταματήσῃ ἡ μετανάστευση, ποὺ ρήμαξε τὴν ἐπαρχία ἀπὸ νέους. Γιατὶ καμμιὰ ἀλλαγὴ κοὶ καμμιὰ πρόοδος δὲν μπορεῖ νὰ βασιοθῇ σὲ γέρους καὶ σὲ ἀνήλικα. Ἀλλὰ γιὰ νὰ σταματήσῃ ἡ μετανάστευση ἀς μὴν ἀπατώμεθα, χρειάζεται νὰ ἀντικατασταθῇ τὸ εἰσόδημα πού μπαίνει σήμερα στὴν Ἐπαρχία ἀπ' αὐτή, μ' ἀλλους χειροπιαστοὺς καὶ γρήγορους τρόπους, ποὺ θὰ συγκρατήσουν τοὺς νέους στὴν πατρίδα τους. Λ.Χ. χρειάζεται νὰ γίνουν ἔργα μονίμων βελτιώσεων καὶ κυρίως ἀρδεύσεων.

Ἀκόμα, νὰ μεγαλώσῃ ὁ κλῆρος, ἔκεινων ποὺ ἀντέστησαν στὸ ρεῦμα τῆς φυγῆς, μὲ ἀναγναστικὴ ἀπαλλοτρίωση καὶ ἀναδιανομὴ τῆς γαιοκτησίας,

σὲ τρόπο ὥστε νὰ ἔχωμε ὅσο τὸ δυνατὸ βιώσιμες ἀγροτικὲς ἐκμεταλεύσεις.

Μὲ πριμοδότηση, βραβεῖα καὶ μακροχρόνια χρηματοδότηση τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, νὰ ἐπιτύχωμε αὐτὴ τὴν ἀγροτικὴν ἐκμετάλευση νὰ τὴν κάνουμε μικτὴ γεωργοκτηνοτροφική, ὅπου δὲν θὰ λείπουν τὰ δεντροκηπευτικά, οὔτε καὶ ἡ οἰκοτεχνία. Μιὰ οἰκοτεχνία, ποὺ νὰ ἔξασφαλίζῃ τὴν διάθεση τῶν προϊόντων της, (‘Υφαντά, ξυλόγλυπτα κλπ.) Ὁ σκοπὸς εἶναι, νὰ φτάσουμε ὥστε αὐτὴ ἡ μορφὴ ἐκμεταλλεύσεως νὰ πάρῃ τὴν μορφὴ μιᾶς φάρμας. Ἡ δοιά προϋποθέτει τὴν παραμονὴ τῆς οἰκογενείας συνεχῶς στὸ κτῆμα. Καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι οὔτε καινούργιο, οὔτε πρωτάκουστο. Γῆ, νερὸ, λίγα βοοειδῆ, αἶγες, πρόβατα, μελίσσια, χοῖροι, πουλερικά, καλλιέργεια κτηνοτροφικῶν φυτῶν, ὁπωρῶνες, ἐκμετάλευση τοῦ γειτονικοῦ δάσους, καὶ τέλος καλλιέργεια σιτηρῶν καὶ ὁσπρίων, συνθέτουν τὴν ἔννοιαν μιᾶς φάρμας. Ποὺ δὲν βρίσκεται ὅπως εἴπαμε στὴν περιοχὴ τῶν ὄνείρων.

Χρειάζεται μόνο προοπτικὴ τολμηρὴ καὶ κατανόηση τῆς ἀναγκαιότητος. Νὰ ἀφίσουμε τὰ ἡμίμετρα. Καὶ νὰ ἔξαστρακίσουμε τὴν παλαιὰ νοοτροπία. Ἀκόμα τὰ σχολειά μας, κι' αὐτὴ ἡ Ἀναγνωστοπούλειος Γεωργικὴ Σχολὴ, νὰ προσαρμόσουν τὴ διδασκαλία τους πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση.

Κι' ἄς μὴ μᾶς διαφεύγει πάντοτε, πὼς σὲ μιὰ ἀπώτερη προοπτική, πρέπει ν' ἀντιμετωπίσουμε καὶ θέμα συγκεντρώσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἐπαρχίας σὲ μιὰ ἡ δύο ἀγροτοπόλεις. Ἐξ αὐτῶν, μία τουλάχιστον θὰ εἶναι ἡ Κόνιτσα, ὅπου θὰ παρέχωνται Κοινωνικὲς ὑπηρεσίες. Ψυχαγωγία. Εύκαιριες μορφώσεως. Κι' ἀκόμα, ὅπου θὰ ίδρυθοῦν μὲ τὴν ἐνίσχυση τῶν διαφόρων Χρηματοδοτικῶν ὁργανισμῶν (Ἀγροτικὴ Τράπεζα—ΟΒΑ-ΟΧΟΑ κλπ) γεωργικὲς βιομηχανίες, ποὺ θὰ δώσουν ὑπεραξία στὰ γεωργικὰ προϊόντα τῆς ἐπαρχίας καὶ δουλειὰ στοὺς ἀγρότες. Ἀκόμα, μὲτὸν ἴδιο τρόπο, θὰ ίδρυθοῦν μικρὲς ἐλαφριὲς βιομηχανίες καὶ βιοτεχνίες ἀπασχολήσεως ἀνθρώπων, ὅπως κατασκευῆς ραδιοφώνων καὶ ἄλλων ἡλεκτρικῶν εἰδῶν, ξυλουργεῖα, ταπητουργεῖα κλπ. Οἱ δοιάς βιομηχανίες ἡ βιοτεχνίες, θὰ ἐνταχθοῦν σ' ἔνα γενικώτερο σχέδιο ἀναπτύξεως τῆς Ἑλλάδος, μὲ βιομηχανικὲς ζῶνες, μιὰ τῶν ὅποιων ἀπαραιτήτως δέον νὰ εἶναι καὶ ἡ περιοχὴ τῶν Ιωαννίνων.

Σ' αὐτὲς τὶς Ἀγροτοπόλεις, ὁ Τουρισμὸς θὰ εἶναι τὸ ἐπιστέγασμα τῆς ἐπιτυχίας των, ὡς πόλεων, ὡς κλίματος, ὡς φυσικῆς ὡμορφιᾶς. Πράγματα ποὺ τουλάχιστον ἡ Κόνιτσα, θὰ μπορεῖ νὰ τὰ ἔχῃ. Καὶ γιὰ τὰ δοιά μιλήσαμε ἄλλες φορὲς ἀπὸ τὶς στῆλες τοῦ περιοδικοῦ μας.

ΓΙΑΝ. ΛΥΜ.

• ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ •

• Έπι τῇ ἐπετείῳ τῆς 25 Μαρτίου

ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝ. ΔΙΑΝΟΗΣΙΝ

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ

Toū κ. N. M. ΚΑΤΣΕΝΗ

Εἰς τὰς ιστορικὰς ἐπετείους τοῦ "Εθνους μας λαμβάνει κανεὶς τὴν ἀφορμὴν νὰ ἐμβαθύνῃ καὶ νὰ ἀνεύρῃ τὴν γενεσιούργὸ δύναμη, τὴν βαθύτερη οὐσία τῶν πράξεων καὶ τῶν γεγονότων ποὺ ἐδημιούργησαν τὴν Ἰστορίαν καὶ συνέθεσαν τὸ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα πρὸς ὅφελος ὅχι μόνον τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος.

Διὰ τὸν "Ἑλληνα τὰ στοιχεῖα τῆς ζωῆς τὰ ὅποια ἀπαρτίζουν τὴν κοινωνίαν εἶναι συνισταμένη τῶν στοιχείων τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ μεγαλεῖον ἐνὸς "Εθνους νοεῖται ως συναίσθησι τοῦ προσωπικοῦ μεγαλείου. Τὰ στοιχεῖα τῆς ζωῆς χωρὶς τὴν σύνθεσιν, τὴν ὅποιαν λαμβάνουν μέσα στὴν προσωπικότητα ἀλληλοσυγκρούονται καὶ αὐτοδιαλύονται. Χωρὶς τὸ χρέος ποὺ ἔχει πρὸς τὴν προσωπικότητα μέσα του ὁ ἀνθρωπος γίνεται μηχανή, δόποτε θαυμάζομε ἵσως τὸ τὶ κάνει, περιφρονοῦμε ὅμως τὸ τὶ εἶναι. Εἰς τὸν "Ἑλληνα θαυμάζομε καὶ ὅ,τι κάνει ἀλλὰ καὶ ὅ,τι εἶναι καὶ τοὺς ἀγῶνας ἀλλὰ καὶ τὰ κίνητρα τὰ ὅποια πιστοποιοῦν τὴν ἀξίαν του.

Δι' ὅσα ὁ "Ἑλλην ἔπραξε ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι σήμερον ἔχουν γραφῆ τόσα ὅσα δι' οὐδὲν "Εθνος. Εἰς ἡμᾶς μένει νὰ τονίσωμεν τὴν ἀφετηρίαν τῶν πράξεων καὶ νὰ διαπιστώσουμε τὴν αἰωνίαν αὐτὴν δύναμιν ἥ ὅποια κινεῖ τὴν ψυχὴν τοῦ "Ἑλληνος καὶ τὴν ὥθεῖ πρὸς τὸ χρέος ὅπουδήποτε τοῦτο ἐπιβάλλεται νὰ ἐπιτελεσθῇ.

Εἰς τὸ ἐρώτημα μία εἶναι ἥ ἀπάντησις· ἥ Ἐλευθερία. Ἡ Ἐλευθερία εἶναι ὁ ἴδανικὸς παράγων τῆς ἀνθρωπίνης προόδου καὶ ὁ μοναδικὸς τοῦ Ἑθνικοῦ μεγαλείου.

Ο ἀνελεύθερος αἰσθάνεται τὸ καθῆκον ως ἔξαναγκασμόν, ὁ ἐλεύθερος ως ἡθικὴν ἐπιταγήν.

Ο ἀνελεύθερος ὑπολογίζει τὴν θυσίαν χάριν τοῦ ὅλου ως ταπεινὴν σκοπιμότητα, ὁ ἐλεύθερος ὅμως ως χρέος πρὸς πραγμάτωσιν μιᾶς Ἰδέας.

Ἡ Ἐλευθερία εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀντίληψιν δὲν εἶναι ἀναλελυμένη εἰς τὰ πάθη καὶ τὰ δικαιώματα τῶν ἀνθρώπων ἀλλὰ αὐτοδεσμευμένη μορφὴ θεϊκῆς παρουσίας, μορφὴ νίκης μὲ δλόφωτο ἀνάβλεμμα καὶ θεϊκὸν πνεῦμα πυκνωμένον μέσα εἰς τὸν εὔπλαστον τύπον τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος.

Οὐδέποτε σύμβολα ὑπῆρξαν τὸσον παραστατικὰ τόσον ἰδεατὰ ὅσον καὶ πραγματικά. Τὸ ἄյλον συνεχωνεύθη μὲ τὴν ὕλην, τὸ αἰώνιον μὲ τὸ φθαρτόν, τὸ ἴδανικὸν συνεδέθη μὲ τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύναμιν καὶ ἀνεδύθη ἥ Ἑλληνικὴ Ἐλευθερία ως ἄλλη Ἀφροδίτη εἰς τὴν βραχώδη ἀκτὴν τῆς Κύπρου.

Τὶ ἄλλο ἐσήμαινε εἰμὴ μόνον πάθος πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν ἥ θυσία τῶν τριακοσίων εἰς τὰς Θερμοπύλας; Πῶς ἀλλοιῶς δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ τὸ μυθικὸν φέγγος τοῦ Βυζαντίου παρὰ ως ἄλλη θεϊκὴ ἐπιταγὴ τοῦ ἐλευθέρου πνεύματος κατὰ τοῦ βαρβαρισμοῦ; Ποῖον νόημα περικλείει ἥ 25η Μαρτίου παρά τὸ αἰώνιον νόημα τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων ὑπὲρ

‘Ο “Αγιος” Ιωάννης ὁ ἐκ Κονίτσης

2ον (Τελευταῖον)

‘Υπὸ Ιερέως ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΠΑ·Ι·ΣΙΟΥ τοῦ ἐκ Χιονιάδων

Τῇ 23 Σεπτεμβρίου ἔορτάζομεν τὴν μνήμην καὶ τὴν ἀθλησιν τοῦ ἀγίου Νεομάρτυρος Ιωάννου καταγομένου ἀπὸ τῆς Κώμης Κονίτσης (¹) τῆς παλαιᾶς Ἡπείρου ἀθλήσας εἰς Βραχώρι (²) τῆς Αίτωλίας ἐν ἔτει 1814 ἀπὸ Χριστοῦ.

Οὗτος ἦν ἐκ τῆς Κωμοπόλεως Κονίτσης, τῆς κατὰ τὴν παλαιὰν Ἡπει-

(1) Εἰς τὸ κείμενον Κονίτζης
(2) Τὸ σημερινὸν Ἀγρίνιον

τῆς ἐλευθερίας; Κατὰ ποῖον τρόπον εἶναι δυνατὸν νὰ κατανοήσωμεν τὸ μεγαλεῖον τοῦ 40 ἐὰν πρωτίστως δὲν βιώσωμεν τὸ μοναδικὸν εἰς τὴν ἱστορίαν γεγονὸς, ὅτι ὁ Ἐλλην αἰσθάνεται τὸν ἔαυτόν του ἐλεύθερον ἀπὸ κάθε καταναγκασμό, ίκανὸν νὰ δημιουργήσῃ, νὰ πρωτοτυπήσῃ, δυνατὸν ὥστε νὰ αἰσθανθῇ ἀπὸ ἀληθινὴ κατανόησι τῆς ὑπεροχῆς του τὴν εὐθύνην τῆς παρουσίας του ώς διαμφιστοῦ τῆς Ἰστορίας;

“Ολα αὐτὰ βαραίνουν εἰς τοὺς ὕμους ἡμῶν τῶν νεωτέρων. Δὲν δεχόμεθα ὅμοις παθητικὰ τὸ μεγαλεῖον τῶν περασμένων γενεῶν ἀλλὰ ἀναπλάθωμεν δημιουργικὰ τὸ μεγαλεῖον τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος.

Δὲν εἴμεθα ἀπλῶς οἱ κληρονόμοι καὶ οἱ ἀπόγονοι ἐνδόξων προγόνων ἀλλὰ συνειδητοποιοῦμε τὴν ἱστορικὴν συνέχειαν τοῦ Ἔθνους διεκδικοῦμεν τὰ ἐξ αὐτῆς δικαιώματα ἀλλὰ γνωρίζομεν καὶ τὰς ἐξ αὐτῆς ὑποχρεώσεις.

Δὲν ἔχομεν ταχθῆ φύλακες ἐρειπίων. Ζοῦμε τὴν νέαν μας Ἰστορίαν.

Νικόλαος Μιχαὴλ Κατσένης
Φοιτητὴς Φιλοσοφικῆς

ρον κειμένης, ἢ ὅποια εἶναι θρόνος τοῦ Βελλᾶς Ἐπισκόπου, ὑπὸ τῶν Ιωαννίνων Μητροπολίτην ἐγεννήθη δὲ καὶ ἀνετράφη ἐν αὐτῇ ἀπὸ γονεῖς Μωαμεθανούς. Ὁ πατὴρ μέν αὐτοῦ ἦν εἰς τῶν παρ’ αὐτοῖς εἰς ἄκρον τιμωμένων, Δερβίσης δηλαδή, καὶ Σέχης τὸ ἀξίωμα ὅμοίως δὲ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐκ τῶν ἀπογόνων τῆς Ἀγαρ. Ἐν ὃ δὲ ὁ Μακάριος οὗτος ἐγένετο σχεδὸν εἰκοσαετής τὴν ἡλικίαν καταλιπὼν τὴν γεννήσασαν αὐτὸν Κόνιτσαν, μετέβη εἰς τὴν Μητρόπολιν (³) τῶν Ιωαννίνων σεβόμενος παρ’ αὐτοῖς καὶ αὐτὸς οὐχ ἡττον ἢ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, (συνετάγη γάρ καὶ αὐτὸς εἰς τὸ βδελυρὸν ἐκεῖνο τάγμα τῶν Δερβίσηδων παρὰ τοῦ πατρὸς του τοῦ Σέχη). διατρίψας δὲ ἐκεῖ ἐν Ιωαννίνοις ίκανόν καιρὸν, εἴτα ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, καὶ διὰ τῆς Ἀρτας ἔφθασεν καὶ εἰς τὴν ἥδη Κωμόπολιν τῆς Αίτωλίας, τὸ παρ’ ἡμῖν κοινῶς λεγόμενον Βραχώρι, ὅπου κατώκησεν εἰς τὸ αὐθεντικὸν οἴκημα, τὸ λεγόμενον Μουσελὶμ σεράϊ. Ἡν δὲ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἐξουσιάζων πᾶσαν τὴν Αίτωλίαν καὶ Ἀκαρνανίαν, ὁ πρὸ μικροῦ ἐν Βελλαγράδοις τῆς Ἀλβανίας (ἐν Μπερατίῳ) τὴν ζωὴν καταστρέψας, ὁ Χαζνατάρ ’Ισουφάραβος ὄστις γινώσκων τὸν πατέρα τοῦ νέου, μᾶλλον δὲ σεβόμενος αὐτὸν ως Σέχην, καὶ ἀρχηγὸν τῆς θρησκείας των, τὸν ἐδέχθη μετ’ ἀγάπης πολλῆς, καὶ εἰς τιμὴν τὸν κατέστησεν ὅχι ὀλίγην, ὀνομάζων αὐτὸν

3) Μητρόπολιν ἐννοεῖ ὁ συγγραφεὺς τὴν Πρωτεύουσαν τῆς Ἡπείρου τὰ Ιωαννίνα.

Δερβίσην ίδικὸν του. "Οθεν καὶ ὁ νέος ἔμεινε παρ' αὐτῷ ἀρκετὸν καιρόν, καὶ εἰς ὑπηρεσίαν ἐστέλλετο ἀκαταπαύστως, ὡσὰν ὅπου τὸ ἔτος αὐτὸν ἦτον ἡ εἰς τὴν ἑπτάνησον Ἰονικὴν (⁴) πολιτείαν ἡ μεταξὺ τούτων καὶ Ρωσσῶν μάχη, ὅτι καὶ ἀντικρὺ τῆς Νήσου Λευκάδος, οὗ σμακρὰν τῆς ἀγίας Μαύρας, συνήφθησαν εἰς πόλεμον τὰ δύο στρατεύματα ὅπου ἔπεσαν νεκροὶ ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν πεντήκοντα Τούρκους, τρεῖς δὲ μόνον ἐκ τῶν ἡμετέρων. Ἀρχιστράτηγος δὲ αὐτῶν ἦν ὁ προορρησθεὶς Ἰσουφάραβος. Ο δὲ τόπος ἐνῶ συνεκροτήθη ὁ πόλεμος, λέγεται τανῦν Τεκιές, ὅπου μετ' ὀλίγον δι' ἀδείας τῶν τὰς Νήσους κρατησάντων Βρεττανῶν, ἐκτίσθη καὶ τὸ ἐκεῖ φρούριον. Ἄσ εἶλθωμεν δὲ εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ λόγου μας πάλιν. Καὶ μὲ ὄλον ὅπου ὁ Μακάριος οὗτος νέος διετέλει ἐν τούτοις, εἶχεν ὅμως τὸ χριστιανικὸν πολίτευμα ἔμφυτον, χρώμεμος πολλάκις τὰ νηστίσημα βρώματα τῶν χριστιανῶν, καὶ ἀγαπῶν τὴν καθ' ἡμᾶς πολιτείαν. Εἶχε δὲ ἐν καρδίᾳ καὶ τὸν φόβον τοῦ Ἐθνους μήποτε φωράθεις, ὑποπέσῃ εἰς κίνδυνον. Συνέβη δὲ μετὰ παρέλευσιν διετίας, νὰ γίνη ἡ ἀλλαγὴ τῶν ἔξουσιαστῶν τῆς Ἀκαρνανοαιτωλίας ὅθεν ὁ μὲν Ἰσουφάραβος ἀπῆλθεν εἰς Ἰωάννινα πρὸς τὸν Ἡγεμόνα, ἀντ' αὐτοῦ δὲ ἔλαβε τὴν ἔξουσίαν ὁ Σουλεϊμᾶν μπέης Βρυόνες τούπιθετον. Ο δὲ νέος οὔτε τὸν διάδοχον τῆς ἔξουσίας ἡκολούθησεν, οὔτε τὸν ἴδιον αὐθέντην Ἰσούφ, ἀλλ' ἔμεινεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Αίτωλίας περιφερόμενος χριστιανικοῖς ἴματίοις ἐνδεδυμένος· καὶ τὸ ὅπερ ἐφόρει Δερβίσικον κιουλάφι, ὁμοῦ καὶ τὰ λευκοπράσινα ἐνδύματα ἀπεκδυθεὶς, κατεπάτησεν ἀπορρίψας καὶ μετὰ τῶν χριστιανῶν φυλάκων τοῦ γένους τῶν καὶ Καπεταναίων λεγομένων ἔχριστιάνιζεν ἐν πᾶσιν, ὑστερούμενος μόνον τὸ ἄγιον βάπτισμα, τὸ ὅποιον βουλόμενος πρὸ καιροῦ νὰ τὸ ἀξιωθῇ εἰς τὰ

μέρη ταῦτα δὲν ἔγίνετο δυνατὸν νὰ τὸ ἀπολαύσῃ, ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο οἱ χριστιανοὶ ἀπὸ τὸ βάρβαρον τῆς ἔξουσίας, διὰ νὰ μὴν ὑποπέσωσιν εἰς κίνδυνον ἐὰν γνωρισθῇ τὸ πρᾶγμα. Διὰ τοῦτο ὁ νέος διέβη εἰς τὴν Νήσον τῆς Ἰθάκης, ὅπου ἀνεγεννήθη διὰ τοῦ θείου τούτου βαπτίσματος μετονομασθεὶς Ἰωάννης· καὶ κατηχηθεὶς ἐκεῖ ἱκανῶς παρὰ τοῦ πνευματικοῦ, τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν Ὁρθόδοξον πολιτείαν, ἐπανέστρεψεν εἰς τὸ μέρος τοῦ Ζηρομέρου. Ἐλθὼν δὲ ἐν τινὶ χωρίῳ ὅπου λέγεται Μαχαλᾶς, ἔμεινεν ἐν τὰξει δούλου παρὰ τῷ ἐκεῖ Προϊσταμένῳ Πάνω Γαλάνη, καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ χωρίῳ ὑπανδρεύθη, φυλαττόμενος πάντοτε καὶ προσέχων ἀπὸ τοὺς Ἀγαρηνούς. Οθεν καὶ τὸ περισσότερον ἐστεκε κρυπτόμενος, ἔχων δραγατικὸν ἐπάγγελμα, τὴν φύλαξιν δηλαδὴ τῶν χωραφίων, ἐξῆς αἰτίας καὶ σπανίως ἐφαίνετο εἰς τὸ ἄνωθεν χωρίον, μόλις δὲ εἰς σύναξιν πολλῶν.

Κατὰ δὲ τό 1813 ἔτος Σωτήριον, μαθὼν ὁ πατὴρ αὐτοῦ Σέχης τὴν ἄρνησιν τῆς θρησκείας τοῦ Μωαμετισμοῦ θρηνήσας ἀπαρηγόρητα ἐπὶ τούτῳ, πέμπει δύω τοῦ τάγματός του Δερβίσηδες, ἵνα ἐλθόντες πασχίσωσι διαφόρως, διὰ ταξειμάτων καὶ ὑποσχέσεων, ἵσως ἀφελκύσωσιν αὐτὸν· τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τὸν ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πλάνην των. Οἵτινες ἐλθόντες, καὶ μαθόντες τὴν οἰκίαν του, ἐκόνευσαν εἰς αὐτὴν· αὐτὸς δὲ οὐδόλως βουληθεὶς ἴδειν αὐτοὺς ἥ ἀκοῦσαι τὰς μυθολογίας καὶ φλυαρίας των, ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτῶν κατὰ τὸν Δαβίδ, καὶ μετὰ ἀσεβῶν δὲν ἥθέλησε νὰ καθίσῃ. Οθεν οἱ Δερβίσηδες καταισχυνθέντες πολλὰ περισσότερον διὰ τὴν καταφρόνησιν ταύτην, ἀνεχώρησαν ἀπρακτοί. Τὶ δὲ μετὰ ταῦτα ὁ μισόκαλος διάβολος κατὰ τῆς μάνδρας τοῦ Χριστοῦ ὡς λέων ὠρυόμενος; ἀκούσατε παρακαλῶ τὶ ἔμεθοδεύθη· (ἐνεπαίχθη ὅμως ὁ δόλιος μηδὲν κατορθώσας, πτῶμα δὲ πεσὼν ἔξαίσιον, καὶ πατηθεὶς ὑπὸ Νεομαρτύ-

4) Εἰς τὸ κείμενον, Ἰωνικήν.

ρων, καὶ τώρα εἰς τοὺς τοιούτους ἐσχάτους καὶ ἀθλίους καιροὺς). Παρακινεῖ τὸν Ἀγαρηνὸν ὅπου εύρισκετο εἰς τὸ εἰρημένον χωρίον Μαχαλᾶν διὰ νὰ διαβάλῃ τὸν νέον, εἰς τὸν ἐν Βραχωρίῳ Μουσελίμην, ὅτι ἔγινε χριστιανὸς ἀπὸ τοῦρκος ὅπου ἦτον καὶ μάλιστα ἐνὸς περιφήμου Σέχη καὶ Δερβίση υἱός. Δὲν ἀναβάλλει τελείως τὴν ὥραν ὁ Σούμπασις οὗτος Ἀγαρηνός. ἀλλὰ δι’ ἔγγράφου ἀναφορᾶς κάμνει γνωστὸν τοῦτο τῷ Μουσελίμη (ἥν δὲ Μουσελίμης ὁ ἀπὸ Τεπελένης⁽⁵⁾ Ἐλμάζαγας Μπόνος) προσθέτων καὶ αὐτὸς ὁ κατάρατος ἀπειρατὰ ἐναύσματα, διὰ νὰ παρακινήσῃ αὐτὸν εἰς περισσοτέραν ὄργην. ‘Ο δέ Μουσελίμης ἴδων τὰ περὶ τοῦ νέου γεγραμμένα ἐταράχθη ἀπὸ τὸν θυμόν, καὶ μετακαλεσάμενος τὸν Κατῆν καὶ τὸν παρ’ αὐτοῖς νομοκράτορα Μουφτῆν, κοινολογεῖ τὴν ύπόθεσιν εἰς αὐτούς.

“Οθεν καὶ αὐθημερὸν στέλλει καὶ τοὺς ἐπὶ τῷ συλλαβεῖν αὐτὸν ἔξεπίτηδες στρατιῶτας, οἵτινες ἐπὶ προφάσει ἀλλη ἀπαντήσαντες αὐτόν, εὔθὺς χωρὶς ἀναβολὴν τὸν ἔδεσαν, καὶ οὕτω δέσμιον τὸν παρέστησαν εἰς τὸ κριτήριον. Ἡρώτησεν αὐτὸν ὁ Μουσελίμης, τὸ γένος, τὴν πατρίδα, τὸ ὄνομα καὶ τὴν θρησκείαν, καὶ ὁ νέος εἰς ὅλα αὐτὰ καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ ἀπεκρίθη ὅτι είμαι χριστιανὸς καὶ ὀνομάζομαι Ἰωάννης.

Δὲν είσαι σύ, ἀνταποκρίνεται ὁ Μουσελίμης ὁ Δερβίσης ὁ υἱὸς τοῦ Σέχη Κονίτσα; Ναὶ ἔγώ, ἀλλὰ τώρα είμαι χριστιανὸς, καὶ χριστιανὸς μέλλω ἀποθανεῖν, ἔγελάσθης ἀπὸ τὴν γυναῖκα, τοῦ λέγει ὁ Μουσελίμης καὶ ἀλλαξεις τὴν πίστιν σου, πλὴν τώρα ἐλθὲ εἰς τὸν νοῦν σου, καὶ κήρυξαι τὴν ὁμολογίαν τῆς παλαιᾶς πίστεώς σου τῆς ἀληθινῆς καὶ τότε θέλεις γνωρίσει πόσον θέλεις γνωρίσει πόσον θέλεις τιμηθῆ ἀπὸ μέρους μου.

Μὴ στοχάζεσαι Ἀγᾶ μου, ἀποκρί-

νεται ὁ νέος νὰ εύρεθῶ τόσον ἀνόητος καὶ μωρός, ὡστε ὅποῦ νὰ ἀφήσω τὴν Ἀγίαν πίστιν τῶν Χριστιανῶν καὶ νὰ τυφλωθῶ νὰ ἔλθω πάλιν εἰς τὸν βόρβορον τοῦ Μωαμεθανισμοῦ. Μόλις ἔγινε δυνατὸν νὰ τὴν γνωρίσω, καὶ τώρα πῶς είναι τρόπος νὰ τὴν παραιτήσω; Ποτέ, ποτέ, μὴ γένοιτο εἰς ἐμὲ τοιοῦτον κακόν. ‘Ο δὲ Μουσελίμης καὶ οἱ περὶ αὐτὸν θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ παρρήσιᾳ τοῦ Μάρτυρος, καὶ οἱωνοὶ ἐντροπιασθέντες, δὲν ἡθέλησαν νὰ ἔξαπλωθῶσιν εἰς περισσοτέραν ὄμιλίαν. Ἔδωκε δὲ προσταγὴν διὰ νὰ ρίψουν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἔκει νὰ τὸν βασανίσουν πανδείνως καὶ σκληρωτάτως, ώστα νὰ ἐντρέπετο τάχα νὰ τὸν τιμωρήσῃ εἰς τὸ φανερόν. Λαβόντες δὲ αὐτόν οἱ ὑπηρέται οὕτω δέσμιον, ἔθηκαν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ. καὶ τὴν βαρυτάτην ἄλυσσον, ἀπεράσαντες τοὺς πόδας αὐτοῦ εἰς τὸ ξύλον. Ἀφίνω λοιπὸν νὰ στοχασθῆτε χριστιανοί, τὶ ἀρα ἐδοκίμασεν ὁ εὐλογημένος ἔκει εἰς τὴν φυλακὴν, ἀπ’ αὐτοὺς τοὺς σεσωματωμένους διαβόλους. Δεσμὰ δεινότατα, ράβδισμοὺς ἀνεικάστους, κολαφισμοὺς διὰ χειρῶν καὶ ποδῶν, καὶ ὅσα ἐδίδαξεν ἀκόλουθα ὁ πατὴρ αὐτῶν σατανᾶς. ‘Ο δὲ μάρτυς εὐχαριστῶν τὸν θεὸν ὑπέμεινε ταῦτα ἀνδρείως, ὑπολαλῶν πάντα, τὸ ὁ θεὸς βοήθησόν μοι. Μαθὼν δὲ ὁ Μουσελίμης τὴν ἀμετάθετον γνώμην τοῦ Μάρτυρος καὶ φοβηθεὶς μὴν ἐντροπιασθῆ περισσότερον, ἃν τὸν παραστήσῃ εἰς δευτέραν ἔξετασιν, μετακαλεσάμενος τοὺς οὐλιαμάδες (σπουδαίους) τοῦ γένους του, καὶ συμβουλευθεὶς αὐτούς, ἀπεφασίσθη ὅτι ὁ ἀνθρωπός οὗτος, οὐκ ἔξεστι ζῆν διὰ τὴν τῆς θρησκείας του ἄρνησιν.

“Οθεν ἔδωκε κατ’ αὐτοῦ τὴν διὰ ξίφους ἀπόφασιν παραλαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ δήμιοι μετὰ τοῦ φυλακάτορος (Καπὶ Μπουλούμπασι) δέσμιον ὡς εἶχον ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ἐν τῷ πλατάνῳ τῇ μέσῳ τῆς λεωφόρου ὅπου ζητήσας ὁ Μάρτυς νὰ τὸν λύσωσιν ὀλίγον, διὰ νὰ

5) Ἐκ Τεπελενίου.

Χειμωνιάτικες ίστορίες από την Κόνιτσα

Τοῦ κ. ΑΡΙΣΤΟΚΛΗ ΠΥΡΡΟΥ

Βρέχει τώρα ἀσταμάτητα δύο μῆνες. "Οταν τραβιέται καμμιὰ φορὰ ἡ «ἀντάρα» ποὺ σκεπάζει τὶς κορφὲς τοῦ Μιτσικελιοῦ, τῆς Ὀλύτσικας καὶ τοῦ Περιστεριοῦ, φανερώνεται τὸ «Θάμμα» τοῦ χειμωνιάτικου Ἡπειρωτικοῦ τοπίου. «Τηλόθιναίων Δωδώνης μεδέων δυσχειμέρου». Τρεῖς χιλιάδες χρόνια ἀπάνω —κάτω, πέρασαν ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ὁ ἀθάνατος Ὁμηρικὸς στῖχος «μολογοῦσε» γιὰ τὸν χειμῶνα στὴν Ἡπειρο. Τίποτε δὲν ἄλλαξε. Καὶ τὰ χειμωνιάτικα σκηνικὰ στήνονται κάθε χρόνο μὲ τὴν ἴδια ἀκρίβεια, τὴν ἴδια ἄγρια μεγαλόπρεπη καὶ ἀσύγκριτη ὁμορφιά.

Σκοτεινιασμένη ἡ «Παμβῶτις» ξεσπᾷ σὲ ἄγρια κύματα, ὅταν ὁ «Θρασκιᾶς» βουερὸς σαρώνει τὰ νερά της, συμπληρώνοντας τὸν χαρακτηριστικὸ χειμωνιάτικο πίνακα.

Παραμονὴ Χριστουγέννων 1962 στὰ Γιάννινα. Τὸ «καλοῦν οἱ μέρες κι' οἱ

ώρες» σὲ συλλογὴ καὶ σὲ γύρισμα στὰ παληά.

Νοσταλγικὰ ἡ μνήμη γυρίζει ἐπίμονα στὰ παιδικὰ χρόνια. Ζωντανεύουν βιώματα ἀπὸ τὸ ξεκίνημα στὴ ζωή.

Λησμονημένες μορφές, τύποι, ἔθιμα καὶ «γιορτάσια».

Τὰ Χριστούγεννα στὴν Κόνιτσα ἐκείνου τοῦ καιροῦ ἔρχονται στὴ θύμησί μου.

Ἡ βροχὴ ἔξω πέφτει ἀδιάκοπα, μονότονα. Θυμᾶμαι:

«Ἡταν «σᾶν σήμερα» παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1911!!Δειλινὸ. Μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα παιδιὰ τῆς γειτονιᾶς μου, εἴμαστε μαζεμένοι στὴν «Λόντζια στὴ Κάτω Κόνιτσα». Ἔτσι ἔλεγαν ἐκεῖνα τὰ χρόνια, μιὰ μικρὴ πλατειοῦλα ποὺ ξανοίγονταν λίγο πιὸ κάτω ἀπὸ τὰ «Μαλιακέϊκα» ἀπέναντι ἀπὸ τὸ πατρικό μου σπίτι. Στὴ μέση της φύτρωνε τότε ἔνας μικρὸς «Πλάτονας»

κάμη τὸν τύπον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, δὲν ἐπείσθησαν οἱ κατάρατοι. Ὁ δὲ ἐκβοήσας τὴν τοῦ ληστοῦ φωνὴν τὸ Μνήσθητί μου Κύριε ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, ἔκλεινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐδέχθη τὸν διὰ ξίφους θάνατον, κατὰ τὴν 23ην τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς ἡμέρα Τετράδη ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ Γεννήσεως 1814. Τὸ δὲ σῶμα πεσὸν ὕπτιον, δὲν ἐτόλμα τὶς τῶν χριστιανῶν νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐτὸ ἐπειδὴ καὶ ἐδόθη προσταγὴ ὅποῦ νὰ μείνῃ πάντη ἀταφού καὶ νὰ γίνη βρῶμα κυνῶν· τὸ ὅποιον σύραντες οἱ δήμιοι ἐκεῖθεν, τὸ ἔρριψαν μαζὶ μὲ τὴν κεφαλὴν εἰς ἓν ρύακα οὐ

μακρὰν τῆς Ἑκκλησίας τοῦ ἀγίου Δημητρίου. Μεσιτείᾳ δὲ τινῶν φιλοχρίστων συνεχωρήθη ἀπὸ τὸν Μουσελίμην διὰ νὰ παραχωθῇ ἀτίμως εἰς ἓνα μέρος οὐχὶ δὲ ώς ἡ τάξις τῶν χριστιανῶν, προφασιζόμενος ὅτι οὔτε Τούρκος οὔτε χριστιανὸς ἦτον ὁ Μάρτυς. Μ' ὅλον τοῦτο. τινὲς εὐλαβεία φερόμενοι κρυφίως κατασκευάσαντες τάφον, ἔθηκαν εὐλαβῶς μετὰ τῆς κεφαλῆς ἐν τινὶ χωραφίῳ ὃ ὅποιος τάφος γιγνώσκεται ὑπὸ τῶν κατοίκων Βραχωριτῶν εἰς τὸν ὅποιον τὸ Μαρτυρικὸν ἐναπετέθη Λείψανον».

Μάιος 1937

Ιερεὺς Γ. ΠΑ·Ι·ΣΙΟΣ

ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ «πάρ' ἀπάνουτ» ὅπως φώναζαν οἱ γρηές, γιατὶ δλη τὴν ώρα ἡμεῖς τὰ παιδιά, ὅταν δὲν εἶχαμε τὶ ἄλλο νὰ κάνωμε, σκαρφαλώναμε στὰ κλωνάρια του καὶ μέ σουγιάδες γράφαμε τὰ δνόματά μας στὸ κορμί του. "Ισως τότε δὲν «εἶχαν βρῆ ἀκόμα νερὸ οἱ ρίζες του», κι' ἔτσι μπορούσαμε ἀγκαλιάζοντας τὸ κορμί του, νὰ συρόμαστε ἐπάνω του καταξεσχίζοντας τὰ «καψοπαντελόνια μας» ώς ποὺ ἀρπαζόμαστε ἀπὸ τὰ κλωνάρια του καὶ τὰ «καβαλλικέύαμε».

'Αργότερα μεγάλωσε κι' ἔγινε ἔνας «γερὸς πλάτανος» ποὺ στόλιζε τὴν «Λόντζια» τῆς Κάτω Κόνιτσας.

Δὲν ξέρω πῶς ἔγινε τώρα τελευταῖα τὸ κακὸ. 'Ασυλλόγιστα κι' ἀπολίτιστα χέρια τὸν ἔκοψαν!! Κανένας δὲν φώναξε. Κι' ἡ δμορφιὰ αὐτὴ χάθηκε. Κοντὰ στὴ «Λόντζια» ἦταν τότε ὁ φοῦρνος τοῦ κυρ Νάσιου τοῦ Τσίκα, ποὺ παραμονὴ Χριστουγένων ὅπως ἦταν, «ἔπερνε κι' ἔδινε» ψήνοντας ἀπὸ τὸ πρωΐ τὰ «καρβέλια» τὸ σταρένιο ψωμὶ ποὺ ἔφερναν αἱ νοικοκυρὲς μέοα στοὺς «κάψους». "Ενα - ἔνα τὰ ἔβγαζε ὁ Μπαρπα - Νάσιος ἀπὸ τὸν «κάψο του» καὶ τὰ ἔριχνε στὴ πυρωμένη πλάκα τοῦ φούρνου. "Οταν τὰ ἔβγαζε ἀπὸ μέσα μοσχομύριζε ὅλος ὁ τόπος.

Τὸ καλοῦσε ἡ χρονιάρα μέρα καὶ ὅλα τὰ Κονιτσιώτικα σπίτια θὰ ἔβαζαν στὸ Χριστουγεννιάτικο τραπέζι «καθάριο ψωμί» παραμερίζοντας γιὰ λίγες μέρες τὴν συνειθισμένη «Μπομπότα».

Γεμᾶτο τὸ «τεζιάκι» τοῦ φούρνου ἀπὸ «τέψες, τεψιά, σινιὰ καὶ τεψόπλα». Λειτουργιὲς καὶ Κόλιντρες ποὺ τὶς ζύμωναν οἱ νοικοκυρὲς γίὰ νὰ στέλνουν ὅλα τὰ «Δωδεκαήμερα» πρόσφορο στὴν 'Εκκλησιά, μαζὶ μὲ τὸ «'Ανάμμα» καὶ νὰ μοιράσουν τὶς «Κόλιντρες» στὰ παιδιὰ ποὺ θὰ πήγαιναν τὸ πρωΐ τῶν Χριστουγέννων στὰ σπίτια μὲ τὸν «κλοῦτσο» στὸ χέρι νὰ τραγουδήσουν τὰ Κονιτσιώτικα κάλαντα.

"Εκαμε τρομερὴ «παγωτὴ» καὶ κάθε τόσο «ξεπαγιασμένοι» ἀφίναμε τὸ παιγνίδι, καὶ τρυπώναμε μὲ τὰ ἄλλα «γει-

τονόπουλα» μέσα στὸ φοῦρνο, παρακαλῶντας τὸν κυρ - Νάσιο νὰ μᾶς ἀφίσῃ νὰ «πυρωθοῦμε ψίχα γιατὶ «τσιγκέλιασαν τὰ χέρια μας.»

Κόντευε νὰ «βασιλέψῃ» ὁ ἥλιος καὶ τὸ κρύο δυνάμωνε.

Στὸ φοῦρνο τώρα ἄρχιζαν νὰ φέρνουν τοὺς μεγάλους «τεντζερέδες» ποὺ μέσα θὰ ἔβραζε ὅλη τὴν νύχτα σὲ σιγανὴ φωτὶα ὁ «πατσιᾶς»!!

Συνηθισμένη Χριστουγεννιάτικη σούπα - ἀμβροσία τῶν νοικοκυραίων τῆς Κόνιτσας τὰ χρόνια ἐκεῖνα. Καλὰ πλυμένα ἔμπαιναν στὸν πιὸ μεγάλο τέντζερη τοῦ σπιτιοῦ, τὸ κεφάλι, ἡ κοιλιὰ καὶ τὰ πόδια τοῦ «Μαναριοῦ» ποὺ ἐκτρέφονταν στὸ κάθε σπίτι ὅλο τὸ χρόνο μὲ φύλλα μουριὰς, πουρνιᾶς καὶ πίτουρα καὶ τὸ ἔσφαζαν τὴν παραμονή.

Βουλωμένος στὲς ἄκρες του ὁ τέντζερης μὲ ζυμάρι νὰ μὴ ἔξατμίζεται καὶ «φεύγει ἡ νοστιμάδα» τὸν πήγαιναν στὸ φοῦρνο τῆς γειτονιᾶς, γιὰ νὰ τὸν πάρουν τὰ χαράγματα μετὰ τὴν Χριστουγεννιάτικη Λειτουργία.

«Χρηστάκι' Χρηστάκι», ἀκούονταν ἀπὸ τὸ σπίτι μου ἡ φωνὴ τῆς γιαγιᾶς μου τῆς κυρά - Χριστοδούλοῦς «"Ελα μέσα πέρασ' ἡ ώρα θέλες" καὶ νὰ λουσθῆς αὔριου θὰ κοινωνήσις».

Έτοιμάζομαι νὰ χωρίσω ἀπὸ τὴν συντροφιά μου καὶ νὰ γυρίσω στὸ σπίτι μου, ὅταν ἀπὸ τὸ κάτω μέρος τοῦ δρόμου ποὺ περνοῦσε μπροστὰ στὸ φοῦρνο, ἀπὸ τὰ σπίτια τῆς Κοντοσάννας καὶ τοῦ Γούσια Γούναρη, ἀκούσθηκε γερὸ ποδοβολητὸ ἀλόγου κι' ἔνας καταπληκτικὸς ράσοφορεμένος καβαλλάρης μὲ ἔνα σκοῦφο στὸ κεφάλι κι' ἔνα «κουρμπάτσι» στὰ χέρια, πέρασε σᾶν σιφουναῖς ἀπὸ μπροστά μας ἀναταράζοντας μὲ τὰ πέταλα τοῦ ἀλόγου του τὸ «καλντερίμι» καὶ δίνοντας τὴν ἐντύπωσι πῶς θὰ τὸ ξυλώσῃ μὲ τὴ βίᾳ ποὺ περνοῦσε.

«Οὐ Δεσπότες Οὐ Δεσπότες»!! «"Ηρθε οὐ Δεσπότες γιὰ τς γιορτές» ἀκούστηκαν φωνές σ' ὅλο τὸ δρόμο, κι' ὁ κόσμος ἔβγαινε στὶς πόρτες καὶ στὰ παραθύρια νὰ προλάβῃ νὰ δῇ τὸν «Σπυρίδωνα» ποὺ ἔρχονταν γίὰ τὰς 'Εορτὰς

τῶν Χριστουγένων» στὴν ἔδρα τῆς Μητροπόλεως τοῦ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης, στὴν Κόνιτσα, ἐπιστρέφοντας ποιὸς ξέρει ἀπὸ ποιὰ περιοδεία στὰ χωριὰ τῆς «Θεοσώστου Ἐπαρχίας του» ἡ ὅποια ἐκεῖνα τὰ χρόνια ἄρχιζε ἀπὸ τὸ Λεσκοβίκι καὶ τελείωνε στὰ Γραμμενοχώρια, συμπεριλαμβάνοντας στὴ δικαιοδοσία της μέχρι καὶ τὸ Μοναστῆρι τῆς «Παληούρης!!

Σὲ ἀπόστασι πίσω ἀκολουθοῦσε σᾶν τιμητικὴ συνοδεία, ἀλλὰ καὶ γιὰ ἀσφάλεια, ἔνας πανύψηλος Τοῦρκος Κονιτσιώτης «σουβαρῆς «Οὐ Χουσὲνς οὐ Μπαλατίνας»».

Οἱ δρόμοι τότε δέν ἦταν καθόλου σίγουροι γιὰ Δεσποτάδες σᾶν τὸν Σπυρίδωνα.

Οργίαζαν στὴν "Ηπειρο αἱ ξένες προπαγάνδες. Ἡταν τὰ χρόνια ποὺ δύο Μητροπολίτες ὁμόρων Μητροπόλεων πρὸς τὴν Μητρόπολί μας, ὁ Γρεβενῶν Αἰμιλιανὸς καὶ ὁ Κορυτσᾶς Φότιος εἶχαν πέσει στὶς ἐπάλξεις τοῦ Ἐθναρχικοῦ τῶν καθήκοντος.

Τὰ περισσότερα Κονιτσιώτικα σπίτια εἶχαν στοὺς «δόνταδες» τους τὰ χρόνια ἐκεῖνα βαλμένες τὶς εἰκόνες τῶν Μακεδονομάχων, τοῦ Παύλου Μελᾶ, τοῦ Παπα - Δράκου καὶ τοῦ «Ἐθνομάρτυρος Γρεβενῶν Αἰμιλιανοῦ».

Ο Δεσπότης μας ἦταν στό στοιχεῖο του καὶ δοκιμασμένος στὶς φορτοῦνες, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἀντιμετώπιζε τὴν Βουλγαρικὴ προπαγάνδα στὴν Μακεδονία, ὡς Ἀρχιμανδρίτης τοῦ Μητροπολίτου Καβάλας, ὅργωνε τώρα μέρα νύχτα τὴν Ἐπαρχία του «Βελλᾶς καὶ Κονίτσης» ἀντιμετωπίζοντας καὶ ἔξουδετερώνοντας μὲ σιδηρένιο χέρι κάθε ἀντίστασι στὴν Ἐθνική του προσπάθεια.

Σχολεῖα, δάσκαλοι, παππάδες, μουχταροδημογέροντες, ὅλα κάτω ἀπὸ τὸ ἄγρυπνο μάτι τοῦ Σπυρίδωνος σὲ «Ἐθνικὸ Συναγερμὸ» καὶ «ψυχικὴ ἀνάτασι».

«Θὰχουμι τοὺν Δεσπότ' λειτουργὸ ἀπόψι» ἀκούστηκε νὰ λέῃ ὁ κυρ-Νάσιος ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸν φοῦρνο του.

Γιὰ μᾶς τὰ παιδιὰ αὐτὸ τό πρᾶγμα ἔπερνε τότε τὴ θέσι τοῦ πιὸ μεγάλου

περιστατικοῦ στὴ ζωή μας. Νὰ παρακολουθήσωμε μιὰ «Δεσποτικὴ Λειτουργία»!!

Κοιμηθήκαμε ἐνωρὶς γιὰ νὰ χορτάσουμε τὸν ὕπνο καὶ νά μπορέσουμε ν' ἀκούσωμε τὶς καμπάνες ποὺ θὰ χτυποῦσσον 4 ώρες πρὶν νὰ φέξει.,,

Ψάλλεται ὁ Ὁρθρος τῶν Χριστουγέννων καὶ βρὶσκομαι στὴ σειρὰ ποὺ σχηματίζαμε κάτω ἀπὸ τὸν ἄμβωνα τοῦ Ἅγιου Νικολάου ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ Σχολείου. Βαθειὰ νύχτα ἀκόμα.

Ο Μακαρίτης ὁ κυρ' Χρῆστο - Πατέρας βαθιὰ θρησκευόμενος Κονιτσιώτης, ντυμένος μ' ἔνα μαῦρο ράσο «τοῦ Ἀναγνώστου» κι' ἀνεβασμένος στὴν «τριόσκαλα» ἀνάβει τὶς ἀσημένιες κανδῦλες τοῦ τέμπλου καὶ «μελιχρὸ φῶς» φωτίζει ἀδύνατα ἀλλὰ ὑποβλητικὰ τὸ ἐσωτερικὸ τῆς Ἐκκλησίας.

Ορθιοι στὸ «παγκάρι των» οἱ Ἐφοροεπίτροποι τῆς χρονιᾶς ἐκείνης «οὐ Λάζου Τσίλης, οὐ Νάσιου Γούσγουνας κι' οὐ Ἀριστείδης τ' Παππᾶ» πωλοῦν τὰ κεριὰ καὶ τὶς λαμπάδες ποὺ ἀνάβονται στὰ Μανουάλια μπροστὰ στὲς εἰκόνες τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Ἅγιου Νικολάου Πολιούχου τῆς Κόνιτσας.

Σιγὰ - σιγὰ μπαίνουν στὴν Ἐκκλησία καὶ παίρνουν τὶς θέσεις των στὰ στασίδια τῆς δεξιᾶς σειρᾶς, ὕστερα ἀπὸ τὸ «Δεσποτικὸ» οἱ Κονιτσιώτες προύχοντες, οἱ Δημογέροντες καὶ οἱ ἐπιστήμονες ἐκείνου τοῦ καιροῦ.

Νὰ, στὸ πρῶτο στασίδι κάθηται ὁ γηραιὸς Γεώργ. Μπεκιάρης, στὸ δεύτερο ὁ Χαράλαμπος ὁ Φλώρος, στὸ τρίτο ὁ Μάντζιος ὁ Γιατρὸς μὲ τὴ σεβάσμια γενειάδα του, ὕστερα ὁ ιατροφιλόσοφος Νικολαΐδης, ὁ Φῶτος ὁ γιατρὸς καὶ ὁ καινουργιοφερμένος Γιατρὸς τότε ἀπὸ «τοὺς Παρισίους» ὅπου σπούδασε Νικόλα - Μπεκιάρης, ὁ Δικηγόρος Παναγιώτης Μπεκιάρης καὶ ἄλλοι. Παρακάτω ἀπ' αὐτοὺς ἡ ἀπέναντι τους «Τὰ ἀριστερὰ στασίδια «πιάνονται» ἀπὸ τοὺς Κονιτσιώτες ἐμπόρους, τοὺς βιοτέχνες καὶ ἀπὸ κείνους ποὺ γύριζαν «καζαντι-

σμένοι ἀπὸ τὸ ταξίδι» καὶ ποὺ ζοῦν ἀπὸ τὸ ...«εἰσόδημα».

Συγκροτημένη κι' ἀπαρασάλευτη ἡ κοινωνικὴ ἱεραρχία τῆς Κόνιτσας ἐκείνη τὴν ἐποχὴν καὶ καθ' ἔνας ξέρει καλὰ ποιὰ εἶναι ἡ θέσι του. Πρωτόκολλο αὐστηρὸ καὶ ἀπαραβίαστο. Αὐτὴ ἡ κοινωνικὴ συγκρότησι καὶ ἡ αὐστηρὴ ἐθιμοτυπία της, ἥταν ποὺ ἔκανε στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας νὰ λένε καὶ νὰ μείνῃ ἀπὸ τότε τὸ «Κόντσα Κασαμπᾶς Γιάννενα χωριό»!

Γεμίζει ὁ "Αγιος Νικόλαος. Οἱ ψάλτες ψέλλουν τροπάρια τοῦ Ὁρθρου τῶν Χριστουγέννων: «Τῷ Παντάνακτι ἔξεφαύλισαν πόθῳ» ἀκούω μὲ προσοχὴ χωρὶς νὰ τὰ καταλαβαίνω καὶ κάμω διάφορες ἔξηγήσεις μὲ τὸ παιδικὸ μυαλό μου. Καὶ νὰ πανηγυρικὰ χτυπάει ἡ καμπάνα. Σημάδι πῶς ξεκίνησε ὁ Δεσπότης ἀπὸ «τὴν Μητρόπολι» καὶ κατεβαίνοντας τὶς γνωστὲς σκάλες της, ἔρχεται στὴν Ἐκκλησία.

Ἄναταράσσεται τὸ Ἐκκλησίασμα. Τὰ μάτια ὅλων, γυρίζουν στὴν εἰσόδο. Βασιλεύει εὐλαβικὴ σιγὴ καὶ ὁ Δεσπότης «Εἰσέρχεται εἰς τὸν Ναόν».

Φορεῖ μόνον τὸ Ἐγκόλπιον καὶ τὸ Ἐπανωκαλύμμαυχον. Τὸν συνοδεύουν οἱ ἐφημέριοι παπάδες τῆς «Ἐπάνω Κονίτσης» οἱ Διάκοι, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Σχολαρχείου Κονίτσης, Νικόλας ὁ Παπακώστας, ὁ Γραμματεὺς τῆς Μητροπόλεως Σπύρος Δόβας καὶ ὁ «Γιασακτῆς του ὁ Πέτρος τ' Δεσπότ'» ἔνας λεβέντης Σουλιώτης ντυμένος μὲ φουστανέλλα, Μεϊντανογέλεκα καὶ τσαρούχια ποὺ ἀστράφτουν.

Προχωρεῖ καὶ στέκεται κάτω ἀπὸ τὸ Μεγάλο Πολυέλαιο ποὺ ἀκόμη δὲν εἶναι, κατὰ τὸ τυπικό, ἀναμμένος.

Ο δεξιὸς χορὸς τοῦ Ἅγιου Νικολάου, μὲ πρωτοψάλτη του τὸ δάσκαλο Στέργιο Τζινιέρο ἀπὸ τὸ Γκρισμπάνι, μεγάλο τεχνίτη στὴ Βυζαντινὴ Μουσικὴ ποὺ χωρὶς αὐτὸν δὲν λειτουργοῦσε ποτὲ ὁ Σπυρίδων, ψέλνει ἀργὰ καὶ ὑποβλητικά: «Εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα» καὶ οἱ παπάδες «προεξάρχοντος» τοῦ γηραιοῦ Ἀρ-

χιμανδρίτη Παπα - Θύμιου, τὸν «ντύνουν» τὸν Ἀρχιερατικὸ Μανδύα.

Ἄσπάζεται μὲ τὴ σειρὰ τὶς Δεσποτικὲς Εἰκόνες καὶ τὴν οὐρὰ τοῦ Μανδύα του τὴν κρατάει ὁ «Πέτρος ὁ Διασακτῆς».

Ἀνεβαίνει στὸν Δεσποτικὸ Θρόνο, ξαναζωντανεύοντας μὲ τὴν ἐπιβλητικὴ Μεγαλοπρέπειά του τὸ Βυζάντιο. Τηρητὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς τάξεως, δὲν ἔπιτρέπει τὴν παραμικρὴ παρέκκλισι ἀπὸ τὸ αὐστηρὸ τυπικὸ της, καμμία ἀταξία, καμμία χασμωδία στὶς Λειτουργίες του.

Νέος τότε, μὲ γενειάδα ἀκόμα μαύρη, μὲ φωνὴ ἀπέραντα ἐπιβλητική, μέ τελετουργικὲς Ἀρχιερατικὲς κινήσεις βαθειὰ μελετημένες, ζῶντας ὁ ἴδιος καὶ νοιώθοντας τὴ Λειτουργία καὶ τὶς λατρευτικὲς ἐκδηλώσεις τῆς Ὁρθοδοξίας, γίνεται ὁ μοναδικὸς μυσταγωγός της.

Ἄσάλευτα Θρησκευτικὰ βιώματα θεμελιώνονταν στὶς παιδικές μας ψυχὲς καὶ αἱ Λειτουργίες τοῦ Σπυρίδωνος, ἔμειναν γιὰ μᾶς τὰ τότε παιδιὰ ἀνεπανάληπτες.

Ήταν ἀπαράδεκτο γιὰ τὸ Σπυρίδωνα νὰ λειτουργήσῃ μὲ παπάδες, διάκους καὶ ψαλτάδες ποὺ δὲν «ἔνοιωθαν τὴν Λειτουργία» καὶ δὲν «ἐπάλλοντο» συλλειτουργῶντας μαζί του.

Εἶχε τότε χειροτονιθῆ «Διάκονός του» ὁ τώρα Ἐφημέριος τῆς Μολίστης ὁ Παπα - Νικόλας ὁ Γέγιος ὁ «μέχρι γήρατος καὶ πρεσβείου» διατηρῶν ἀκόμη μιὰ ἔξαιρετικὴ φωνὴ ποὺ τότε τὸν ἔκαμαν νὰ εἶναι μοναδικὸς σᾶν Διάκονος στὴν ἐκφώνησιν τῶν «Εἰρηνικῶν» καὶ τὴν ἀνάγνωσι τοῦ Εὐαγγελίου.

Τελειώνει ὁ Ὁρθρος. Οἱ ψάλτες ψέλλουν τὸ Δοξαστικόν. Χτυπάει ἡ τρίτη καμπάνα κι' ἀρχίζει ἡ Δοξολογία. Καὶ τότε ἀνάβονται μὲ ἔνα μακρὺ καλάμι ποὺ στὴν κορυφὴ του εἶναι κολλημένο ἔνα κερί, οἱ Μεγάλοι Πολυέλαιοι. Ἀστράφτει ὅλο τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ Ἅγιου Νικολάου καὶ προβάλλει ἡ θαυμαστὴ τέχνη κι' ἡ ὁμορφιὰ τοῦ τέμπλου του καὶ τοῦ Δεσποτικοῦ Θρόνου. Ἀριστουργήματα ξυλογλυπτικῆς, φκιασμένα ἀπὸ

τοὺς μοναδικοὺς τεχνίτες τῶν Χιονάδων καὶ τοῦ Τούρνουβου τοῦ σημερινοῦ Γοργοποτάμου.

Γίνεται ἡ Εἰσοδος τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Δεσπότης κατεβαίνει ἀπὸ τὸ Θρόνο του καὶ προεξάρχει εἰς τὸ ψάλσιμο τοῦ Γραφικοῦ Εἰσοδικοῦ Τροπαρίου: «Ἐκ Γαστρὸς πρὸ Ἐωσφόρου ἐγέννησά Σε». Ὁ παπα - Θύμιος στὰ δεξιά του μὲ ἐπανωκαλύμμαυχο, μὲ φωνὴ καμπάνα, μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους παπάδες, συνοδεύουν στὸ ψάλσιμο. Εὐλογάει ὁ Δεσπότης μὲ τὰ «Δικηροτρίκηρα» κοὶ μπαίνει στὸ «Ἄγιο Βῆμα καὶ ἀρχίζει τὴν Λειτουργία.

Καὶ σὲ λίγο μὲ ὅλη τὴν Ἀρχιερατική του φορεσιά, μπροστὰ στὴν «Ωραία Πύλη» ἐμπνευσμένα καὶ μὲ φωνὴ ποὺ δονεῖται ἀπὸ τὴν βαθειὰ κατανόησι τοῦ Λειτουργικοῦ, κάμνει τὴν «Δαυΐδικὴ ἔκκλησι»: Κύριε, Κύριε, Ἐπίβλεψον ἐξ Οὐρανοῦ... Ὁ πρωτοψάλτης ὁ δάσκαλος ὁ Στέργιος, ἔχει μπῇ μέσα στὸ Βῆμα καὶ μὲ τοὺς ἄλλους παπάδες, ψέλνουν τὸ «Ἄγιος ὁ Θεὸς τοῦ Βήματος».

Θυμᾶμαι ὕστερα νὰ ψάλλωνται αἱ «Φῆμαι» Ἰωακεὶμ τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου!!!. Σπυρίδωνος τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ Θεοπροβλήτου Μητροπολίτου, τῆς Ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Βελλᾶς καὶ Κονίτσης, ἥμῶν δὲ πατρὸς καὶ ποιμενάρχου πολλὰ τὰ ἔτη.

Διαβάζεται ὁ Ἀπόστολος.

Ἀπὸ τὶς θέσεις τοῦ ἀριστεροῦ «Ψαλτικοῦ» ξεκινάει ὁ «Γούσια Παπακώστας» μοναδικὸς εἰς τὸ διάβασμα τοῦ Ἀποστόλου.

Ἐρχεται κάτω ἀπὸ τὸ Μεγάλο Πολυέλαιο, τραβάει μὲ τελετουργικὴ κίνησι ἀπὸ τὴν τσέπη τὰ «ματογιάλια» του δεμένα μὲ ἔνα μαῦρο κορδόνι, ποὺ ἡ ἄκρη του πιάνεται στὴν κουμπότρυπα τοῦ πανωφοριοῦ του, τὰ βάζει στὴν κορυφὴ στὴ μύτη του κι' ἀρχίζει.

«Ἄλαλάξατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ». «Ἄδελφοί, δτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ!!

Ο μακαρίτης ὁ κὺρ - Γούσιας, εἶχε περίφημη φωνὴ καὶ διάβαζε πάντοτε τὸν

«Ἀπόστολο» τῶν Χριστουγέννων, μὲ ὅλα τὰ ἀνεβοκατεβάσματα καὶ τὰ «τερτίπια» ποὺ οἱ καλοὶ ψάλτες χρησιμοποιοῦσαν διαβάζοντας τὸν Ἀπόστολο.

Προχωρεῖ ἡ Λειτουργία. Κοντεύουν τὰ ξημερώματα, ὅταν ὁ ἴδιος ὁ Σπυρίδων μοιράζει τὸ ἀντίδωρο μετὰ τὴν ἀπόλυσι, σὲ ὅλο τὸ Ἐκκλησίασμα.

Γυρίζουμε στὰ σπίτια μας ἀπὸ τὰ παγωμένα «σοκάκια» μὲ ξυλιασμένα τὰ πόδια μας ἀπὸ τὸ κρῦ, ἀλλὰ μέ ζεστές τές παιδικές μας καρδιές. Βρίσκομε στρωμένο τὸ Χριστουγεννιάτικο τραπέζι.

Τὰ τζάκια εἶναι ἀναμμένα καὶ τὰ ξύλα ἀπάνω στὶς «πυροστιές» ἀνεβάζουν θεώρατα τὶς φλόγες των στοὺς πυρομάχους.

Κάμνοντας στὸ τραπέζι τὸ σταυρό μας, ἀκοῦμε τὶς εὐχές ποὺ ἀλλάζουν οἱ μεγάλοι στὸ σπίτι «Χρόνς-πολλοὺς νὺφ' μὶ τουν ἄντρας' μὶ τὰ πιδιὰς' νὰ καλοδιχθοῦμι κι' ἀπ' τοῦ ταξεῖδ' μας». Ἀρχίζει ἡ κυρά μου (ἔτσι λέγαμε τότε τές γιαγιάδες μας) ἡ κυρά Χριστοδούλου. Τὸ παιδί της, ὁ πατέρας μου, λείπει χρόνια στὸ ταξεῖδι καὶ οἱ εὐχές δίνονται στὴ μητέρα μου.

«Φχαριστῷ μητέρα, καλὰ γεράματα μὶ τοὺ παιδίς μὶ τ' ἀγγόνιας» ἀπαντάει ἡ μητέρα μου μοιοάζοντας τὴ σοῦπα στὰ πιάτα. «Ολοι εἴμαστε «Σαρακοστεμένοι». Καὶ ἡ σοῦπα τοῦ Μαναριοῦ μᾶς ζωντανεύει. Ἀκούονται σέ λίγο ἀπ' ἔξω παιδικές φωνές νὰ τραγουδοῦν τὰ Κονιτσιώτικα Χριστουγεννιάτικα Κάλαντα, ἔχοντας περασμένες στὸ «Κλούτσο» τές Κόλιντρες ποὺ τοὺς δίνουν αἱ Κονιτσιώτικες κυράδες γιὰ δῶρο Χριστουγεννιάτικο.

Θυμᾶμαι τὸ τραγοῦδι:

«Κόλιντρα - Μέλιντρα»

Χριστὸς γεννιέται σήμερα

Στοὺς Οὐρανοὺς ἀπάνω.

Οἱ Ἀγγέλοι χαίρονται

Κι' τὰ δαιμόνια σκάζουν.

Σκάζουν καὶ πλαντάζουν

Τὰ σίδερα δαγκάνουν

Τρεῖς χιλιάδες πρόβατα

Κι' πιντακόσια γίδια

Ποὺ βόσκουν τὰ κατσίκια

Στοὺ Μέγα τοῦ χουράφ:

Πατριδογνωστικοί άντίλαλοι

Τὸ κόνισμα τοῦ "Αἴ-Γιάννη τῆς γενέδλιας γῆς μου

•Υπὸ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΣΟΥΡΛΑ, Παιδαγωγοῦ

Τὸ Κόνισμα τοῦ "Αἴ-Γιάννη !
Σὰν κάποιο ἀγαπημένο δραμα καὶ
σὰν ἔνας βουβὸς μάρτυς τῶν ἀπο-
κρύφων στοχασμῶν τῶν ταξιδεμέ-
νων Πυρσογιαννιτῶν. ΣΟΥΡΛΑΣ.

I

"Οσες φορές φέρω στὴ θύμησή μου
τὸ Κόνισμα τοῦ "Αἴ-Γιάννη στὴν Γε-
νέθλια Γῆ μου, κοντὰ στὴ Μελισσόπε-
τρα καὶ στὸ Σαραντάπορο, τὸ παρομοι-
άζω σὰν ἔνα θλιμμένον βωμόν, ὁ ὅποῖς
δεχόντανε τὰ δάκρυα τῶν χαροκαμένων
Μανάδων ποὺ ξεπροβοδοῦσαν τὸν γυιό
τους ἡ τῆς νειόπαντρης Ἡπειρώτισσας
νύφης, ποὺ ἀποχαιρετοῦσε τὸν καλό της.

Πολλὲς φορὲς πήραμε δῆλοι μας τὸν
δρόμο τοῦ ταξιδεμοῦ καὶ στὸ ξεπροβό-

Μέρου - Μερουδίτσα κι' μένα Κο-
λιντρίτσα...

Ἡ πρώτη λέξι τοῦ τραγουδιοῦ βέβαια
πρέπει νὰ ἥταν παραφθορὰ τῆς λέξεως
«Κάλαντα» τῶν Βυζαντινῶν.

Νὰ ξεχάσθηκε τώρα αὐτὸ τὸ ἔθιμο;
Τραγωδοῦν τώρα στὴν Κόνιτσα τά παι-
διὰ τὸ τραγοῦδι τῶν Καλάντων τὸ πρωΐ
τῶν Χριστουγέννων; Ἡ χάθηκε μαζὶ μέ
την Μητρόπολί μας «Βελλᾶς καὶ Κο-
νίτσης» καὶ μὲ τὸν πλάτονα στὴ Λόν-
τζια τῆς Κάτω Κόνιτσας;

Γιάννινα 24 Δεκεμβρίου 1962

ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ ΠΥΡΡΟΣ

δημά μας μᾶς συντρόφευε ἔως τὸ Κόνι-
σμα τοῦ 'Αϊ - Γιάννη μιὰ βουβὴ λιτα-
νεία ἀπὸ ἄντρες, γυναῖκες καὶ παιδιά.

Στὸ Κόνισμα θὰ ἀποχαιρετοῦσαν
δῆλοι τους μὲ δάκρυα καὶ μὲ ψυχικὸ
σπαραγμὸ ἐκείνους ποὺ ταξιδευότανε μα-
κρινὰ γιὰ τὴν ἔρμη τὴ Βλαχιά· ἡ πολ-
λὲς φορὲς καὶ γιὰ κοντινότερα μέρη.

Καὶ τὸ Κόνισμα αὐτὸ τῆς Γενέθλιας
Γῆς μου παραμένει στὴ θύμηση δῆλων
μας σὰν κάποιο θλιβερὸ δρόσημο καὶ
σὰν κάποιο βουβὸ λείψανο τοῦ τόπου
τῶν τραγικῶν ἀποχωρισμῶν.

Οχι ὅμως μονάχα αὐτό, ἀλλὰ καὶ
ὅλα τὰ ταπεινὰ ἐκεῖνα Κονίσματα, ποὺ
σὰν δμοιώματα καὶ τύποι ἀπὸ ἀρχαῖες
Ἐρμὲς εἰναι ἐγκατεσπαρμένα στές ρά-
χες τῆς Γενέθλιας Γῆς μου, παραμένουν
στὴ θύμηση δῆλων τῶν ταξιδεμένων
Πυρσογιαννιτῶν, ὅχι μονάχα σὰν εὐ-
λαβικὰ ιερὰ σκηνώματα, ἀλλὰ ἀνάμεσα
ἀπὸ τές γκρίζες πελεκητὲς πέτρες τῆς
δρθοστασιᾶς τους φαντάζουν σάν βω-
μοὶ ἀμίλητοι, σὰν βωμοὶ ποὺ φύλα-
ξαν τὰ μυστικὰ τῶν ταξιδεμένων, σάν
βωμοὶ ποὺ φύλαγαν δῆλους τοὺς καϋ-
μοὺς καὶ τὰ δάκρυα τῆς νιόπαντρης
νύφης ποὺ ξεπροβοδῶντας μποροῦσε
πολλὲς φορὲς νὰ μὴ ξαναδῃ τὸν καλό
της, σὰν βωμοὶ ποὺ φύλαξαν τοὺς βα-
θεῖς ἀναστεναγμοὺς καὶ τὰ δάκρυα χα-
ροκαμένων Μανάδων - δάκρυα...ναί...
ποὺ τὰ ἀπολίθωσε ὁ πόνος καὶ ὁ

καύμδος τῆς ξενητιᾶς - σὰν βωμοὶ ποὺ φύλαξαν τέλος ὅλα τὰ μυστικὰ ἀναστενάγματα καὶ τὰ ἀναφυλλητὰ ἐκείνων ποὺ δὲν ηύτυχησαν νὰ ξαναγυρίζουν στὴν Γενέθλια Γῆ τους, ἀλλὰ ἔζησαν ἡ ζοῦν ἀκόμη μὲ τὸ ὄραμα καὶ μὲ τὴν νοσταλγίαν της, καὶ συντρόφεψαν ὅλους τοὺς ἀπόκρυφους στοχασμοὺς τῶν ταξιδεμένων Πυρσογιαννιτῶν μὲ τὸ φέγγος τὸ ἀφεγγὲς ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ μικροσκοπικοῦ ἐκείνου καντηλιοῦ ποὺ ἔφεγγε μέσα στὰ ἄδυτα τοῦ Κονίσματος.

II

Καὶ ἀληθινά...τά Κονίσματα αὐτά τῆς Γενέθλιας Γῆς μου, αὐτοὶ οἱ φτωχοὶ καὶ ἀπέριττοι βωμοὶ λατρείας, αὐτὰ τὰ θλιμένα ὄρόσημα τῆς εὔσεβείας, αὐτὰ εἶναι ἐκεῖνα ποὺ συντρόφεψαν ὅλους μας, στὸ δρόμο τῆς σιωπηλῆς μακρυνῆς πορείας μας, αὐτὰ εἶναι ἐκεῖνα ποὺ δεν ἀποζήτησαν ἀπὸ ὅλους μας ὅσοι πήραμε τὸν δρόμο τοῦ ταξιδεμοῦ, τίποτε ἄλλο παρὰ νά ἀνάφομε στὸ διάβα μας ἔνα κεράκι μασχοβολημένο, αὐτὰ εἶναι ἐκεῖνα ποὺ μᾶς συντρόφεψαν ὅλους μας ἀπὸ τὰ χρόνια τῶν Παπούδων καὶ τῶν Πατεράδων μας, ὅταν πέρναμε τόν δρόμο τῆς ξενητειᾶς, αὐτὰ εἶναι τέλος ἐκεῖνα ποὺ φαντάζουν καὶ τώρα στὴ θύμηση ὅλων μας σὰν οἱ θλιμμένοι ἐκεῖνοι μάρτυρες ποὺ ἀνιστοροῦνε μὲ τὴ θωριά τους ἀπὸ τὲς γκρίζες πελεκημένες πέτρες τους-γεμάτες ὅμως τώρα ἀπὸ μοῦσκλα καὶ μιμογκρεμισμένες - ἀνιστοροῦνε....ναὶ... τὴν πάλη καὶ τοὺς ἀγῶνες ὅλων μας γιὰ τὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν ἀνωτέρων ἴδαι-

κῶν, ποὺ μᾶς εἶχανε κληροδοτήσει οἱ Παπούδες μας καὶ οἱ Μανάδες μας.

“Ολα...ναί...αὐτὰ τὰ Κονίσματα τῆς Γενέθλιας Γῆς μου στὴ Μελισσόπετρα καὶ σὲ ὅλες τὲς ράχες καὶ τὰ πηγαδούλια, φαντάζουν τώρα στὰ μάτια τῆς ψυχῆς ὅλων τῶν ταξιδεμένων Πυρσογιαννιτῶν μέσα στό διάβα τοῦ χρόνου, σὰν κάποια ἀγαπημένα ὄράματα, σὰν κάποιοι βουβοὶ μάρτυρες ὅλων τῶν ἀποκρύφων στοχασμῶν μας, ὅταν πέρναμε τὸν δρόμο τοῦ ταξιδεμοῦ.

III

Κι' ὅταν τέλος ἡ βουβὴ ἐκείνη λιτανεία Μανάδων, Πατεράδων, ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ποὺ μᾶς ξεπροβοδοῦσε ἔως τὸ Κόνισμα τοῦ "Αἴ - Γιάννη καὶ μᾶς φόρτωνε μὲ μηνύματα γιὰ τοὺς δικούς τους, ἀφοῦ μᾶς ἔχανε πιά ἀπὸ τὰ μάτια της - γιατὶ εἶχαμε περάσει μὲ τοὺς Κυρατζῆδες τὸ ποτάμι καὶ εἶχαμε σκαπετήσει πέρα κατὰ τὸ Ντέρτη - ὅταν τονίζομε ἡ βουβὴ ἐκείνη λιτανεία μὲ βουρκωμένα τὰ μάτια καὶ μὲ σκυμμένα τὰ κεφάλια γύριζε ἀμίλητη στὸ χωριό, στόλιζε μὲ κλαδιὰ καὶ μὲ πουρνάρια τοὺς ἀρμοὺς καὶ τὲς κόγχες ἀπὸ τὸ Κόνισμα καὶ ἀναβε εὐλαβικὰ καὶ ἔνα μοσχοβολημένο κεράκι.

Παληές, ἀξέχαστες καὶ συγκινητικὲς ἀληθινὰ ἐπιζήσεις ποὺ δίνουνε καὶ τώρα κάποιο νόημα στὴ Ζωὴ τῶν νεωτέρων, ὅσοι δὲν θέλουνε νὰ καταντήσουν θλιβεροὶ κοσμοπολῖται καὶ νὰ ξερριζώθοιν ἀπὸ τὸ ὄραμα τῆς Γενέθλιας Γῆς τους.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΟΥΡΛΑΣ

ΕΝΑΣ ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΤΟΠΟΣ

Η ΚΟΝΙΤΣΑ ΚΑΙ Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ

Τοῦ κ. ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΓΚΟΥΤΟΥ

“Ενα αρθρον γραφὲν εἰδικῶς διὰ τὴν μεγάλην Τουριστικὴν Ἐπιθεώρησιν «ΕΛΛΑΔΑ». Τὸ περιεχόμενόν του ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἔξυπηρέτησιν εἰδικῶν σκοπῶν τῆς ἐπαρχίας.

Γιὰ ὅσους ξέρουν τὴν Κόνιτσα καὶ τὴν γεωγραφικὴν περιοχὴν ποὺ περιλαμβάνει ἡ ἐπαρχία της, ἀποτελεῖ πάντα ἐνδιαφέρον νὰ στρέφουν τὴν προσοχὴν πρὸς αὐτὸ τὸ μέρος. Καὶ αὐτὸ τὸ ἐνδιαφέρον προέρχεται ἀπὸ πολλούς λόγους ποὺ θὰ προσπαθήσουμε νὰ ἀναφέρουμε παρακάτω.

Θὰ σημειώσουμε ὅμως κατ’ ἀρχὴν ὅτι ἀπὸ ὥρισμένους λόγους ἡ περιοχὴ αὐτὴ εἶναι, παρ’ ὅλο τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ παρουσιάζει, ἄγνωστη ἐντελῶς ὅχι μόνο στὴν πλειονότητα τῶν ‘Ελλήνων, ἀλλὰ καὶ στὸν κόσμο ἐκεῖνο ποὺ ὑποτίθεται ὅτι θὰ μποροῦσαν νὰ φθάσουν ὡς αὐτὸν κάποιες σχετικὲς πληροφορίες γιὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ ἴδιως σὲ ὅσους ἀσχολοῦνται μὲ τὸν τουρισμὸ καὶ τὴν ‘Ελληνικὴ φύση.

Στὸ πληροφοριακὸ αὐτὸ κείμενο ποὺ γράφουμε γιὰ τὴν περιοχὴν τῆς Κονίτσης, τὸ βρίσκουμε σκόπιμο νὰ περιλάβωμε καὶ μερικὲς ἔξηγήσεις, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν περιγραφὴ τῶν στοιχείων ποὺ τὴν ἀφοροῦν, γιατὶ θέλουμε νὰ κατατοπίσωμε κάπως εὔρυτερα καὶ ἀντικειμενικῶτερα τὸν ἀναγνώστη. Καὶ ἀληθινὰ εἶναι πολὺ δύσκολο ἀλλοιῶς νὰ ἔννοήσῃ κανεὶς πῶς ἔνα τόσο θαυμάσιο μέρος, εἶναι συγχρόνως καὶ τόσο ἄγνωστο.

Σημειώνουμε λοιπὸν ὅτι ὁ τόπος αὐτός, ἃν καὶ (ὅπως θὰ ἐκθέσουμε παρακάτω) παρουσιάζει μεγάλο ἐνδιαφέρον ἔμεινε ἄγνωστος γιὰ τοὺς ἔξης κυρίως λόγους:

1) Ἡ γεωγραφικὴ του θέση τὸν παρουσιάζει ἀποκλεισμένο γύρω ἀπὸ βουνὰ ἢ ἀπὸ τὰ ἀλβανικὰ σύνορα, ὥστε τὸ μόνο κύριο σημεῖο ἐπικοινωνίας μὲ τὴν ἄλλη ‘Ελλάδα εἶναι, ὡς τελευταίως, ὁ ἀσφαλτόδρομος Γιάννινα Κόνιτσα.

2) Ἰστορικῶς ἡ περιοχὴ ποτὲ δὲν μπόρεσε νὰ συντονήσῃ τὴν ζωὴν της ἵδια μὲ τὴν ἄλλη ‘Ελλάδα, ἀφοῦ ἀπὸ παλαιότερα κατείχετο ἀπὸ τοὺς Τούρκους (ἔως τὸ 1913), καὶ ἀργότερα τὴν ἐποχὴ τῆς Ἑλληνικῆς ἀναδημιουργίας, ὑπῆρξε ὁ τόπος ὅπου κυρίως ἔδεινοπάθησε ἡ ‘Ελλάδα ἀπὸ τοὺς πολέμους τοῦ 1940 καὶ μετέπειτα ἀπὸ τὸ συμμοριτοπόλεμο.

3) Ἡ ὁδικὴ συγκοινωνία μὲ τὰ χωριὰ καὶ τὰ ἄλλα ἐνδιαφέροντα σημεῖα της εἶναι ἀτελής ἢ καὶ ἀνύπαρκτης.

4) Ὁ χαρακτηρισμός της ὡς ἀκριτικῆς περιοχῆς ἐπέβαλε τὸν ἔλεγχο ταυτοτήτων τῶν μετακινουμένων σ’ αὐτὴν καὶ αὐτὸ ἐδυσκόλευε τοὺς ἐπισκέπτες.

‘Ωστόσο τελευταίως ἡ κατάσταση αὐτὴ ἀλλάζει: Ἡ ὁδικὴ συγκοινωνία συμπληρώνεται, ὁ ἀστυνομικὸς ἔλεγχος ἀτονεῖ, καὶ ἡ ὁδικὴ σύνδεσή της μὲ τὴ Μακεδονία θὰ βγάλῃ τὸν τόπο ἀπὸ τὴν ἀπομόνωση, ἐνῶ καὶ ἡ εύκαι-

ρία θά δοθῇ νὰ ἐκτιμηθῇ ὅπως τοῦ ἀξίζει—ἀπὸ τὴ διέλευση τουριστῶν καὶ περιηγητῶν ἀπὸ Ἡγουμενίτσα Γιάννενα πρὸς Θεσσαλονίκη.

Καὶ ἐν ὅψει αὐτῆς τῆς προοπτικῆς συντάσσομε αὐτὸ τό κατατοπιστικὸ ἄρθρο, γιὰ τὸν κοινὸ σύγχρονο ἐνδιαφερόμενο, μὲ στοιχεῖα ποὺ εἶναι χρήσιμο νὰ ἔλθουν στὴ δημοσιότητα καὶ νὰ πληροφορηθοῦν ὅσοι εἰδικὰ ἐνδιαφέρονται, ἀλλὰ καὶ ὅσοι γενικὰ ἀγαποῦν τὴν Ἑλλάδα. Δὲν παραλείπουμε δὲ νὰ ὅμολογήσουμε τὴ δύσκολη θέση ποὺ βρισκόμαστε σ' αὐτὴν τήν ἐργασία μας, ὅταν δὲν εἶναι σκόπιμο νὰ τήν προορίζουμε μόνο σὰν ὁδηγὸ πρὸς πιθανοὺς ἐπισκέπτες τῆς περιοχῆς, ἀλλὰ καὶ οὕτε μποροῦμε νὰ τῆς δώσουμε ὅψη ἄρθρου ἢ ἀπλῆς περιγραφῆς. Ἐλπίζουμε ὅμως σὰν κάτι τὸ ἐνδιαμεσο νὰ ίκανοποιήσῃ ὅλους τούς ἐνδιαφερομένους. Γιατὶ ξέρουμε πὼς σὰν περιγραφὴ μὲν ἀσφαλῶς θὰ ἐντυπωσιάσῃ πολλοὺς, ἀλλὰ εἶναι καὶ ὡρισμένοι εἰδικώτερα ἐνδιαφερόμενοι γιὰ τοὺς ὅποίους εἶναι χρήσιμο νὰ δοθοῦν περισσότερα καὶ πρακτικώτερα στοιχεῖα γιὰ τὴν ἐπίσκεψη στὴν ἐπαρχία αὐτὴ. "Αλλωστε, πιστεύουμε, σύντομα θὰ ὑπάρξῃ ζήτηση πληροφοριῶν γιὰ τὴν περιοχή. Σίγουρα ὅσοι ἀρέσκονται καὶ ἀγαποῦν τὸ γνήσιο καὶ ἀνέγγιχτο Ἑλληνικὸ τοπεῖο, ὅσοι νοσταλγοῦν τὴν παλαιὰ ἀγροτικὴ εἰδυλλιακὴ ζωὴ καὶ μάλιστα ἐνὸς πολιτισμοῦ (τοῦ Κονιτσιώτικου) τόσο ἀρχοντικοῦ πιστεύουμε ὅτι θὰ συμφωνήσουν μαζί μας ἀπὸ ὅσα παρακάτω θὰ ἀναφέρωμε, ὅτι ὁ τόπος αὐτὸς ἔχει κάτι τὸ μοναδικὸ καὶ κάτι τὸ περίεργα γοητευτικὸ καὶ ὅτι ἔχει πάρα πολλὰ καὶ πρωτότυπα ἐνδιαφέροντα.

"Αλλὰ πρὶν τὴν παρουσιάσουμε ὅπως εἶναι σήμερα καὶ μὲ τὴ μορφὴ ποὺ παρουσιάζεται στὸν ἐπισκέπτη ἡς δώσωμε μερικὲς γενικὲς πληροφορίες γιὰ τὴν περιοχή.

Γεωγραφικῶς, ἡ περιοχὴ τῆς Κονίτσης καταλαμβάνει τὸ βόρειο

τμῆμα τοῦ νομοῦ Ἰωαννίνων. Ὁρόσημο ἀπὸ τὶς ἄλλες ἐπαρχίες Ζαγορίου καὶ Πωγωνίου ἀποτελοῦν οἱ ποταμοὶ Βοϊδομάτης καὶ Ἀῶος, ἐνῶ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Μακεδονίας οἱ γιγάντιοι ὅγκοι τῆς ὁροσειρᾶς τῆς Πίνδου ἀποκόπτουν καθε ἐπικοινωνία πρὸς τὰ ἔκει, καὶ μόνο στὸ χωριὸ Φούρκα ὑπάρχει ἡ μοναδικὴ διέξοδος ἀπ' ὅπου καὶ θὰ περάσῃ ἡ μεγάλη ὑπὸ μελέτην ὁδικὴ ἀρτηρία Ἰωαννίνων—Θεσσαλονίκης. Τέλος ὄλοκληρη ἡ Β. Δ. πλευρὰ γειτονεύει μὲ τὴν Ἀλβανία (ἢ Β. Ἡπειρο).

Χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς ἐπαρχίας εἶναι οἱ πολλὲς βουνοκορφές, κυρίως δὲ τοῦ Σμόλικα ποὺ εἶναι τὸ δεύτερο σὲ ὕψος βουνὸ τῆς Ἑλλάδος) καὶ τοῦ Γράμμου, ἐπίσης τὰ μεγάλα δάση (καλύπτουν τὰ 50% τοῦ ἐδάφους), ἡ πυκνὴ βλάστηση, καὶ τέλος οἱ ποταμοὶ Ἀῶος καὶ Βοϊδομάτης μὲ τὶς περίφημες χαράδρες τους καὶ οἱ γραφικοὶ παραπόταμοι Σαραντάπορος καὶ Βουρκοπόταμος. Ἡ γεωργία δὲ καὶ ἡ κτηνοτροφία, οἱ βασικώτεροι πόροι οἰκονομίας, εἶναι ὡργανωμένοι κατὰ ἓνα ἴδιαίτερα συστηματικὸ καὶ εἰδυλλιακὸ τρόπο ποὺ θὰ περιγράψωμε παρακάτω. "Οσο γιὰ τὴ συγκοινωνία ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ὁδικὴ ἡ ἀλληγίνεται μὲ ζῶα (ὑποζύγια).

Ιστορικῶς πάλι ἀναφέρουμε τὰ ἔξῆς γιὰ τὴν ἐπαρχία:

"Ἐν ὄλιγοις, ἡ Κόνιτσα θεωρεῖται ἀπὸ πολλοὺς ὡς ἡ ἀρχαία Ἀτιντανία, ἀπὸ ἄλλους ὡς ἡ Ἐκατόμπεδος καὶ ἀπὸ ἄλλους ὡς ἡ Ἐρίθοια. Ὁ Ἀραβαντινὸς παράγει τὸ ὄνομα τῆς Κονίτσης κατὰ παραφθορὰ τῆς ἀρχαίας τοπικῆς πόλεως Κνωσσοῦ.

"Ολίγον ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη βρίσκονται ἐρείπια ἀπὸ ἀρχαῖο φρούριο. Ἐπίσης στὸ Γράμμο, κοντὰ στὸ χωριὸ Λυκόρραχη, σώζονται ἀρχαῖα κτίσματα. Ἐξ ἄλλου στὸ χωριὸ Μόλιστα πολλὲς φορὲς οἱ κάτοικοι βρῆκαν ἀρχαῖα νομίσματα ἡ εῖδη ὀπλισμοῦ ρωμαϊκῆς κυρίως προελεύσεως, στὴν πε-

περιοχή δὲ «Βουργάρικο» ύπάρχουν άρχαία μνήματα, ὅπως καὶ κοντά στὶς ὅχθες τοῦ Βουρκοπόταμου.

Σημαντικὰ ὅμως μνημεῖα σώζονται κυρίως ἀπὸ τὴν Βυζαντινὴν ἐποχήν. Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς διάφορες ἀξιόλογες βυζαντινὲς εἰκόνες ποὺ βρίσκονται σὲ πολλὰ χωριά, ἀναφέρουμε ἴδιαίτερα καὶ μερικὲς ἔκκλησίες ποὺ ἀξίνει νὰ ἐπισκεφθῆ κανεὶς: Εἶναι ἡ Μολυβδοσκέπαστη στὸ ὄμώνυμο χωριὸ κοντὰ στὴν συμβολὴν Ἀώου—Σαρανταπόρου. Κτίστηκε ἀπὸ τὸν Κωνσταντίνο Πωγωνᾶτο καὶ εἶχε τὴν σκεπὴν ἀπὸ μολύβι. Ἐνδιαφέρουσα εἶναι καὶ ἡ διαδρομὴ ὡς ἐκεῖ. Στὴν χαράδρα τοῦ Ἀώου πάλι, μέσασ’ ἓνα ἀπὸκοσμο καὶ ἔκπαγλο τοπεῖο βρίσκεται ἡ Μονὴ Στομίου μὲ ἐνδιαφέρουσα ἱστορία. Χρονολογεῖται ἀπὸ τὸ 1774. "Ἐνα ἄλλο ἐνδιαφέρον Μοναστῆρι, ποὺ ἦκμαζε κυρίως στὰ περασμένα χρόνια, εἶναι ἡ Μονὴ τοῦ χωριοῦ Ζέρμα. Μεγαλύτερη ὅμως σημασία ἔχει σήμερα ἡ Μονὴ στὸ χωριὸ Μοναστῆρι Μολίστης (12ος μ.Χ. αἰών). Εἶναι γνωστὴ γιὰ τὴν θαυματουργὴν εἰκόνα της καὶ συγκεντρώνει πάντα μεγάλο ἀριθμὸ προσκυνητῶν. Τέλος ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν καὶ τὰ ἀναρίθμητα μικρὰ ἔξωκκλήσια, μὲ τὰ ὅποια εἶναι κατάσπαρτες οἱ περισσότερες κορυφές τῶν βουνῶν τῆς περιοχῆς.

— Ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἡ περιοχὴ ἔχει τὴν πρώτη ἀνάπτυξήν της κατὰ γενικὴ ἀποψη. Ὁπως δὲ καὶ στὸ γειτονικὸ Ζαγόρι, οἱ Ἑλληνες κάτοικοι του ζοῦν σχεδὸν ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τὴν τουρκικὴν ἐπιρροὴν καὶ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν παράδοσην, ἀρκετοὶ δὲ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ταξιδεύοντας στὴν Βλαχιὰ, Αἴγυπτο καὶ Ἀμερικὴν, βοήθησαν μὲ διαφόρους τρόπους καὶ κατὰ τὴν ἡπειρωτικὴν ἀρετὴν, τὴν ἴδιαίτερην τους πατρίδα. Ἀλλὰ ἂν δὲν ὑπέφεραν ἀπὸ τὴν τουρκικὴν κατοχὴν οἱ κάτοικοι, ἄλλο τόσο ἐδεινοπάθησαν ἀπὸ ἐπιδρομὲς Σλαύων, Ἀλβανῶν καὶ ληστάρχων. Στὴν χρονικὴν δὲ αὐτὴν περίοδο ἀναφέρονται διάφορες ἐνδιαφέρουσες ἱστορίες, γεγονότα καὶ ἐνθυμήσεις χα-

ρακτηριστικὰ γιὰ τὴν ζωὴ τοῦ τόπου ἀνάλογα μὲ τὴν ἰδιοτυπία του σὲ τόσα ζητήματα, ἔτσι ποὺ νὰ ἐμφανίζῃ σὲ ὅλους κάτι τὸ καινούριο, τὸ ἀσυνήθιστο.

Ἡ περιοχὴ ἀπελευθερώθηκε μὲ τοπικοὺς ἀγῶνες, μὲ τὸ σύνθημα βέβαια τοῦ στρατηλάτη Κωνσταντίνου, κατὰ τοὺς πολέμους τοῦ 1913. Κατάλοιπα τῆς τουρκοκρατίας ἔμειναν τὸ Τζαμὶ στὴν Κάτω Κόνιτσα τοῦ Μωάμεθ Β', γιὰ ἀνάμνηση τῆς ἐκστρατείας του κατὰ τοῦ Σκενδέρμπεη, ὥρισμένα μεγάλα τούρκικα κτίρια στὴν Κόνιτσα, καθὼς καὶ λίγοι πιστοὶ τοῦ Ἀλλὰχ στὴν ἕδια πόλη.

Ἀλλὰ ἡ Ἱστορία ἄνοιξε γιὰ τὴν ἐπαρχία Κονίτσης τὶς σελίδες της κυρίως τὰ τελευταῖα χρόνια. Γιατὶ ἐδῶ κυρίως εἶναι τὸ θέατρον τῶν μαχῶν καὶ τῶν πολεμικῶν γεγονότων τοῦ 1940 μὲ τοὺς Ἰταλούς καὶ Γερμανούς καὶ ἐδῶ κυρίως διαδραματίστηκαν σὲ ἀποφασιστικὲς μάχες οἱ κρίσιμες ἐπιχειρήσεις κατὰ τῶν κομμουνιστοσυμμοριτῶν τὸ 1946–1949. Εἶναι γνωστὴ ἡ δραματικὴ μάχη τῆς Κόνιτσας τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1947 ποὺ ἡ σημασία της τόσο ἐκτιμήθηκε τότε ἐν σχέσει πρὸς τὴν τύχη τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀνταρτικῆς ἐκείνης ὁργανώσεως. Ἡ ἕδια ἡ βασίλισσα Φρειδερίκη εἶχε τρέξει τότε στὴν ἡρωϊκὴ Κόνιτσα, ἐνῶ σ’ ὅλόκληρη τὴν ἐπαρχία, στὸν Κλέφτη, στὴ Γύφτισσα, στὸ Κόμινικ καὶ στὸ Γράμμο συνεχίζονταν οἱ ἐπιχειρήσεις. "Οσοι πολέμησαν τότε, καὶ οἱ κάτοικοι ποὺ ἔζησαν τόσες τραγικὲς στιγμὲς, ἔχουν νὰ διηγηθοῦν πολλὲς ἱστορίες καὶ ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸν σύγχρονο αὐτὸν πόλεμο. Συχνὰ δὲ στὶς συζητήσεις στὰ χωριά οἱ ζωηρές αὐτὲς ἀναμνήσεις ἔχουν τὴν πρώτη θέση, καὶ ἀξίζει νὰ τὶς ἀκούη κανεὶς ἀπὸ γοητευτικοὺς ἀφηγητὲς χωρικούς. Ἐξ ἄλλου εἶναι φανερὰ παντοῦ ἀκόμη ὅλα τὰ σημάδια ποὺ ἀφησαν οἱ πόλεμοι αὐτοὶ σ’ ὅλη τὴν περιοχὴ ποὺ ἀνασκάφτηκε ἀπὸ ὅλμους καὶ ὀβίδες καὶ γέμισε ἀπὸ ἄχρηστους κάλυ-

κες σφαιρῶν καὶ κόκκαλα νεκρῶν. Καὶ στὶς κορυφὲς τῶν βουνῶν σώζονται ἀκόμη τὰ προχώματα καὶ τὰ ὄχυρά. Ἐδῶ βρίσκονται οἱ περισσότερες σύγχρονες ιστορικὲς τοποθεσίες.

Πολιτιστικῶς ἔξ ἄλλου ὁ φίλεργος κόσμος τῆς ἐπαρχίας ἐσημείωσε τὴν ἔξης πρόοδο: Δὲν ἀναφερόμαστε βέβαια στὰ βαθύτερα χρόνια, γιὰ τὰ ὅποια δὲν διαθέτουμε ἀρκετὰ στοιχεῖα, ἀλλὰ σημειώνουμε μὲ λίγα λόγια τὸ βαθμὸ πολιτιστικῆς ἀναπτύξεως πού γενικὰ παρατηρήθηκε στὸν τόπο αὐτόν.

Καὶ τὸ κύριο χαρακτηριστικὸ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀποψη εἶναι τὰ πολιτισμένα καὶ γεμᾶτα νόημα καὶ σημασία ἡθη καὶ ἔθιμα ποὺ τηροῦνται κατὰ παράδοση καὶ μὲ πίστη ἀπὸ τοὺς κατοίκους αὐτῆς τῆς ἐπαρχίας. Στὰ τελευταῖα βέβαια χρόνια, μὲ τή διαρροὴ τῶν κατοίκων ἀπὸ τὰ χωριὰ καὶ τὴν ἀλλοίωση τοῦ κοινωνικοῦ χαρακτήρα τους, τὰ ἔθιμα ἔχουν ἔξασθενίσει οἱ ρίζες τους ὅμως παραμένουν σταθερὲς, ὅπως καὶ οἱ βάσεις στὶς ἀντιλήψεις περὶ τὰ ἡθη. "Ετσι ἡ φιλοξενία εἶναι κάτι τὸ αὐτονόητο. Τὰ παλαιότερα μάλιστα χρόνια πολλὰ χωριὰ διέθεταν καὶ ξενῶνες γιὰ ὅμαδες περοστικῶν (πχ. τὸ «Ἀσυλον τῶν Ζένων» στὸ Γιανναδιὸ) καὶ πάντα οἱ κάτοικοι διαθέτουν ὅτι τὸ καλύτερο ἔχουν, γιὰ τὸν ξένο, στὸ σπίτι τους ἢ στὶς κοινωνικὲς ἐκδηλώσεις γενικά.

Ἄπὸ τὰ ἄλλα ἔθιμα καὶ τὶς συνήθειες ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν τὰ τοπικὰ πανηγύρια ὅπου συγκεντρώνονται κόσμος ἀπὸ τὰ γύρω χωριὰ καὶ γίνεται πάντα κοινὸς χορὸς στὶς κεντρικὲς πλατεῖες. Ἐπίσης οἱ ὅμαδικοι ἑορτασμοὶ τῶν ὀνομαστικῶν ἑορτῶν, γάμων, κλπ. Καὶ εἶναι τόσο εὔχαριστο νὰ συμμετέχῃ κανεὶς σὲ τέτοιες ἐκδηλώσεις οἱ διποῖς συνοδεύονται μὲ λαϊκὴ μουσικὴ, ἀφθονο κρασὶ καὶ ὅμορφους Ἑλληνικοὺς χορούς, πού τοὺς ξέρουν ὅλοι οἱ κάτοικοι καὶ μάλιστα ἀπὸ Ιδιαίτερη ἐπίδοση σ' αὐτοὺς καὶ

ἰδίως στὸ τσάμικο, πωγωνίσιο, συγκαθιστὸ, διπλό, «στὰ τρία» καὶ ἄλλους παλαιοὺς τοπικοὺς χορούς. Ἰσως δὲ ἡ νοσταλγία αὐτῶν τῶν ἀλησμόνητων ἐκδηλώσεων νὰ κάμη τοὺς ξενηνεμένους νὰ ἐπιστρέφουν συχνά στὰ μέρη αὐτά, ἀπὸ ὅπου κι' ἂν βρίσκονται, στὶς ἡμέρες τῶν ἑορτῶν καὶ τοῦ θέρους ίδίως, ὅπότε ζεῖ κανεὶς ἔδω πραγματικά εἰδυλλιακὲς στιγμές.

Ἀναφερόμενος ἔξ ἄλλου κανεὶς στὸν χαρακτήρα τῶν κατοίκων, θά εἶχε νά πη ὅτι ὁ κόσμος ἔδω εἶναι ίδιαίτερα φίλεργος, ἀγαπᾷ πολὺ τὸν τόπο του, καὶ τὶς παραδόσεις του καὶ δὲν φαίνεται νά κατέχεται ἀπὸ πάθη ποὺ συχνὰ συναντᾶ κανεὶς στὴν ὕπαιθρο. Κατὰ τὴν ἐμφάνιση πάλι ὁ κόσμος πολλῶν χωριῶν εἶναι ντυμένος πάντα σύγχρονα. Αύτὸ συνεχίζεται ἀπὸ τὸν καιρὸ τῆς ἀκμῆς τους, ὅπότε εἶχαν μεταφερθῆ σ' αὐτὰ ἀπὸ τοὺς ταξιδιώτες οἱ κοινωνικὲς συνήθειες τοῦ ἔξωτερικοῦ (βαρύτιμες ἐνδυμασίες, σαλόνια, εύρωπαϊκοὶ χοροὶ κλπ.) Τέτοια χωριὰ εἶναι κυρίως ἡ Μόλιστα, Πουρνιὰ καὶ Καστάνιανη, ἀλλὰ καὶ ὁ "Αγ. Νικάνωρας, Πεκλάρι, Πύργος, Κεράσοβο, Βούρμπιανη κλπ.

Εἶναι δύσκολο νὰ περιγράψῃ κανεὶς μὲ λίγα λόγια τὸν τρόπο ποὺ εἶναι συστηματοποιημένες οἱ ἀγροτικές ἀσχολίες τῶν κατοίκων (ὅσων ἀποζοῦν ἀπὸ αὐτές). Καὶ ἀκριβῶς ἔδω βρίσκεται ἡ γοητεία τῆς ζωῆς σ' αὐτὸν τὸν τόπο ποὺ ἔξυμνήσαμε παραπάνω. Τὰ ὅμορφα περιποιημένα κτήματα μὲ τὰ ἄφθονα νερὰ οἱ φιδωτοὶ δρόμοι ἀπὸ καλτερίμι, τὸ καθημερινὸ πρόγραμμα ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ βαθειὰ χαράματα ξεκινῶντας καβάλλα σὲ γαϊδουράκια (οἱ γυναῖκες κυρίως γιατὶ οἱ ἀνδρες εἶναι ταξιδεμένοι ἢ κάμουν ἄλλα ἐπαγγέλματα) γιὰ τὴ σπορά, τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸ μῆλο, γιὰ ξύλα, γιὰ κόψιμο κλαδιῶν καὶ ἄλλες δουλειές, εἶναι συνήθειες τόσο γραφικὲς σ' ὅλη τὴν ἐπαρχία. Σὲ μερικὰ βέβαια ἀπομακρυσμένα χωριὰ ἡ ζωὴ ἔχει διαφορετικὸ χαρακτήρα γιατὶ οἱ κάτοικοι

άσχολούνται περισσότερο μὲ τὴν κτηνοτροφία. Πάντως ὅλα τὰ χωριὰ ἔχουν κάτι ἀπὸ χαρακτηριστική πρωτοτυπία ποὺ διακρίνει τὴν ἐπαρχία.

Καὶ ἂς ἔξηγήσουμε, ὅτι δὲν πρόκειται γιὰ χωριὰ ποὺ συνήθως συναντᾶμε σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα. "Οπως θὰ τὰ ἀντικρύση κανεὶς χτισμένα σὲ καίρια σημεῖα ἀνάμεσα στὶς ἀναρίθμητες κορυφὲς τοῦ ὄρεινοῦ ὅγκου τῆς Πίνδου θὰ διαπιστώσῃ ὅτι καὶ ἡ θέα τους ἀλλὰ καὶ τὰ ἴδια εἶναι θαυμάσια. Θυμίζουν πολὺ συνοικία τῆς Πλάκας τῆς Ἀθήνας μὲ τὰ στενὰ δρομάκια τους, ἀλλὰ ἡ γραφικότητά τους πολλαπλασιάζεται μὲ τὸ καλλιτεχνικὸ χτίσιμο τῶν σπιτιῶν, πού εἶναι ὅλα ἐντελῶς ἀπὸ πέτρα πελεκημένη καὶ σκεπασμένα μὲ γκρίζες πέτρινες πλάκες. Εἶναι μιὰ ἴδιαίτερη ἀρχιτεκτονικὴ πού συναντιέται σ' αὐτὰ ἐδῶ τὰ χωριὰ ποὺ ἔχουν ἀπὸ τὰ παλαιότερα χρόνια τὸ ὄνομα «Μαστοροχώρια». Φημισμένοι μαστόροι, ἔχουν κτίσει τὰ διώροφα καὶ τριώροφα αὐτὰ μέγαρα μὲ τὶς πλακόστρωτες αὔλες, τὶς εύρυχωρες σάλλες τὰ μαρμαροπελέκητα τζάκια καὶ τὰ γερὰ τοιχώματα. Οἱ ἴδιοι ἔχουν ἐργασθῆ καὶ στὰ Γιάννενα, στὰ νησιὰ τοῦ Ιονίου καὶ στὴν Πελοπόννησο. Καὶ ἔκτισαν ἐπίσης γεφύρια, ἐκκλησίες καὶ ἐπιβλητικὰ καμπαναριά, Σώζονται δὲ κτίρια καὶ κατοικίες ἀπὸ τὸ 1850 σὲ τέλεια κατάσταση: 'Η ἀρχοντιά τους δὲν ἔχασε τίποτε, ἀντίθετα αὔξανεται ὁ θαυμασμὸς ὅσων τὰ βλέπουν καὶ ὅσων περνοῦν ἀπὸ τὰ καλτερίμια τῶν δρόμων ἀκόμη καὶ τώρα.

"Οταν κανεὶς βρῇ τὸν τρόπο νὰ ἐπισκεφθῇ ὅλα αὐτὰ τὰ χωριὰ, θὰ ἔχῃ καὶ ἄλλες ἀκόμη σχετικὲς ἐμπειρίες, ἰδίως δὲ ἀπὸ τὴ σύγχρονη ζωὴ μὲ τὶς ἀσχολίες τῶν κατοίκων μὲ τὴν ὑλοτομία, τὴ γεωργία καὶ τὴ σχετικὴ κτηνοτροφία, ἀπὸ τὴ διείσδυση τῶν συγχρόνων ἀντιλήψεων στὸν κόσμο τους, ποὺ ἀναταράσσεται ἀπὸ τὴ νηφαλιότητα ὅπου βρισκόταν, καὶ μὲ τὴ γενικὴ ἀλλαγὴ ποὺ ἔφεραν οἱ περιστάσεις, ωστε τὰ ἄλλοτε ἀρχοντοχώρια,

τώρα νὰ ὑστεροῦν οἰκονομικῶς ἀπὸ ἄλλα χωριὰ (ὅχι ὅμως καὶ σὲ φυσικὴ ὁμορφιὰ καὶ σὲ ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸ παρελθόν).

Καὶ ἀφοῦ τονίσαμε τὴν ἴδιαίτερη πολιτιστικὴ ἔξελιξη τοῦ μικροῦ αὐτοῦ τμήματος τῆς Ἑλλάδος, ως πρὸς τὰ μεγαλόπρεπα σπίτια, μὲ τὴν ἀρχοντιὰ στὸ ἐσωτερικὸ καὶ τὴν ὥραία ἀρχιτεκτονική, καὶ ως πρὸς τὰ γραφικὰ καὶ πολιτισμένα ἥθη καὶ ἔθιμα κλπ, σημειώνουμε ἐν ὄλιγοις καὶ τίς διακρίσεις ποὺ ἔχει ἡ ἐπαρχία σὲ σημαντικὰ πρόσωπα καὶ σὲ λοιπά ἐνδιαφέροντα. Ετσι ἀπὸ τοὺς ὄνομαστοὺς Κονιτσιῶτες ἀναφέρουμε. τὴν Α.Θ.Π. τὸν Πατριάρχη Ἀθηναγόρα (ἡ μητέρα του ἦταν ἀπὸ τὴν Κόνιτσα), τὸ Στρατηγὸ Δόβα, τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Σπυρίδωνα (ἔδρασε κυρίως ἐδῶ), τὸν Κώστα Γραμματικὸ ἀπὸ τὴ Βούρμπιανη, Γραμματέα τοῦ Ἀλῆ-Πασᾶ, τὴ μητέρα τοῦ Ἀλῆ-Πασᾶ Χάμκω, τὸν εὔεργέτη Σ. Ζεινὸ (καθὼς καὶ ἄλλους), τοὺς περιφήμους ἀγιογράφους ἀπὸ τοὺς Χιονιάδες ποὺ δημιούργησαν ἀξιόλογη σχολή, τὸ σύγχρονο ζωγράφο Μάϊπα, τὸν ἐφοπλιστὴ Παπαχριστίδη, τὸ μεγάλο ὄφθαλμολόγο Τράντα, τὸν ὑπασπιστὴ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α. Σκουμπουρδῆ κλπ. Γενικὰ δὲ εἶναι μεγάλος ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων ποὺ προχώρησαν καὶ κατέλαβαν θέσεις ἀξιόλογες, ἃν καὶ οἱ δυνατότητες γιὰ ἐκπαίδευση δόθηκαν πολὺ ἀργὰ στὴν ἐπαρχία. 'Ωστόσο πολλοὶ ὑπῆρξαν (καὶ κυρίως εἶναι τώρα) οἱ μορφωμένοι, πολλοὶ οἱ πλουτήσαντες, ἰδίως στὸ ἐξωτερικὸ ἀπὸ τοὺς ὅποιους πολλοὶ ἔχουν κάμει διάφορα ἀγαθοεργήματα στὴν ἐπαρχία. Τέλος ὅπως πάντα ἴδια καὶ τώρα πολλοὶ εἶναι οἱ ξενητεμένοι καὶ οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὸ ἐμπόριο.

Τὰ ἄλλα ἐνδιαφέροντα (ἐκτὸς ἀπὸ ὅτι σημειώσαμε παραπάνω) ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ συναντήσῃ στὴν ἐπαρχία Κονίτσης, θὰ τὰ ἀναφέρουμε περιγράφοντας μερικὲς διαδρομὲς στὴν περιο-

χὴ της, ὅπως εἴναι δυνατὸν νὰ περιγηθῇ ὁ ἐπισκέπτης.

Περιήγηση στὴν ἐπαρχία Κονίτσης.

‘Ο μόνος δρόμος ποὺ συνδέει τὴν ἐπαρχία Κονίτσης μὲ τὴν ύπόλοιπη ‘Ελλάδα είναι ὁ ἀσφαλτόδρομος Γιάννενα-Κόνιτσα (χιλιμ 62) ποὺ σύντομα θὰ προχωρήσῃ διὰ Πυρσογιάννης πρὸς τὴ Νεάπολη-Θεσσαλονίκη.

‘Απὸ τὸ Γιάννενα τὸ 20ὸν ΚΤΕΛ διενεργεῖ καθημερινῶς 3 δρομολόγια (8,11 π.μ. καὶ 4 μ. μ.) ‘Ενδιάμεσος σταθμὸς τὸ Καλπάκι (έστιατόρια Β' καὶ Γ' κατηγορίας, ξενοδοχεῖο, βενζίνη κλπ.) Στὴν ἐπαρχία Κονίτσης εἰσέρχεται κανεὶς ὅταν φθάσῃ στὶς φιδωτὲς στροφὲς τῆς Βίγλας. ‘Απὸ ἔδω τὸ θέαμα είναι μοναδικῆς ὄμορφιᾶς. Είναι κάτι τὸ ἀπερίγραπτο, κάτι ποὺ ὅλοι τὸ θαυμάζουν. Πολὺ κοντὰ ἡ περίφημη χαράδρα τοῦ Βίκου, κάτω ἡ πεδιάδα τῆς Κονίτσης, μάκρυ ὁ Γράμμος, ἀριστερὰ τὸ Λεσκοβίκι καὶ ἀρκετὰ μέρη ἀπὸ τὴ Β. ‘Ηπειρο, καὶ δεξιὰ στὸ βάθος σὲ ἀμφιθεατρικὴ θέση ἡ Κόνιτσα, ποὺ κάτω της λαμπυρίζουν τὰ νερὰ τοῦ ’Αώου, γύρω δὲ κατάσπαρτα πολλὰ ἀπὸ τὰ χωριά.

Κατεβαίνοντας τὶς στροφὲς φθάνουμε στὰ βαθυγάλανα νερὰ τοῦ Βοϊδομάτη μὲ τὶς ὄνομαστὲς πέστροφές του (εἶναι ἀπὸ τοὺς λίγους ποταμοὺς σ' ὅλο τὸν κόσμο στὸ εἶδος αὐτό). ‘Ο συνοικισμὸς ποὺ συναντᾶμε ἀμέσως μετὰ είναι τὰ Καλύβια, ἀγροικίες τοῦ χωριοῦ Κλειδωνιάβιστα ποὺ βρίσκεται πίσω ἀπὸ τὸ κωνοειδὲς βουνό. Διατρέχοντας ἐν συνεχείᾳ τὴν ἀριστερὴ ὅχθη τοῦ ’Αώου φθάνουμε στὸ Στόμιο τῆς χαράδρας του μὲ τὶς κροκάλες καὶ μὲ τὴ γνωστὴ ὄμορφιὰ καὶ τὴ μεγαλειώδη ἐπιβλητικότητά της, ἀνάμεσα στὸ φαράγγι τῆς Τύμφης ποὺ τὸ διασχίζει ἀργὰ καὶ ἐπιβλητικὰ ὁ ’Αῶος. Τὸ μέρος αὐτὸ είναι ἀπὸ τὶς λίγες φυσικὲς ὄμορφιὲς, βρίσκεται δὲ ύπὸ μελέτη τὸ σχέδιο ἐγκαταστάσεως τελεφερίκ στὸ τοπεῖο αὐτὸ ποὺ δὲν ἔχει νὰ ζη-

λέψη τίποτε ἀπὸ τὴν ‘Ελβετία. ‘Αλλωστε ὀλόκληρη ἡ ΒΑ. πλευρὰ τῆς ἐπαρχίας χαρακτηρίζεται ἀπὸ πολλοὺς σὰν μιὰ μικρὴ ‘Ελβετία (παρθενική, ἀλλὰ βέβαια καὶ χωρὶς τὰ σύγχρονα μέσα).

Περνῶντας τὸν ’Αῶο ἔχουμε δίπλα μας τὸ «σῆμα κατατεθὲν» τῆς Κόνιτσας, ἐνα μνημεῖο ποὺ συνυπολογίζεται στὰ ἀξιόλογα τῆς ‘Ελλάδος, τὴ μονότοξη πανύψηλη πέτρινη γέφυρα τοῦ ’Αώου, ἀπὸ ὅπου γινόταν παλαιότερα ἡ συγκοινωνία, λέγεται ὅτι στὴν κορυφὴ εἶχε μιᾶς καμπάνα ποὺ σὰν φούσκωνε τὸ ποτάμι εἰδοποιοῦσε τοὺς περαστικοὺς νὰ μὴν περάσουν τότε τὸ γεφῦρι. Σὲ ἀπόσταση μιᾶς περίπου ὥρας ἀπὸ ἔδω, βαδίζοντας δίπλα ἀπὸ τὸ ποτάμι μέσα στὴ χαράδρα, ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἀλησμόνητη διαδρομὴ, συναντᾶ κανεὶς τὸ Μοναστῆρι τοῦ Στομίου. ‘Εχει ἔδω κατάλυμα γιὰ τοὺς ἐπισκέπτες, μένει δὲ πάντα στὸ ἀπόκοσμο αὐτὸ μέρος ἐνας μοναχός. Οἱ φυσιολάτρες οἱ ὄρειβατικοὶ σύνδεσμοι, οἱ ἐκδρομεῖς, οἱ κυνηγοί, οἱ προσκυνητὲς καὶ τόσοι ἄλλοι, ἐπισκέπτονται συχνὰ τὴν Παναγία τὴ Στομώτιστα, στὶς 15 Αύγούστου δέ, ἔρχεται ἔδω σχεδὸν ὅλη ἡ Κόνιτσα.

‘Αμέσως μετὰ τὴ γέφυρα ἀρχίζουν τὰ σπίτια τῆς Κάτω Κόνιτσας, τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ὅποια είναι προσφυγικά. ‘Εδῶ βρίσκεται καὶ τὸ τζαμὶ τοῦ Μωάμεθ Β' μὲ τὰ ύπεραιωνόβια κυπαρίσσια. ‘Ανεβαίνοντας ἐν συνεχείᾳ τὸ δρόμο μὲ τὶς ἀκακίες φθάνουμε σὲ λίγο στὴν κεντρικὴ πλατεῖα μὲ τὸ ἄγαλμα τῆς Βασιλίσσης Φρειδερίκης καὶ τὰ ψηλὰ πλατάνια. ‘Εδῶ κοντὰ καὶ γύρω είναι συγκεντρωμένη ἡ ἐμπορικὴ κίνηση, τὰ δημόσια γραφεῖα καὶ ἡ ζωὴ γενικὰ τῆς πόλης.

Μερικὲς πληροφορίες: ‘Η Κόνιτσα ἔχει 3.500 κατοίκους, είναι πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας μὲ ἔδραν ἐπάρχου. Καὶ ἔδρεύουν ἐπίσης: ‘Υποδιοίκησις Χωροφυλακῆς, Εἰρηνοδικεῖον, ‘Επισκοπή, Δασαρχεῖον, Ταχυδρομεῖον, ΟΤΕ ΑΤΕ καὶ ύποκαταστήματα τῶν ἄλλων

τραπεζῶν, κλπ. "Έχει δὲ Γυμνάσιον, ὡργανωμένο Ὀρφανοτροφεῖο σὲ ὡραῖο κτίριο, Γεωργικὴ Σχολὴ μοναδικὴ μέχρι τελευταίως στὰ Βαλκάνια, κληροδότημα τοῦ μεγάλου εὔεργέτου παγκοσμίου φήμης τυφλολόγου Μ. Ἀναγνωστοπούλου, Ταπητουργικὴ Σχολὴ, Τυροκομεῖο κλπ. Καὶ ἔχει ἐπίσης ἀπὸ ὅλα τὰ συνήθη καταστήματα ἔξυπηρετήσεως τοῦ κοινοῦ καὶ ὅτι ἐνδιαφέρει τὸν ξένο: Ζενοδοχεῖα, ἡ «Πίνδος» Γ κατηγορίας καὶ ἄλλα δύο, ἕνα πολὺ καλὸ ἐστιατόδιο καὶ ἄλλα 4 Β' καὶ Γ' κατηγορίας. Ζαχαροπλαστεῖα 5 μὲ δική τους ἀξιόλογη παραγωγὴ, Καφὲ - Μπάρ 6 κεντρικά, δύο ἔξοχικὰ Κέντρα κάτω ἀπὸ δροσερὰ πλατάνια, πολὺ γραφικά, ἴδιως τὰ «Πλατανάκια» στὴν Πάνω Κόνιτσα, πρὸς τὰ ὄποια ἡ διαδρομὴ εἴτε ἀπὸ τοὺς λιθόστρωτους ἀνηφορικοὺς δρόμους τῆς πόλης εἴτε ἀπὸ τὸν αὐτοκινητόδρομο ἔχει τόσες πρωτοτυπίες. Φωτογραφεῖο πλῆρες σταθμὸ ταξὶ καὶ φορτηγῶν αὐτοκινήτων, βενζίνης (Purfinia Shell) συνεργεῖα αὐτοκινήτων φαρμακεῖο, νοσοκομεῖο ΕΕΣ (πολὺ κα-

λό), κινηματογράφο (θερινὸ-χειμερινό), βιβλιοθήκη, γήπεδο κλπ.

"Ο, τι ἄλλο ἀξίζει νὰ ἐπισκεφθῇ κανεὶς στὴν Κόνιτσα εἶναι τὰ ἀρχοντικὰ σπίτια πάνω ἀπὸ τὴν ἀγορὰ, ποὺ μερικὰ ἄλλοτε ἀνῆκαν σὲ τούρκους ἀρχοντες, ὁ ναὸς τοῦ τοπικοῦ ἀγίου τοῦ Ἅγιου Γεωργίου, ἡ Μητρόπολη, καθὼς καὶ ἡ ἐκκλησία τῆς Παναγίας ΒΑ τῆς πόλης ποὺ ἡ μισὴ εἶναι κτισμένη μέσα σὲ σπηλιά. Ἀπὸ 10 μέχρι 25 Σεπτεμβρίου στὴν πόλη γίνεται μεγάλη Ἐμποροζωοπανήγυρη. Καὶ στὶς 3 Ιανουαρίου γιορτάζεται ἡ ἀπελευθέρωσή της ἀπὸ τοὺς συμμορίτες. Γενικὰ πάντως, ἡ Κόνιτσα μπορεῖ νὰ ἔχασε τὴν παλιὰ ἀκμὴ της, ἐξακολουθεῖ ὅμως νὰ ἔχῃ ὅλη της τὴν ἀξιοπρέπεια. Καὶ ἡ γοητεία της ἀπὸ τὴν ώραία θέση της μὲ τὴν ἐκπληκτικὴ θέα της, τὸ φιδωτὸ ποτάμι καὶ τὰ δασοσκέπαστα βουνά της παραμένει πάντα ἴδια καὶ ἀλησμόνητη. Τὸ ἴδιο ὅμολογοῦν ὅσοι ἔτυχε νὰ τὴν γνωρίσουν. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶναι πότε θὰ τὴν γνωρίσῃ καὶ ὁ τουρισμός..."

("Ἐπεται συνέχεια)

Κονιτσιώτικα Χρονικά

(Έποχη Τουρκοκρατίας)

Δεν έπιχειρούμε τη συγγραφή έπιστημονικού ιστορικού έργου, άπλως φέρομε στὸ φῶς τῆς δημοσιότητος τὸ κατά μέγιστον μέρος ἀνέκδοτο καὶ ἀταξινόμητο μέχρι σήμερα ιστορικὸ αὐτὸν ὄντος, τὸ δόποιο σὲ περίπτωσι ἀνωτέρας βίας, καὶ λόγω τῆς παντελοῦς ἀδιαφορίας τῶν εἰδικωτέρων καὶ ἀρμοδίων κινδυνεύει νὰ ἀπωλεσθῇ διὰ παντός, - ὅπως συνέβη καὶ μὲ ἄφθονο ἄλλο ποὺ ὑπῆρχε ἐναποθηκευμένο στὰ διάφορα ἴδιωτικὰ ἀρχεῖα τῆς Κονίτσης καὶ τῶν χωριῶν τῆς Ἐπαρχίας μας, καὶ κατεστράφηκε ἔξ αἰτίας τῶν πολεμικῶν γεγονότων καὶ τῆς ἄγνοιας καὶ ἀμουσίας τῶν κατόχων του καὶ τὸ δόποιο ὄντος θά χρησιμεύσῃ εἰς τὴν μελλοντικὴ σύνθεσι τῆς Ἰστορίας τῆς ἡρωϊκῆς καὶ ἀκριτικῆς, ἀλλὰ ἀγνοημένης ιστορικὰ πόλεως Κονίτσης καὶ Ἐπαρχίας της.

Τὸ ιστορικὸ αὐτὸν ὄντος, πάρθηκε κατὰ ἐλάχιστο μέρος ἀπὸ ιστορικὰ βιβλία περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες, καὶ κατὰ μέγιστο ἀπό τὰ ἀρχεῖα τοῦ περιφήμου μεγαλεμπόρου καὶ Τραπεζιτικοῦ ἀνταποκριτοῦ ἐν Κονίτσῃ Παναγιώτου Στ. Ρούβαλη, ποὺ ἀρχίζουν τὸ 1862 καὶ τελειώνουν τὸ 1918, καὶ τὰ δόποια μὲ μεγάλη εὐγένεια καὶ ἔχωριστὴ προθυμία μᾶς παρεχώρησε πρὸς ἀναδίφησιν ὁ ἄξιος καὶ φιλόπατρις ἐγγονός του κ. Παν. Φ. Ρούβαλης ποὺ ὑπηρετεῖ ως διμοδιδάσκαλος στὴν ἀκριτικὴ Θράκη, καὶ στὸν δόποιο ἐκφράζομε καὶ ἀπ' ἐδῶ

τὶς ἀπειρες εὐχαριστίες μας (1).

Πάρθηκε ἐπίσης τὸ ὄντικὸ καὶ ἀπὸ τὶς προφορικὲς παραδόσεις τῶν ἐπιζησάντων καὶ ἐπιζώντων γερόντων οἱ δόποιοι ὑπῆρξαν αὐτόπτες μάρτυρες τῶν γεγονότων τὰ δόποια μᾶς ἐδιηγήθηκαν.

Καὶ τώρα προχωροῦμε στὴν παράθεσὶ τῶν χρονικῶν τῆς Κονίτσης, κάνοντας ἀρχὴ ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς σὲ μᾶς (μέχρι σήμερα) Μουσελίμηδες καὶ Καιμακάμηδες οἱ δόποιοι διετέλεσαν ἐπὶ Τουρκοκρατίας Ὑποδιοικηταὶ τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης.

* *

Ἡ Κόνιτσα ἦταν ἔδρα Ὑποδιοικητοῦ (Μουσελίμη) ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων. Στὰ 1679 γράφει ὁ ιστορικὸς τοῦ περασμένου αἰῶνος Λαμπρίδης στὰ Ζαγοριανά του, ἡ Λιτονιάβιστα ὑπάγεται (προσαρτᾶται) πολιτικῶς στὴν Κόνιτσα. Στὰ 1711 γράφει πάλι ὁ ἕδιος ιστορικός, προσαρτῶνται στὴν Ὑποδιοικησιν Κονίτσης τὰ ἄνω Σουδενὰ καὶ τὸ ἔνα τρίτο τοῦ Βραδέτου.

(1) Εἶναι πράγματι ἄξιος ἐπαίνων ὁ κ. Ρούβαλης διότι διεφύλαξε τὰ πολύτιμα αὐτὰ γιά τὴν ιστορία τῆς Κονίτσης ἀρχεῖα καὶ μᾶς τὰ παρεχώρησε πρὸς ἔρευναν, ἐνῶ ἄλλοι ἀδιάφοροι καὶ ἀμουσοὶ Κονιτσιώτες, ἡ τὰ παρέδωσαν (τὰ δικά των) εἰς τὴν μοῦχλα καὶ τοὺς ποντικούς, καθὼς καὶ στὸν ἀδηφάγο Ἡφαιστο. ἡ τὰ κρατοῦν ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστῳ ὅπου κινδυνεύουν νὰ ἀπωλεσθοῦν γιὰ παντοτεινά.

1817

Ο πρώτος γνωστός μας Μουσελίμης Κονίτσης είναι ο Τουρκοκονιτσιώτης Γιακούπ βέης ή Γκαβογιαούμπεης (πατέρας του περιφήμου Σουλεϊμάν μπέη)

Κατά τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ὑπῆρχαν δύο ἐπιφανεῖς Κονιτσιώτες μπέηδες ποὺ ἔφεραν τὸ ὄνομα Σουλεϊμάν, ὁ ἕνας ἦταν παπποὺς τοῦ περιφήμου ἐπιχειρηματίου - Τραπεζίτου Σουλεϊμάν ἐφέντη, καὶ ὁ ἄλλος πρόγονος (μᾶλλον παπποὺς) τοῦ Σιαΐμ βέη. Ἀγνοοῦμε ὅμως τίνος πατὴρ ἦταν ὁ Μουσελίμης Γιακούπ βέης ποὺ τὸν συναντοῦμε γύρω στὰ 1817 ἐπὶ Ἀλῆ Πασιᾶ. (βλ. Ἡπειρ. Χρ. ἔτους 1938 σελ. 41).

1825

Μουσελίμης Κονίτσης στὰ 1825 ἦταν ὁ Χασὰν μπέης, ὁ ἴδιος πιθανὸν ποὺ ἀναφέρεται καὶ τὸ 1828.

1826

Στὰ 1826 Μουσελίμης Κονίτσης είναι ὁ Σουλεϊμάν Ταχὴρ Ἀμπάζης, (ἀγνοοῦμε ἂν πρόκειται περὶ υἱοῦ τοῦ περιφήμου ἀστυνόμου τοῦ Ἀλῆ Πασιᾶ) ὁ δόποιος κατεδίωξε καὶ ἔξεβίασε τὸν ἀδελφὸν τοῦ Βουρμπιανίτου Κώστα Γραμματικοῦ ἱερέα Παπαρίζον. (Βλέπε Ἡπ. Χρ. ἔτους 1938 σελ. 43).

Τὸ 1826 Μουσελίμης Κονίτσης ἦταν κάποιος Γκέντζαγας ἀγνώστου καταγωγῆς καὶ προελεύσεως.

1828

Τὸ ἔτος 1828 συναντοῦμε δύο Μουσελίμηδες στὴν Κόνιτσα, τὸν Χασὰν μπέη στὶς 4 Ἰανουαρίου, καὶ τὸν Ἰσμαήλ μπέη στὶς 18 Νοεμβρίου.

1832

Στὰ 1832 Μουσελίμης (Ὑποδιοικητὴς) Κονίτσης ἀναφέρεται ὁ Σουλεϊμάν μπέης.

1833

Στὶς 3 Δεκεμβρίου 1833 Μουσελίμης

Κονίτσης ἦταν ὁ Χασὰν ἀγὰς.

1834

Στὰ 1834 συναντοῦμε τὸν Χασὰν Μπερτελῆ (μήπως Μπερατλῆ ἀπὸ τὸ Βεράτι;) ὁ ὁποῖος ἦταν Κατῆς καὶ Μουσελίμης μαζί. Πιθανὸν νὰ είναι καὶ ὁ ἴδιος ὁ Χασὰν ἀγὰς τοῦ 1833.

1838

Μουσελίμης στὰ 1838 ἦταν ὁ Μουσταφᾶ ἀγὰς, δόποιος σὲ ἔγγραφο τῆς 7ης Σεπτεμβρίου 1838 ἀναφέρεται καὶ ως Μουσταφᾶ μπέης.

1830

Στὰ 1840 Μουσελίμης ἀναφέρεται ὁ Ρουσῆ μπέης.

Ἐδῶ δυστυχῶς (στὰ 1840) σταματοῦμε πρὸς τὸ παρόν. Μᾶς παρουσιάζεται μεγάλο κενὸ τὸ δόποιον ἐλπίζομε νὰ ἀναπληρώσωμε ἀπὸ καινούργιες ἀγνωστες πηγές. Ἀπὸ τὰ 1840 ως τὰ 1874 ἀγνοοῦμε ποιοὶ διετέλεσαν Ὑποδιοικητές τῆς Ἐπαρχίας, καὶ μόνο ἀπὸ τὴν παράδοσι γνωρίζομε τὸν περίφημο Τουρκοκονιτσιώτη Γιαγιάμπεη, ποὺ εἶχε τὸ σαράϊ του ἐκεῖ ποὺ βρίσκονται σήμερα τὰ σπίτια τοῦ Κούγια, ὁ δόποιος χρημάτισε ἐπὶ ἀρκετὰ χρόνια Καϊμακάμης Κονίτσης.

1874

Στὰ 1874 Ὑποδιοικητὴς Κονίτσης ἦταν ὁ Σαλήχ Ζακῆ (ἔτος ἐγίρας 1291).

1882

Στὰ 1882 καὶ 1883 συναντοῦμε Καϊμακάμη τὸν Ἀχμέτ Ἐφέντη Κονιτσιώτη τὸν πατέρα τοῦ πασίγνωστου ἀργυραμοιβοῦ καὶ προμηθευτοῦ τοῦ Τουρκικοῦ Στρατοῦ Σουλεϊμάν Ἐφέντη. Αὐτὸς ὁ Ἀχμέτ Ἐφέντης, δταν ιδρύθηκε στὸ Λεσκοβίκι ἔδρα Καϊμακάμη (γύρω στὰ 1890) μετατέθηκε ἐκεῖ ὅπου καὶ ἀπέθανε περὶ τὸ 1892 ως Ὑποδιοικητὴς Ἐπαρχίας Λεσκοβικίου,

1894

Στὰ 1894 Καϊμακάμης Κονίτσης ἀνα-

φέρεται ὁ Βεῖση Ἐφέντης ὁ ὄποιος
ῆταν ὑπέργηρος καὶ φοβερὸς ρακοπό-
της μὴ δίνοντας καὶ τόση σημασία στὰ
καθήκοντά του. Στὶς 19 Ιανουαρίου 1896
συναντοῦμε γιὰ τελευταία φορὰ τὸ
ὄνομά του στὰ ἀρχεῖα Ρούβαλη καὶ κα-
τόπιν χάνεται.

1896

Τὸν Ὁκτώβριο τοῦ ἵδιου χρόνου (1896) ἦρθε καινούργιος Καΐμακάμης στὴν Κόνιτσα (μετατεθεὶς ἀπὸ τὸ Μέτσοβο) ὁ περίφημος Σαλῆ μπέης (2) ἡ καταγωγὴ τοῦ ὄποιου ἦταν ἀπὸ τὸ Δέλβινο. Ἡταν φανατικὸς Χριστιανομάχος, καὶ μὲ τὸ πρόσχημα τῆς δῆθεν περιθάλψεως καὶ ἀποκρύψεως ἀνταρτῶν ἀφαίμαξε γιὰ καλὰ τὰ βαλάντια τῶν προυχόντων καὶ εὐκαταστάτων Χριστιανῶν τῆς Ἐπαρχίας μας. "Οταν περνοδιάβαινε στὸ παζάρι, ἦταν ὑποχρεωμένοι ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ καὶ οἱ χαρμπούτηδες (φτωχότουρκοι) νὰ προσηκώνονται καὶ νὰ τὸν χαιρετοῦν μὲ βαθεῖς τεμενάδες. "Οταν πάλι ἔκανε τοὺς γάμους τοῦ γυιοῦ του τοῦ Νεσιάτη μπέη, τὸ γλέντι κράτησε 40 ἡμέρες, καὶ τοῦ ἔφερε ὀλόκληρη ἡ Ἐπαρχία πεσκέσια (δῶρα) ἀλλὰ Ἀλῆ Πασιᾶ.

Μὲ τὸ Μητροπολίτη Κονίτσης Κωνσταντίνο Ἀράπογλου 1899 - 1906 τὸν μετέπειτα Πατριάρχη, καθὼς καὶ μὲ τὸν

2) Γράψαμε στὸν Πρωϊνό Λόγο Ιωαννίνων 15 - 6 - 1960 λανθασμένα (τὸ σφάλλειν εἶναι ἀνθρώπινον) καὶ στηριζόμενοι σὲ προφορικὲς μόνον πληροφορίες, ὅτι ὁ Σαλῆ μπέης ἔχρημάτισε Καΐμακάμης Κονίτσης 1890 - 1901· τῷρα δῆμος γνωρίζομε ἀπὸ γραπτὲς πλέον πηγὲς ὅτι διετέλεσε ἀπὸ τὰ 1896 ώς τὰ 1903.

ἐπιφανῆ Τουρκοκονιτσιώτη Σουλεῖμὰν Ἀχμὲτ ἐφέντη, ὁ περίεργος αὐτὸς Καΐμακάμης ἦρθε σὲ προστριβὲς ἐξ αἰτίας τοῦ αἵμοβόρου Κωνιτσιώτου ληστάρχου Ἀλῆ μπέη Μπέτσιου τὸν ὄποιο ὑπέθαλπε, καὶ ὁ ὄποιος τόσο ἀποθραύσνθηκε ὥστε καὶ τὸν Σουλεῖμὰν ἐφέντη ἀποπειράθηκε νὰ δολοφονήσῃ καὶ ἄλλα κακουργήματα ἔκανε. Ὁ Καΐμακάμης δῆμος ἔξακολουθοῦσε νὰ τηρῇ εὔμενῆ στάσι ἀπέναντί του.

Καὶ ἡ τοιαύτη συμπεριφορά του, ἐπέφερε κατά τὴν παράδοσι καὶ τὴ μετάθεσί του ἀπὸ τὴν Κόνιτσα, ὅπου τὸν συναντοῦμε γιὰ τελευταία φορὰ ως Καΐμακάμη τὸν Ιούλιο τοῦ 1903.

1903

Ἄπὸ τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1903 ἀναφέρεται ὁ Ἀβδουλᾶ Βεχἀπ βέης ως Καΐμακάμης Κονίτσης συνεχῶς μέχρι τὸν Ιούνιο τοῦ 1906 ὅπότε συναντοῦμε γιὰ τελευταία φορὰ τὸ ὄνομά του.

1908

Στὶς 17 Ιουλίου 1908 ἀναφέρεται ἔνας ἀνώνυμος βεκήλ Καΐμακάμης, (ἀναπληρωτὴς Ὅποδιοικητοῦ) καὶ τὸν Σεπτέμβριο ἀνώνυμος Καΐμακάμης Ἐφέντης,

"Οσους παλαιοὺς γέροντες καὶ γριὲς ρώτησα, κανεὶς δυστυχῶς δὲν μπόρεσε νὰ θυμηθῇ τὰ ὀνόματα τῶν μετὰ τὸ 1906 Καΐμακάμηδων. Σταματοῦμε λοιπὸν ως ἐδῶ, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ τὰ ἔξακριβώσωμε μελλοντικὰ καὶ θὰ τὰ φέρωμε στὸ φῶς τῆς δημοσιότητος.

ΑΝΑΣΤ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ
Κόνιτσα Δεκέμβριος 1961.

Μία φιλική ἀπάντησις

Λυποῦμαι ποὺ δέν δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ γνωριστῶ μὲ τὸν κ. Ἀναστ. Εὔθυμίου, ὑπόσχομαι ως τόσο, ἃν ξαναπάγω στὴ Κόνιτσα νὰ τὸν ἀναζητήσω γιὰ νὰ γνωριστοῦμε καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ κάνῃ κι' αὐτὸς τὸ ἴδιο, ἃν συμβῇ νάρθῃ στὴν Ἀθῆνα, διότι καὶ σὲ μένα εἶναι ἄγνωστος, τὸ δὲ ὄνομα Εὔθυμίου μοῦ εἶναι γνωστὸ μόνο ἀπ' τὸ περιοδικὸ «ΚΟΝΙΤΣΑ».

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ἀκόμα νὰ τὸν πληροφορήσω ὅτι καὶ ἐγὼ εἶμαι ἀπὸ τὴν Κόνιτσα, (ἐγγόνι τοῦ Βασίλη Μόκορου καὶ γυιὸς τῆς Τίκως).

Γεννήθηκα τὸ 1900 καὶ τὸ 1905 φύγαμε οἰκογενειακῶς ἀπὸ τὴν Κόνιτσα γιὰ τὴν Αὐλώνα, ὅπου ὁ μακαρίτης ὁ Πατέρας μου Ἰγνάτιος Μανθούλης (δικηγόρος ἀπὸ τὴν Σμύρνη) κατὰ σύστασι τῶν Πατριαρχείων, ἐζήτησε νὰ τοποθετηθῇ πρωτοδίκης.

Ὑστερα ἀπὸ πολλὲς περιπλανήσεις, πάνω ἀπὸ εἴκοσι χρόνια τώρα βρισκόμαστε στὴν Ἀθῆνα. Μὲ τὴν ἐπανίδρυσι τοῦ Συλλόγου «ΑΩΟΣ» ἔσπευσα νὰ γνωριστῶ μὲ ἀρκετοὺς ἀπὸ τοὺς ἐδῶ Κονιτσιώτες. Ἀπὸ ὅλους, μὸνον ὁ σεβαστὸς φίλος κ. Τσάκας ἐγνώριζε πρωτικὰ τὸν πατέρα μου.

Ο πόνος τῆς Μάννας μας γιὰ τὴν Κόνιτσα, ἥταν τόσο μεγάλος καὶ τόσο βαθύς, ώστε μᾶς μετέδωσε ὅλη της τὴν ἀγάπη γιὰ τὸν τόπο ποὺ γεννηθήκαμε.

Εἶμαστε γεμάτοι ἀπὸ παραδόσεις, ἱστορίες, τραγούδια, παραμύθια, ἀνέκδοτα καὶ τόσα ἄλλα. Τόσα πολλὰ ποὺ

ἄλλοι, ποὺ ἔζησαν τὴν ζωὴ τους στὴν Κόνιτσα, ἵσως νὰ μὴ γνωρίζουν. Ἡ ἀγάπη μας γιὰ τὴν Κόνιτσα, ποὺ τόσο λίγο γνωρίσαμε, ἔγινε, ὕστερα μάλιστα ἀπὸ τὸ θάνατο τῆς Μάννας μας, πιὸ δυνατή, ἔγινε πόνος, ἔγινε καημός. Κάτι σὰν μνημόσυνο στὴ μνήμη της.

Κουβεντιάζοντας μὲ φίλο συμπατριώτη, μὲ παρεκάλεσε νὰ γράψω κάτι γιὰ τὸ περιοδικό μας, κι' ἔγραψα γιὰ τὸν Κελεπούρη. Δὲν νομίζω ὅτι διαφωνοῦμε σὲ πολλὰ σημεῖα μὲ τὸν κ. Εὔθυμίου. Ἀναφέρω βέβαια ὅτι ὁ Κελεπούρης πιάστηκε στὴ Ζέλιστα, κράτησα ὅμως ἐπιφύλαξι, καὶ τὸν εὐχαριστῶ ποὺ μοῦ θύμησε πῶς πιάστηκε στὴ Σταρίτσανη, καθὼς καὶ γιὰ ἄλλες συμπληρώσεις του.

Ομως ἡ βασική μας διαφορὰ παραμένει μία. Ἀν δηλαδὴ ὁ Κελεπούρης πάτησε τὸ σπίτι τοῦ Σακκᾶ τὸ 1900, πρᾶγμα ποὺ δὲν θυμόνταν ὁ γέρο - Κυριακούλης, ἃν καὶ ἥταν τότε εἴκοσι πέντε χρονῶν ἄνδρας, ἡ τὸ 1880 - 1883 ὅπου περίπου τὸ τοποθετοῦσε ἡ Μάννα μου, ἡ ὁποία, ὅπως εἶπαμε ἥταν παιδὶ ἀκόμα, ἐνῷ τὸ 1900 ἥταν παντρεμένη μὲ παιδιά.

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ κ. Εὔθυμίου νὰ ἐπιμένω στὸ δεύτερο. Δὲν ἀποκλείεται ως τόσο νὰ πατήθηκε τὸ σπίτι τῶν Σακκάδων καὶ τὸ 1900, πρᾶγμα συνθισμένο στὰ σπίτια τῶν πλουσίων.

Τέλος ἄς παραδεχθοῦμε ὅτι καὶ τὰ τραγούδια δὲν εἶναι μόνον θρῦλος. Κάτι κρύβουν κι' αὐτὰ ἀπό τὴν ἀλήθεια.

OP. MAN.

Τὰ κάλαντα γιὰ τὸ Πάσχα

Παλαιότερα στὴν Κόνιτσα ἔδιναν μεγαλύτερη σημασία στὰ κάλαντα παὺ ἔψαλλαν τὰ παιδιὰ τοῦ Λαζάρου ἀπὸ ἐκεῖνα τῶν Χριστουγέννων καὶ τῆς Πρωτοχρονιᾶς.

Ἡ Πασχαλιὰ ἦταν καὶ εἶναι ἡ μεγαλύτερη γιορτὴ τῆς Ρωμιοσύνης, καὶ τὰ κάλαντα τοῦ Λαζάρου ὁ προάγγελος.

Τὰ παιδιὰ κρατοῦσαν κάτι στρογγυλὰ καλάθια στολισμένα μὲ λουλούδια καὶ μιὰ τζουμάκα γιὰ νά χτυποῦν τὶς πόρτες καὶ ψάλλοντας τὰ παρακάτω κάλαντα μάζευαν ἄσπρα αὐγὰ κλπ.

Ἔλθεν ὁ Λάζαρος καὶ τώρα καὶ τοῦ χρόνου
μὲ τὴ λαμπρὴ τὴν Πασχαλιὰ
μὲ τὸ λαμπρὸ τὸ λόγο.

Ἄφέντη μου στὴν τάβλα σου
χρυσῆ καντήλα φέγγει
φέγγει τῆς ἀφεντούλας σου
φέγγει τοῦ κόσμου ὅλου.
Πολλὰ εἴπαμε τ' ἀφέντη μας
ἄς ποῦμε τῆς κυρᾶς μας
Κυρὰ ψηλὴ κυρὰ Ἀργυρὴ
κυρὰ καμαροφρόδα
Κυρὰ μ' ὅταν στολίζεσαι
στὴν ἐκκλησιὰ νὰ πάης
βάγεις τὸν ἥλιο πρόσωπο
καὶ τὸ φεγγάρι στῆθος
καὶ τοῦ κοράκου τὸ φτερὸ
τὸ βάζης μαῦρο φρῦδι.
Καὶ χρόνους πολλούς,

χαν κόρη τῆς παντρειᾶς συνέχιζαν ἡ ἔλεγαν τὸ παρακάτω.

Ἐδῶ ἔχουν κόρη ὕμορφη
ξαθνὴ γαλανομάτα
τάζουν τὸ γυιὸ τοῦ βασιλιᾶ
τάζουν τὸ γυιὸ τοῦ Ρήγα
δὲν θέλ' τὸ γυιὸ τοῦ Βασιλιᾶ
δὲν θέλ' τὸ γυιὸ τοῦ Ρήγα
Μον' θέλει τ' ἀρχοντόπουλο
μὲ τὶς πολλὲς χιλιάδες
ποὺ κοσκινίζει τὸ φλουρὶ
καὶ πέφτει τ' ἀλογάρι
κι' αὐτὰ νὰ κοσκινίσματα
τὰ δένει στὸ μαντῆλι
καὶ τὸ μαντῆλι στὸ σπαθὶ^{*}
καὶ τὸ σπαθὶ στὴ ζώνη
κι' ἡ ζώνη πάνω στᾶλογο
καὶ τᾶλογο στοὺς κάμπους
διψοῦν οἱ κάμποι γιὰ νερὸ
καὶ τὰ βουνὰ γιὰ χιόνια
διψᾶ καὶ τὸ ἀρχοντόπουλο
γιὰ μιὰ ὕμορφη κοπέλλα

"Οταν είχαν μικρὸ παιδί :

Ἐδῶ ἔχουν τὸ μικρὸ μικρούτσικο
τὸ μοσχογεννημένο
μὲ μόσχο ἐγεννήθηκε
μὲ μόσχο ἀνετράφη

Ἐὰν στὸ σπίτι ποὺ ἔλεγαν τὰ κάλαντα εἰ-

κι' ή μάννα του τὸ ἔστελνε
εἰς τὸ σχολειὸν νὰ πάη
κι' ό δάσκαλος τὸ δέχονταν
μὲ γιὰ ψιλὴ βεργούλα

“Οταν είχαν ταξειδεμένο

Ἐδῶ ἔχουν τὸν ἀφέντη μας
ποῦν’ μακρυὰ στὰ ξένα
τώρα μᾶς εἴπαν ἔρχεται
μᾶς φέρνουν συχαρίκια
μᾶς φέρνει ἄλογο καλὸ
σέλα καλιγωμέεη

“Οταν δὲν ἔδιναν τίποτα στὰ παιδιά.

Ἐσένα πρέπ’ ἀφέντη μου
τρουβᾶς καὶ δεκανίκι
νὰ σὲ τραβοῦνε τά σκυλιὰ
καὶ πέντε-δέκα λῦκοι
τὴν κόρη σου τὴν ὕμιρφη
βάλτηνε στὸ ζεμπίλι
καὶ κρέμασέ την ἀψηλὰ
νὰ μὴ τὴ φᾶν οἱ ψῦλοι
Χρόνους πολλοὺς κι' ἔνα τάσι
ποντικοὺς
κι' ἔνα κόσκινο βολβούς.

‘Απ’ τὴ συλλογή μου

«ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΚΑΙ ΑΛΔΑ ΤΗΣ ΜΑΝΝΑΣ ΜΟΥ»

OP. MAN.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΜΑΣ

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

‘Απὸ τὴ στεῖρα τὴ ζωὴ τὴ σκέψη μου τραβῶ
τὸ δρόμο τοῦ ὄνείρου μου νὰ πιάσω
καὶ τοῦ χωριοῦ μου τὸ στρατὶ νὰ ἀνεβῶ
γοργὰ στὸ πατρικὸ τὸ σπίτι μου νὰ φθάσω.

Κι' εύθὺς νὰ τρέξω στὴ κληματαριὰ
ποῦχα ἀπὸ χρόνια μέσ' τὴ θύμησή μου
γιὰ ναύρω στοῦ σπιτιοῦ μου ἐκείνη τὴ μεριὰ
τὴν παιδιακίσια, ποὺ ἄφισα, ψυχή μου.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

Τὸν παληὸν καιρὸν στὰ πανηγύρια καὶ γενικὰ στοὺς χοροὺς χορεύανε οἱ Κονιτσιώτισσες μὲ χάρι τὸ μελωποιημένο δημοτικὸ τραγοῦδι τῆς «Βασιλαρχόντισσας». Ἡ «Βασιλαρχόντισσα» ἦταν ἀνεψιὰ τοῦ μεγάλου Ἐθνικοῦ εὐεργέτου Γεωργίου Ἀβέρωφ, ποῦ τὴν εἶχαν αἰχμαλωτίσει οἱ κλέφτες τοῦ Θύμιου Γάκη καὶ ποῦ ἀπελευθερώθηκε ἀφοῦ κατεβλήθησαν σημαντικὰ λύτρα.

ΒΑΣΙΛΑΡΧΟΝΤΙΣΣΑ

Δὲν εἶναι κρῖμα κι' ἄδικο, δὲν εἶναι κι' ἄμαρτία
νὰ εἶναι Βασίλω σ' ἔρημιές, σὲ κλέφτικα λημέρια.
Νὰ στρώνει πεῦκα στρώματα, ὁξυὲς γιὰ προσκεφάλια.
Κι' ἵσια μὲ τὰ μεσάνυχτα δυὸς ὕρες πρὶν νὰ φέξει
ὅ Θύμιο Γάκης φώναξε ἀπὸ τὸ καραοῦλι
— Σήκω Βασίλω κι' ἔφεξε καὶ ἡ πούλια πάει στὸ γιόμα
Σύρε Βάσιω στὸ σπίτι σου, σύρε καὶ στοὺς δικούς σου.
Ἡ ξαγορά μᾶς ἔρχεται, δυὸς μοῦλες φορτωμένες.
Ἡ πρώτη φέρει μάλαμα, ἡ δεύτερη ἀσῆμι
Κι' ἡ τρίτη ἡ καλλίτερη φέρνει μαργαριτάρι.

Ἡ «ΚΟΝΙΣΑ» ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τὴν ἡθικὴν καὶ ὑλικὴν ἐνίσχυσην τῶν Συνεπαρχιωτῶν μας.

MONON ΕΤΣΙ ΘΑ ΜΠΟΡΕΣΗ Ν' ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΗ
ΣΤΟΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ

“Ένα γράμμα - Νοσταλγία

Αγαπητό μου Περιοδικό «Κόνιτσα»,
Κάθε φορά που σέ πιάνω στά χέρια
μου συγκινοῦμαι βαθειά από τὸ ώραιό
σου περιεχόμενο που ζωντανεύει, πα-
λιές νοσταλγικές ιστορίες τῆς ἀγαπη-
μένης μας Πατρίδας, ἀλλὰ καὶ λυποῦ-
μαι διότι ἂν καὶ ὑπάρχουν ἀρκετοὶ δει-
νοὶ εἰς τὸ γράφειν, δμως τὰ φύλλα σου
είναι τόσο λίγα, ἀνεπαρκῆ γιὰ νὰ «χορ-
τάσουν» κυριολεκτικὰ τὸν ἀναγνώστη.

Καὶ τώρα που εἶμαι μακριὰ απὸ τὴν
δμορφιὰ τῆς πόλεως πού ἔξυμνεῖς, δα-
κρύζω ὅταν σὲ βλέπω καὶ ἀνυπομονῶ
νὰ βρεθῶ μόνος μου, νὰ κλειστῶ στὸν
έαυτό μου, νὰ ρουφήξω ἀπληστα τὸ πε-
ριεχόμενό σου, καὶ νὰ μεταφερθῶ μὲ
τὴν φαντασία μου σ' ὅλα τὰ «σοκκά-
κια» τῆς Κόνιτσας, που ὅλα κάτι ἔχουν
νὰ μοῦ ποῦν απὸ τὰ πιὸ μικρά μου
χρόνια.

Μέσα στὶς σελίδες σου διαβλέπω τὸ
συγκινητικὸ καὶ ἀξιέπαινον ἐνδιαφέρον
ἀρκετῶν Κονιτσωτῶν, οἱ ὅποιοι ἀφιλο-
κερδῶς, διαθέτουν τὴν ὥρα τῆς διασκε-
δάσεώς των ἡ ἀκόμη καὶ αὐτὸν τὸν
χρήσιμον χρόνον τῆς ἀναψυχῆς, μετὰ
τὴν πολύωρον πνευματικήν των ἐργα-
οίαν, γιὰ νὰ σὲ «στολίσουν» - γιατὶ
σου ἀξίζει - μόνον καὶ μόνον διότι
φλέγονται απὸ τὴν νοσταλγία τῆς Πα-
τρίδας.

Πολλοὶ εἶναι ἐρωτευμένοι μὲ τὴν
θάλασσα, ἄλλοι μὲ τὸ βουνό, ἄλλοι,
δὲν ξέρω κι' ἐγὼ μὲ δ,τι δήποτε τοὺς
ἀρέσει ἡ τοὺς συγκινεῖ.

Ἐγώ, εἶμαι ἔνας ἀπὸ τοὺς πολλοὺς
Κονιτσιώτας που εἶναι ἐρωτευμένοι μὲ
τὴν Κόνιτσα, καὶ μὲ κάθε τι πού ἔχει
σχέσιν μ' αὐτήν.

Κάθε ἔκφρασις, κάθε ἐκδήλωσις πού

ἀνάγεται κάπως στὸ «Παληὸ» μὲ συνέ-
χει καὶ μὲ κρατᾶ δεμένο.

Ἄληθεια! Πόσο γλυκειὲς εἶναι οἱ
ἄλυσσιδες τῆς νοσταλγίας, εἶναι τόσον
ἀπαλὲς πού δὲν σὲ κουράζουν διόλου,
ἄλλὰ τουναντίον σὲ τέρπουν, σ' εὐχα-
ριστοῦν, ὥστε δὲν θέλεις ποτὲ νὰ ξυ-
πνήσης, ἀπὸ τὸν γλυκὸ αὐτὸν λή-
θαργο.

Ἐτσι προχθὲς ἔγειρα καὶ ἔκλεισα τὰ
μάτια μου σ' ἔνα θρανεῖο καὶ θυμήθηκα....

Κατεβαίνω ἀπὸ τὸν "Αη - Θανάση
πρὸς τὴν Παναγία. Πίνω λίγο κρύο
νερό, ἐνῷ γύρω μου ἀκούγονται τὰ «χα-
χανίσματα» τῶν μικρῶν παιδιῶν πού
παίζουν καὶ γελοῦν στὰ καταπράσινα
«σιάδια» τῆς Παναγίας, δύο πιό πέρα
τσακώνονται, ἐνῷ στὸν περίβολο τοῦ
ἔξωκκλησιοῦ εἶναι ἔτοιμος νὰ βουῇ
τὸ Κλαρίνο κάποιος γύφτος μὲ φου-
σκωμένα μάγουλα.

Στὸν χωρὸ πρώτη καὶ καλύτερη ἡ
Βαγγελὴ ἡ Καρατσιόλω χορεύει τὰ «πα-
λαμάκια».

Παρτεναὶρ τῆς εἶναι ὁ Κώστας ὁ Κυ-
ρίτσης ὁ ὅποιος κρατεῖ μὲ ἀβρότητα τὸ
χέρι τῆς γηραιᾶς...δεσποινίδος.

Στὰ ἀπλωτὰ πεζούλια κάθονται στρω-
ματσάδα οἱ πιὸ γέροι, καμαρώνουν καὶ
θυμοῦνται παλιές δόξες, εἶναι δὲ ἔτοι-
μοι νὰ πιοῦνε τὸν καφὲ πού τούς ἔτοί-
μασε ἡ πάντα πρόθυμη κυρά - Πανάγιο.
Διακρίνω στὴν παρέα τους τὸν Γούστια
τὸν Τζάλλα πού φέρνει ἀρκετὰ χρόνια
στὴν πλάτη του, τὸν Λάζο νῆς Κατέρως
μὲ τὰ παχειὰ μουστάκια καὶ ἄλλους.

Ἀπέναντι, στὸ κατώφλι μιᾶς «μπιστε-
ριᾶς» βλέπω τὸν ὑπέργηρο Μῆχο Ρεν-
τζούλη. Κουνάει τὸ κεφάλι του ἀργά—
ἀργά, ἵσως νὰ θυμᾶται τὰ νειᾶτα του.

Πιὸ πέρα διακρίνω ὁλομόναχο τὸν

Γιάννη τόν Μπαντέ, κάτι μουρμουρίζει —ίσως βλαστήμιες για τά παιδιά που συνεχώς τὸν κοροϊδεύουν.

Τὸ ἀγαθὸ γεροντάκι δ κυρ - Χρῆστος δ Πατέρας περιποιεῖται, ψάλλοντας, τὰ δέντρα, καμαρώνει αὐτὰ πού θὰ σκιάσουν μετὰ τὸν θάνατόν του ἄλλους περαστικούς.

Τὸ μάτι μου συνεχῶς γυρίζει, βλέπω παρέες μὲ γυναῖκες, μὲ κορίτσια καὶ τέλος σταματῶ σὲ μιὰ παρέα πού σὲ τέρπει μὲ παλιὰ ὑπέροχα τραγούδια. Ἀνάμεσά τους βλέπω τοὺς Πασχάλη Κύρκα, Ἡλία Χοῦσο - ὑπέροχα βαρύτονα, τὸν Μῆτσο τὸν Κώτσικο τὸν Βασίλη τὸν Χονδρὸ τὸν Πέτρο - Μπέμπα - τὸ ὑπέροχα τέρτσο τῆς παρέας - καὶ ἄλλους πολλούς.

Ο ἀνεκτίμητος κυρ - Κώστας δ Τζιάλλας πλησιάζει μιὰ παρέα μαθητῶν Γυμνασίου καὶ διαβάζει ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιό του γεγονότα πού συνέβησαν τὰ πιὸ παλιὰ χρόνια καὶ ποὺ τὰ γράφει δ ἴδιος.

Κατεβαίνω ἀπὸ τὴν «ἄλατσιὰ» καὶ φθάνω στὰ «δροσόλουστα - πλατάνια».

Ο Φώτης δ Τζιάλλας ἰδρώνει γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ μερικὲς παρέες νεαρῶν γλεντζέδων τοῦ κρασιοῦ, ἐνῶ δ «νεαρὸς» Μπαλίδας χορεύει μὲ τὸν δίσκο καὶ τὰ ποτήρια στὸ κεφάλι, χορὸ ἀνατολίτικο.

Απὸ τὶς γλυκειές μου νοσταλγίες μὲ διακόπτει ἡ στριγγλίσια φωνὴ ἐνὸς βοηθοῦ - Καθηγητοῦ τῆς Ἀνατομικῆς.

Μαχμουρλίδικα ἄρχισα νὰ περιεργάζομαι ἐνα «φουκαρᾶ» σκελετό.

Πάντως δὲν νομίζω πῶς ἥταν οὕτε τοῦ Μπαντέ οὕτε τοῦ γέρω - Ρεντζούλη.

Σ' εὐχαριστῶ περιοδικό μου ποὺ ἀκουσεῖς μερικές νοσταλγίες μου.

Εἶναι στιγμιαῖς καὶ ὅχι ὀλοκληρωμένες, ἀλλ' ὅμως τόσο γλυκειές, μὰ πολὺ γλυκειές.

Γεώργιος Παπαθεμιστοκλέους
Φοιτητὴς Ἱατρικῆς

Δάλιες Διβεργίες Ιωρίες

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ ΚΑΪΜΑΚΑΜΗΣ

Η διήγησίς μου σχετικὰ μὲ τὸ ἐπεισόδιο ποὺ συνέβη στὴν Κόνιτσα τὸν καιρὸ τῆς Τουρκοκρατίας μὲ τὸν Γούσια Παπακώστα καὶ τὸν Τούρκο ώρολογᾶ Ζεϊνὲλ ποὺ δημοσιεύθηκε σὲ προηγούμενο τεῦχος τῆς «Κονίτσης» φαίνεται ὅτι ἔκαμε καλὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ περιοδικοῦ καὶ γι' αὐτὸ πολλοὶ ζητήσανε νὰ δημοσιεύσωμε καὶ ἄλλες ποληὲς ίστορίες. Εὐχαρίστως θὰ ίκανοποιήσω τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἀναγνωστῶν καὶ θὰ φέρω εἰς φῶς καὶ ἄλλας ίστορίας τῆς παλαιωτέρας ἐποχῆς.

Σήμερα φέρνω εἰς φῶς ἐνα ἐπεισόδιο ποὺ συνέβη μεταξὺ τοῦ Μητροπολίτου μας - τοῦ Σπυρίδωνος - καὶ ἐνὸς Καϊμακάμη (Ἐπάρχου) νεοαφιχθέντος ἐκ Μ. Ἀσίας καὶ ἀναλαβόντος ὑπηρεσίαν εἰς τὴν Κόνιτσαν.

Σὲ ωρισμένες ὑποθέσεις ποὺ ἀφοροῦσαν τοὺς Χριστιανοὺς στὸ Δικαστήριο προήδρευε ὁ Μητροπολίτης, παρεκάθητο δὲ εἰς τὴν ἔδραν ως σύνεδρος καὶ ὁ Καϊμακάμης.

Ο νεοαφιχθεὶς Καϊμακάμης πῆγε πρῶτος στὴν αἴθουσα τοῦ Δικαστηρίου καὶ κατέλαβε τὴν μεσαίαν ὑψηλοτέραν ἔδραν ἡ ὅποια ὅμως προορίζετο διὰ τὸν Μητροπολίτην.

Οταν μπῆκε ὁ Μητροπολίτης μας στὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων καὶ ἀντίκρυσε τὸν Καϊμακάμην καθήμενον ἐπὶ τῆς ἔδρας ποὺ ἀνῆκε σ' αὐτόν, ὁπισθοχώρησε χωρὶς κὰν νὰ χαιρετίσῃ τὸν Καϊμακάμην καὶ κατηυθύνθη εἰς παρα-

κειμένην αἱθουσαν ἀναμονῆς ὅπου καὶ ἐκάθησεν.

Ἡ ὥρα παρήρχετο καὶ ὁ Καῖμακάμης ἀδημονοῦσε λόγῳ τῆς μὴ προσελεύσεως τοῦ Μητροπολίτου, ἃνευ τοῦ ὄποιου δὲν ὑπῆρχε σύνθεσις τοῦ Δικαστηρίου. Φώναξε τὸν κλητῆρα τοῦ Δικαστηρίου, ποὺ ἦταν ὁ Φούλιας, ὁ γνωστὸς στοὺς μεγαλυτέρους ἀπὸ ἡμᾶς ἀγαθὸς Τουρκοκονιτσιώτης.

Ο Φούλιας ἐκτελῶν τὴν ἐντολὴν τοῦ Καῖμακάμη παρουσιάσθηκε μὲ σεβασμὸν στὸν Σπυρίδωνα καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν αἱθουσαν τοῦ Δικαστηρίου γιὰ νὰ ἀρχίσῃ ἡ συνεδρίασις.

Ο Σπυρίδων εἶπεν εἰς τὸν κλητῆρα νὰ μεταβιβάσῃ στὸν Καῖμακάμη ὅτι μόνον ὅταν κενωθῇ ἡ ἔδρα του τότε θὰ προσέλθῃ στὸ Δικαστήριο γιὰ νὰ ἀρχίσῃ ἡ συνεδρίασις.

Τὴν δὴλωσιν τοῦ Σπυρίδωνος τὴν ἀνέφερε ὁ Φούλιας στὸν Καῖμακάμη, ὁ ὄποιος ἀγανακτισμένος καὶ μὲ ὑψωμένη τὴν φωνήν του εἶπεν «δλμάς» ποὺ σημαίνει ἀδύνατον.

Ο Μητροπολίτης μας μόλις ἀκουσε τὴν λέξι «δλμάς» σηκώθηκε ἀπὸ τὴ θέσι του καὶ μὲ γρήγορα βήματα ἐπλησίασε τὸν καθήμενον στὴν ἔδρα Καῖμακάμη καὶ τοῦ λέγει μὲ δυνατὴν φωνὴν καὶ ἀγανάκτησιν.

— Η σηκώνεσαι ἀπὸ τὴν ἔδραν ποὺ ἀνήκει σὲ μένα ἡ ἄλλως φεύγω, γιατὶ δὲν ἔχω καιρὸν γιὰ χάσιμο. Ο Καῖμακάμης ἀπήντησε καὶ πάλιν μὲ τὴν λέξιν «δλμάς».

Τότε ὁ Μητροπολίτης τὸν ἐρωτᾷ:

— Ποιὸς σὲ διώρισε στὴν Κόνιτσα;

Τοῦ ἀπαντᾶ ὁ Καῖμακάμης ὅτι τὸν διώρισε ὁ Μέγας Βεζύρης.

— Εμένα δμως μὲ ἐστειλε ὁ Πατισάχ 'Αβδούλ Χαμήτ μὲ φιρμάνι του (ἔγγραφο μὲ ὑπογραφὴ τοῦ Αὐτοκράτορος). Είμαι φιρμανλῆς.

Καὶ τότε ὁ μέχρι πρό τινος ἀνένδοτος Καῖμακάμης ἀνεγκάσθηκε νὰ σηκωθῇ καὶ νὰ παραχωρήσῃ τὴν ἔδραν του στὸν Σπυρίδωνα καὶ ἀρχισε ἡ συνεδρίασις τοῦ Δικαστηρίου.

N. K. ΤΣΑΚΑΣ

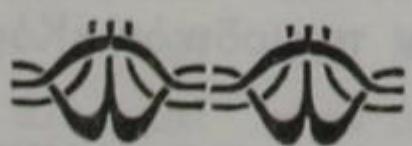
Ἡ «ΚΟΝΙΤΣΑ» ἀγωνίζεται γιὰ τὴν προβολὴ τῆς Ἐπαρχίας μας.

Καθῆκον δλων μας εἶναι νὰ τὴν περιβάλωμεν μὲ τὴν στοργὴν μας ποὺ ἐκδηλοῦται μὲ τὴν τακτικὴν ἀποστολὴν τῆς συνδρομῆς.

ΕΠΙ ΤΩ ΘΑΝΑΤΩ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ
ΠΑΥΛΟΥ

Η άνωτέρω φωτογραφία έλήφθη τὸ 1962 στὴν πλατεία τῆς ἀγορᾶς τῆς Κονίτσης σὲ μιὰ ἐπίσκεψι τῶν Βασιλέων μας.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «ό
'Αῶος» συνελθὸν ἐπὶ τῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ λαοφι-
λοῦς Βασιλέως

ΠΑΥΛΟΥ Α'

Ψηφίζει

- 1) Διαδηλοῖ τὴν βαθείαν ὁδύνην τῶν μελῶν τοῦ Συνδέσμου ἐκδηλωθεῖσαν καὶ ἐν γενικῇ συνελεύσει αὐτοῦ, διὰ τὴν πρόωρον ἀπώλειαν τοῦ φιλοπάτριδος Βασιλέως, ὁ Ὁποῖος μετὰ τῆς Α.Μ. τῆς Βασιλομήτορος Φρειδερίκης ἀμέριστον ἐπέδειξε τὸ ἐνδιαφέρον του ὑπὲρ τῆς Κονίτσης.
- 2) Νὰ παρακολουθήσῃ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τὴν κηδείαν.
- 3) Νὰ ὑποβληθῇ τὸ παρὸν εἰς τὴν Α.Μ. τὸν Βαοιλέα Κων-
σταντίνον καὶ τὴν καὶ 4) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν τὴν διὰ τοῦ τύπου καὶ εἰς τὸ περιοδικὸν «Κόνιτσα».

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Σχετικά μαρτυρία

• Ο Σύνδεσμος Κονιτσιωτῶν ἀνα-

γνωρίζων εὐγνωμόνως τὸ ὑπέρ τῆς ἴδιαι-
τέρας μας πατρίδος ἐπιδειχθὲν ἐνδιαφέ-
ρον παρὰ τοῦ θανόντος λαοφιλοῦς Βασι-
λέως ΠΑΥΛΟΥ τοῦ Α' ἐτίμησεν τὴν
μνήμην Αὐτοῦ ἐν τῇ Γενικῇ Συνελεύσει
τῆς 8ης Μαρτίου, ἐ. ἔ. καθ' ἣν ώμίλησεν
σχετικῶς ὁ Πρόεδρος ταύτης κ. Ὁρέστης
Μανθούλης, τηρησάντων τῶν μελῶν αὐτοῦ
σιγὴν ἐνὸς λεπτοῦ.

Τὸ ἔκλεγέν νέον Διοικητικὸν Συμ-
βούλιον συνελθὸν ἐκτάκτως ἔξεδωκε καὶ
σχετικὸν ψήφισμα ὅπερ καὶ ἐδημοσιεύθη
εἰς τὴν ἐφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ τῆς
11 Μαρτίου ἐ.ἔ.

Κατὰ τὴν γενομένην τὴν 8ην Μαρτίου
Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Συνδέσμου Κονι-
τισιωτῶν «ὅ 'Αῷος» προσῆλθεν ἵκανοποιη-
τικὸς ἀριθμὸς μελῶν (περίπου 60), πρᾶ-
γμα ποὺ ἀποδεικνύει τὸ θερμὸν ἐνδιαφέ-
ρον τῶν ἐν Ἀθήναις Κονιτσιωτῶν γιὰ τὸν
Σύνδεσμον καὶ τὸ περιοδικό μας.

Παρὰ πολλῶν ἡκούσαμεν παράπονα διὰ
τὴν μὴ τακτικὴν διοργάνωσιν συνεστιά-
σεων καὶ ἐκδρομῶν. Πράγματι πρέπει νὰ
όμολογηθῇ ὅτι εἰς τὸν τομέα τοῦτο τὸ
προηγούμενον Δ. Συμβούλιον ὑστέρησεν.
Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι κατὰ τὸ τρέχον ἔτος
θὰ ἐπιδειχθῇ μεγαλυτέρα εἰς τὸν τομέα
τοῦτον προσπάθεια.

Καλὸν μάλιστα εἶναι ὅλοι οἱ Σύλλογοι
τῆς Ἐπαρχίας μας νὰ ἔλθουν εἰς ἐπαφήν,
ῶστε νὰ διοργανώνονται συνεστιάσεις καὶ
ἐκδρομαὶ πανεπαρχιακαὶ. "Ἐτσι καὶ αἱ
γνωριμίαι μας θὰ ἐπεκτείνωνται ἀλλὰ καὶ
ἐκ τῆς ἐπικοινωνίας ταύτης τὸ περιοδικόν
μας θὰ ἐνημερώνεται μὲ τὰ θέματα τῶν
διαφόρων συλλόγων καὶ τῶν χωριῶν των.

Τὸ νέον Διοικ. Συμβούλιον ἀπεφάσισεν
ὅπως εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Συνδέσμου
(Βύσσης καὶ Κατρη 2) εύρισκονται καθ'
ἐκάστην - πλὴν Σαββάτου καὶ Κυριακῆς -
καὶ κατὰ τὰς ὥρας 6 - 8 μ. μ. μέλη τοῦ
Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Οὕτω οἱ ἐπιθυ-
μοῦντες ἐκ τῶν συνεπαρχιωτῶν μας δύ-
νανται εὐχερῶς νὰ ἔλθουν εἰς ἐπαφὴν
μαζύ μας.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εἶχεν ἀπο-
στείλει προσκλήσεις διὰ τὴν ἀποφασισθεῖ-
σαν ἀρχικῶς συνεστίασιν κατὰ τὴν 12ην
'Απριλίου εἰς τὸ κέντρον ΘΡΑΚΑ τῆς
όδοῦ Φωκίωνος Νέγρη. Ἐπειδὴ τὸ κέν-
τρον αὐτὸ δὲν προσφέρεται λόγῳ τοῦ ὅτι
δὲν διαθέτει ὄρχήστραν, ἀλλὰ μόνον τρα-
γουδιστὰς γιὰ καντάδες, ἀπεφασίσθη ὅπως
ἡ συνεστίασις γίνῃ τὴν 25 'Απριλίου,
ἡμέραν Σάββατον εἰς τὸ Κέντρον ΠΑΠΑ-
ΡΟΥΝΑ τῆς οδοῦ Καλύμνου 7.

Τὸ κέντρον αὐτὸ διαθέτει χῶρον κα-
τάλληλον ὥστε νὰ εἴμεθα ὅλοι συγκεντρω-
μένοι, ὄρχήστραν καὶ ἐπιτρέπει νὰ φέρω-
μεν καὶ λαϊκὴν ὄρχήστραν γιὰ νὰ ἀκου-
σθοῦν τὰ δικά μας τραγούδια καὶ νὰ χο-
ρευθοῦν οἱ χοροὶ τῆς πατρίδος μας.

Ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ὑπάρξῃ ἐνδιαφέρον
ὅχι μόνον ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ Συνδέσμου
Κονιτσιωτῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς
ἐκ τῆς Ἐπαρχίας καταγομένους ὥστε ἡ
ἐκδήλωσίς μας αὐτὴ νὰ λάβῃ πανηγυρι-
κὸν χαρακτῆρα.

Τὸ παρὸν τεῦχος ἐκδίδεται τριπλοῦν,
διὰ τοὺς μῆνας Ιανουάριον, Φεβρουάριον
καὶ Μάρτιον κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ
νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Συνδέ-
σμου Κονιτσιωτῶν, ἵνα ἀπὸ τοῦ προσε-
χοῦς μηνὸς Απριλίου εἰσέλθωμεν εἰς τὴν
κανονικὴν κατὰ μῆνα ἔκδοσιν.

Διάφοροι Είδήσεις

— 'Από καιρὸν ἐγκατεστάθησαν μονίμως εἰς Ἀθήνας ἡ δὶς Νόη Κωλέτση καθὼς καὶ ἡ Ἀλεξάνδρα Ἰωανᾶ.

— Τὴν 1 Μαρτίου ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ συμπατριώτου ἐκ Βουρμπιάνης νέου κ. Κωνσταντίνου Χ. Κατσένη μετὰ τῆς δίδος Εύθυμίας Μπίτσιου εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀγίας Τριάδος Ἡρακλείου, παρουσίᾳ πλήθους συμπατριωτῶν.

— Τὴν 2 Μαρτίου ἐ. ἐ. ἐκηδεύθη ὁ Πέτρος Τσίκας ἐν Ἀθήναις, πατὴρ τοῦ ἐκλεκτοῦ συμπατριώτου κ. Θωμᾶ Τσίκα.

— Τὴν 7 Μαρτίου ἐ. ἐ. ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις ὁ ἐκ Κονίτσης Ἀναστάσιος Ροῦμπος ἐκ τῶν πλέον συμπαθῶν συμπατριωτῶν μας.

— Τὴν 8ην Μαρτίου ἐ. ἐ. ἐγένετο εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ξενοδοχείου ΜΠΑΓΚΕΙΟΝ ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν μελῶν τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν. 'Ο Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου κ. Π. Παπαδημούλης ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ ἐξελέγη Πρόεδρος τῆς Συνέλευσεως ὁ κ. 'Ορέστης Μανθούλης.

'Ο κ. Μανθούλης ἀναγγέλων τὸν θάνατον τοῦ λαοφιλοῦς Βασιλέως Παύλου παρεκάλεσε τὰ μέλη ὅπως ὅρθια τηρήσουν ἐνὸς λεπτοῦ σιγήν, ὅπερ καὶ ἐγένετο. 'Ακολούθως ἐδωσε τὸν λόγον εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Διοικ. Συμβούλιου κ. Π. Παπαδημούλην ὅστις καὶ ἀνέγνωσε τὴν ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων, τονίσας ὅτι ὅλως ἴδιαιτέρα προσοχὴ ἐπεδείχθη εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ «ΚΟΝΙΤΣΑ» τὸ ὄποιον ἀνελλιπῶς κυκλοφορεῖ ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1962.

Μετὰ τὸν κ. Παπαδημούλην ἔλαβε τὸν λόγον ὁ κ. Θωμᾶς Σπανός ὁ ὄποιος

ἐτόνισεν ὅτι εἶναι μεγάλο τὸ ἀπόκτημα τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ καὶ ὅτι θὰ πρέπει νά ἐκλεγοῦν εἰς τὸ νέον διοικ. Συμβούλιον πρὸ παντὸς πρόσωπα διαθέτοντα καὶ χρόνον ἵνα δυνηθῇ ὁ Σύνδεσμος νὰ κινηθῇ καὶ πρὸς ἄλλους τομεῖς ἐνεργειῶν.

— 'Ακολούθως ὡμίλησεν ὁ κ. Θωμᾶς Ζώης, ὅστις ὡς ἐντεταλμένος παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἔπλεξε τὸ ἐγκώμιον τοῦ παρευρεθέντος εἰς τὴν συνέλευσιν ἐκλεκτοῦ συμπατριώτου ἐκπαιδευτικοῦ καὶ πολυτίμου φίλου καὶ συνεργάτου τῆς «ΚΟΝΙΤΣΗΣ» κ. Σταύρου Γκατσοπούλου.

— 'Επίσης ὁ κ. Ζώης ἀνέφερεν εἰς τὴν συνέλευσιν ὅτι ἡ ἀρχικὴ ἴδεα τῆς ἐκδόσεως περιοδικοῦ ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου ἀνήκει εἰς τὸν κ. Ἰωάννην Λυμπερόπουλον. 'Εμνημόνευσε δὲ εὐγνωμόνως τὸ ὄνομα τοῦ κ. Δημ. Μηλίγκου ὁ ὄποιος ἀνευ μισθώματος παρεχώρησε γραφεῖον εἰς τὸν Σύνδεσμον.

'Ακολούθως ἐγένετο ψηφοφορία, καὶ ἐξελέγησαν διὰ τὸ Διοικητ. Συμβούλιον οἱ κ. κ. Τάκης Παπαδημούλης, 'Ι. Λυμπερόπουλος, 'Ορέστης Μανθούλης, Δημ. Μηλίγκος, Μερόπη 'Αδαμαντίδου, Κωνστ. Κολέτσης καὶ Θωμᾶς Σπανός. Διὰ τὴν ἐξελεγκτικὴν 'Επιτροπήν οἱ κ. κ. Κ. Τσίλης, Παναγ. Φλώρος καὶ Κ. Γιούσιος.

— Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον συνελθὸν τὴν 12ην τρέχοντος κατηρτίσθη εἰς σῶμα ὡς ἔξῆς:

Πρόεδρος ὁ κ. Τάκης Παπαδημούλης, 'Αν)δρος ὁ κ. 'Ορέστης Μανθούλης, Γεν. Γραμματεύς ὁ κ. Κωνστ. Κολέτσης, Ταμίας ὁ κ. Θωμᾶς Σπανός, Μέλη: οἱ κ. κ. 'Ι. Λυμπερόπουλος, Δημ.

Μηλίγκος καὶ ἡ δῖς Μερόπη Ἀδαμαντίδου.

— Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν αὐτοῦ ἀπεφάσισεν ὅπως καθημερινῶς (πλὴν Σαββάτου) παρευρίσκονται ἐν ἡ περισσότερα μέλη αὐτοῦ εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Συνδέσμου (Βύσσης καὶ Καίρη 2) κατὰ τὰς ὥρας 6 - 8 μ.μ.

Ἄρραβῶνες

— Στὴ Θεσσαλονίκη ἡρραβωνίσθησαν ὁ κ. Μιχ. Γραβάνης μετὰ τῆς δίδος Εύγενίας Χατζῆ ἐκ Πυρσογιάννης.

— Τὴν 2 Φεβρουαρίου ἡρραβωνίσθησαν ἐν Ἀθήναις ὁ κ. Σπύρος Χρονόπουλος μετὰ τῆς δίδος Κλεοπάτρας Π. Παπαχρήστου ἐξ Ὁξεῖας.

— Στὴ Θεσσαλονίκη ἐτελέσθησαν οἱ ἄρραβῶνες τῆς Φιλολόγου δίδος Ἀγγελικῆς Πέτσα, θυγατρὸς τοῦ ἐξ Ἀρίστης κ. Βύρωνος Πέτσα μετὰ τοῦ κ. Λάμπρου Ἰ. Πάνταν.

Νέοι Ἐπιστήμονες

— Ὁ κ. Μηνᾶς Παπαμιχάλης, ἐξ Ἀγίας Βαρβάρας (Κονίτσης), κατόπιν ἐπιτυχῶν ἔξετάσεων, ἔλαβε τὸ πτυχίον τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν.

Ἡ Ἐνωσης Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Κονίτσης

‘Υπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Πιστώσεων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐνεκρίθη, ὅπως χρηματοδοτηθῇ ἡ Ἐνωσις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Κονίτσης διὰ μακροπροθέσμου δανείου δραχ. 140.000 διὰ τὴν ἀνέγερσιν δύο ἀποθηκῶν γεωργικῶν ἐφοδίων εἰς χωρίον Πάδες καὶ Γέφυρα Λασκαρίδου, χωρητικότητος 100 τόννων ἑκάστη.

Μορφωτικὸς Σύλλογος <Πίνδος>

— Διεξαχθείσης ψηφοφορίας μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ ἐνταῦθα Ἀθλητικοῦ καὶ Μορφωτικοῦ Συλλόγου «Πίνδος» ἐξελέγησαν: Πρόεδρος αὐτοῦ ὁ κ. Ἀχ. Χολέβας, ἀντι-

ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΟΞΥΑΣ

Μὲ ἔξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν ἐτελέσθη ἡ χοροεσπερίδα τοῦ Συλλόγου τοῦ Ἀκριτικοῦ χωριοῦ ΟΞΥΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ. ‘Ο «ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ». Τὴν 4ην Ιανουαρίου εἰς τὸ πολιτισμ. Κέντρο ΜΠΟΥΚΛΙΑ - τὴν χοροεσπερίδα ἐτίμησαν οἱ κ. κ. Γ. Μελᾶς καὶ Σ. Δημάρατος τέως Υπουργοί, Χρ. Παπασταύρου τέως Βουλευτής, ὁ Βουλευτής Γ. Μυλωνᾶς καὶ οἱ πολιτευταὶ Στ. Βενέτης, Ναπ. Μπάρκης καὶ Ε. Μπετζάλος ἐπίσης ὁ Δ)ντής τοῦ Ἡπειρ. Μέλλοντος κ. Ἀθ. Γκογκώνης.

Παρευρέθησαν ἐπίσης μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των οἱ κ. κ. Ἀνδρ. Γερασιμίδης, Βασ. Κιούκης, Σπ. Μαυρομάτης, Ἀρχ. Λυχρος, Νικ. Σφακιανάκης, Εύστρ. Χαμοδράκας, Γεώργ. καὶ Ἡρ. Ἀποστολίδης, Ιων. Μουστάκης, Εύαγ. Θεοχάρης, Ἀθ. Βαμβακᾶς, Μπάκας, Λουκ. Ζαρρός, Βασ. Ζάρρος, Παντ. Παπαχρήστος, Σ. Πορφύρης, Ἀντ. Μπενέτος, Ἀ)φοὶ Παπαχαραλάμπους, Βασ. Καραγιάννης, Νικ. Γράβος, Δημ. καὶ Λεων. Ράπος, Κων. καὶ Παν. Βαδάσης, Ι. Κιτσαντώνης, Δημ. καὶ Βασ. Κυπαρίσσης, Βασ. Ἀνδρονιάδης Δημ. Ράππος, Ι. Λώλης, Χατζῆς, Δημ. Παπαδόπουλος, Χαρ. Τσίμας, Ἐλ. Σεβιστόπουλος, Νικ., Γ. καὶ Ιωάν. Παπαχρήστου, Τ. Παπαναστασίου, Ἀνδ. Βενέτη Ἀφοὶ Ζούκη.

‘Ολόκληρο τὸ Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των Ἐπαμ. Παπαχρήστου, Μεν. Κυπαρίσσης, Ιωαν. Ποσφύρης, Ἀπ. Κυπαρίσσης, Στυλ. Γαλάνης καὶ Νικ. Ζούνης, καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Παρευρέθησαν ἐν συνόλῳ πλέον τῶν 320 ἀτόμων παρὰ τὴν σφοδρὰν κακοκαιρίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

Ἡ χοροεσπερίς ἄνοιξε μὲ διμιλίαν τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου Μηχανι-

πρόεδρος ὁ κ. Διον. Εύαγγέλου, γραμματεὺς ὁ κ. Γεώργιος Σκούφιας, ταμίας ὁ κ. Χριστόφ. Τσούτσης, ἔφορος ποδοσφαιρικοῦ τμήματος ὁ κ. Γεώργ. Νικολόπουλος καὶ ἔφορος ύλικοῦ ὁ κ. Βασ. Ἀντωνίου.

κοῦ κ. Ἐπαμ. Παπαχρήστου αὕτη δὲ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἔχει ώς ἑξῆς :

Ἄγαπητοὶ φίλοι τοῦ Ἀκρητικοῦ χωριοῦ τῆς ΟΞΥΑΣ καὶ συμπατριῶται, Σᾶς καλος ωρίζω καὶ σᾶς εὔχομαι καλὴν διασκέδασιν. Εὔχομαι εἰς ἐσᾶς καὶ τὰς οἰκογενείας σας ὅπως ὁ καινούργιος χρόνος εἰρηνικός, χαρίσει ὑγείαν καὶ χαράν. Εὐχαριστῶ θερμῶς ὄλους σας ποῦ μὲ τὴν παρουσία σας ἐτ μήσατε τὴν ἀποψινή μας χοροεσπερίδα. Εὐχαριστῶ ἐπίσης ὄλους τοὺς καθ' οἴονδήποτε τρόπον συντελέσαντες εἰς τὴν ἀποψινή μας ἐπιτυχίαν.

Εὐχαριστῶ ἀκόμη ὄλους ἐκείνους οἵ ὅποιοι προσέφερον ἐντελῶς δωρεὰν διάφορα εἴδη, διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ λαχείου μας.

— Ἰδιαιτέρως τὸν ἀγαπητόν μας συμπατριώτην Στ. Βενέτην ὁ ὅποιος ἐκινήθη δραστηρίως πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν διὰ τὴν ὑλικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ σκοποῦ διὰ τὸν ὅποιον δίδεται καὶ ἡ ἀποψινή μας χοροεσπερίδα.

— Κυρίες καὶ Κύριοι,

Δι’ ὅσους δὲν γνωρίζουν, ἡ ΟΞΥΑ, τὸ ἀκρητικὸν αὐτὸν χωρόν, βρίσκεται στὴν καρδιὰ τοῦ δυτ. γράμμου καὶ λίγα χιλιόμετρα μακρυά ἀπὸ τὰ Ἑλληνοαλβανικὰ σύνορα.

— Οἱ κάτοικοι ὅσοι ἀπέμειναν μετὰ ἀπ’ τὴν συμφορὰ τοῦ πολέμου, καὶ τῶν ὅσων ἐκ τῶν ὑστέρων ἐπηκολούθησαν, ζοῦν ἐκεῖ μὲ τὸν ἀγάπη τῆς καρδιᾶς τους στὸν τόπο ποὺ γεννήθηκαν. Στολίδι τοῦ χωριοῦ αὐτοῦ ἥταν ἡ γνωστὴ καὶ ιστορικὴ ἐκκλησία Ἀγιος Νικόλαος, ἡ ὅποια αὐτὴ τὴν στιγμὴ βρίσκεται ἐντελῶς κατεστραμμένη.

— Διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς, ἡ ὅποια συμβολίζει τὴν παράδοσιν καὶ τὴν γεμάτη ἀπὸ Χριστιανισμὸ ψυχὴ τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ αὐτοῦ, ὁ Σύλλογός μας πρὸς ἔξευρεσιν τῶν ὑλικῶν πόρων, ποῦ ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἀνοικοδόμησίν της, ἀπεφάσισε καὶ δίδει τὴν ἀποψινή χοροεσπερίδα. Αἱ εἰσπράξεις τῆς ὅποιας θὰ διατεθῶσιν ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο διὰ τὴν ἀνέγερσίν της.

— “Οπως ὅμως ὄλοι ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι τὸ ποσὸν τὸ ὅποιον θὰ προκύψῃ έὰ εἶναι ἀσήμαντο, μπρός στὸ μεγάλο ἔργο ποῦ ἀντιμετωπίζουμε, διὰ τοῦτο θεωροῦμεν τὴν ἀποψινή μας χοροεσπερίδα· σᾶν ἀφετηρία στὴν συνέχισιν τῶν προσπαθειῶν μας· καὶ σᾶς καλῶ ὄλους, καὶ Ἰδιαιτέρως τοὺς Ἡπειρώτας τῆς ἐπαρχίας μας, νὰ τείνετε μαζί μας τὸ χέρι σας σ’ ἓνα χαιρετισμό ἐμψυχώσεως τῶν ὑνθρώπων τοῦ χωριοῦ αὐτοῦ, καὶ χαριτολογῶντας ἀνέφερε πῶς πολλοὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προετοιμασίας τῆς χοροεσπερίδος μᾶς ἔθεσαν τὸ ἐρώτημα πῶς εὑρέθη ὁ Ἀγιος Νικόλαος στὸ Γράμμο τὴν στιγμὴ ποῦ εἶναι θαλασσινός; Αὐτὸ δὲν τὸ γνωρίζουμε πιθανὸν νὰ τὸν πήραζε ἡ θάλασσα, μιὰ ὅμως ἔξελεξε καὶ ἐγκατεστάθη μονίμως στὴν ἐπαρχία μας ἡ τιμὴ πέφτει σ’ ὄλους τοὺς Πατριῶτες τῆς ἐπαρχίας μας νὰ βοηθήσουν ὥστε νὰ δοθῇ ἡ δυνατότης καὶ ἡ χαρὰ στοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ αὐτοῦ νὰ ξαναχτίσουν τὴν ἐκκλησία τους, τὸ σύμβολο ποῦ τοὺς δένει μὲ τὸν τόπο τους.

‘Ο Σύλλογός μας μέσα στὰ πλαισια τῶν προσπαθειῶν μας ἐτοιμάζεται νὰ ὅργανώσῃ μιὰ ἐκδρομὴ μὲ πούλμαν στὸ ἀκρητικὸν χωριό τὴν ΟΞΥΑ καὶ θὰ εἰμεθα εὐτυχεῖς καὶ ὑπερήφανοι γιὰ ὅσους ἀπὸ σᾶς συμμετάσχετε ὥστε νὰ μᾶς δώσετε τὴν δυνατότητα νὰ σᾶς γνωρίσωμε τὴν φιλοξενείαν τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ αὐτοῦ, καὶ νὰ ζήσετε γιὰ λίγο μέσα στὴν ἄγρια καλλονὴ τοῦ ἐπιβλητικοῦ Γράμμου.

— ‘Ἐν συνεχείᾳ ὁ Πρόεδρος ἄνοιξε τὸ χορὸ μὲ τὰ Ἡπειρωτικὰ ὄργανα ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν κ. κ. Ναπ. Μπάρκη, Στεφ. Βενέτη, Ἀθ. Γκογκώνη Ἀνδρ. Γερασιμίδη κ.λ.π. Τὸ γλέντι συνεχίστηκε μὲ πλήρη ἐπιτυχίαν μέχρι πρωΐας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Τὸ Δ. Σ. τοῦ Συλλόγου «Ἀγιος Νικόλαος» Ὁξυᾶς - Κονίτσης εὐχαριστεῖ θερμῶς ὄλους τοὺς τιμήσαντας καὶ τοὺς καθ’ οίονδήποτε τρόπον συμβαλόντας

Τέλος της ημέρας
της αποχής

(Κόνιτσα
31-12-63
'Αφίξεις -
'Αναχωρή-
σεις

'Επανέκαμψεν ἔξι 'Αγίου "Ορους ὁ πατὴρ Γεράσιμος ἐφημέριος Πληκατίου.

— 'Αφίχθη ἐκ Θηβῶν ὅπου ὑπηρετεῖ ὁ συμπατριώτης ἔφεδρος δόκιμος 'Ανθ)-γὸς κ. Λάκης Παπαθεμιστοκλέους,

— 'Αφίχθη ὁ κ. 'Αποστ. Γκαραβέλας δασάρχης Ζαγορίου καὶ Διευθυντὴς 'Υπηρεσίας δασοτεχνικῶν ἔργων, πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐν τῇ 'Επαρχίᾳ μας ἐκτελουμένων ἀναδασώσεων.

— 'Επανέκαμψαν ἔξι 'Αθηνῶν οἱ κ. κ. Χρ. Τσαρούχης δασικὸς καὶ Κων. Σκούφιας ὑποδηματοποιός.

— 'Αφίχθη καὶ ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του ὁ νέος ὑπάλληλος τοῦ Ο.Τ.Ε. κ. Χριστόφορος Μπριασούλης.

— 'Εκ Δυτικῆς Γερμανίας ἀφίχθησαν πολλοὶ συμπατριῶται ὅπως διέλθουν τὰς ἔορτὰς πλησίον τῶν οἰκογενειῶν των.

— 'Ανεχώρησαν δι' 'Αθήνας ὁ τέως Δήμαρχος κ. 'Ανδρ. Τσάνος, καὶ δι' Αύστραλίαν οἰκογενειακῶς ὁ κ. "Αγ-

διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς χοροεσπερίδος ὑπὲρ ἀναστηλώσεως τοῦ ὁμωνύμου ιεροῦ ναοῦ.

'Ιδιαιτέρως εὐχαριστεῖ τὰς ἀξιοτίμους κυρίας Μ. Γερασιμίδου, 'Αλ. Ζάρρου, 'Ασπ. Παπαχρήστου καὶ τοὺς κυρίους 'Ελ. Γραικόν, Β. Παπαχρήστου, Τάκην Παπαχρήστου, 'Ι. Κίσκαν, ἀδελφοὺς Παπαχαραλάμπους, Μιλτ. καὶ Σωτ. Ζαφείρη,, Β. Μυλωνᾶν, Πατσαβόν, Βγενόπουλον (ΒΙΟΣΠΟΡ) Β. Λινάκην, Π. Πορφύρην καὶ Γ. Τσιρογιάννην.

'Επίσης εὐχαριστεῖ θερμῶς τὰς Καπνοβιομηχανίας Κεράνη καὶ Ματσάγγου, τὴν 'Εταιρείαν ΠΛΑΣΤΥΛΗ καὶ τὰ καταστήματα MINION διὰ τὰ διάφορα εἴδη ποῦ προσέφεραν διὰ τὸ λαχεῖον τῆς Χοροεσπερίδος.

'Ο Πρόεδρος
'Επαμ. Παπαχρήστου

γελος Παπαγεωργίου ἐκ Γοργοποτάμου, τέως γραμματεύς Κοινότητος 'Ασημοχωρίου.

— 'Αφίχθησαν ἔξι 'Αθηνῶν οἱ κ. κ. Εύθυμιος Γκάσιος, 'Ανδρέας Γκότζος, Σπυρίδων Χοῦσος, καὶ "Αγγελος Τσόγκας.

— 'Αφίχθησαν ἔξι 'Αθηνῶν ὁ κ. Χρ. Παπαχρήστος καὶ ἐκ Γρεβενῶν ὁ δημόλος κ. Μανθ. Βλάχος διὰ Βούρμπιανην.

— 'Αφίχθη ἐκ Βολωνίας - 'Ιταλίας ὁ κ. Βασ. Γκότζος Φοιτητὴς Κτηνιατρικῆς.

— 'Ανεχώρησεν δι' 'Αθήνας ὁ ἔμπορος κ. Νικ. Παπαχρήστος μετὰ τῆς μητρός του.

Γεννήσεις

— 'Ο κ. Χρῆστος Ζάρος αὐτοκινητίστης ἐγένετο πατὴρ ἄρρενος τέκνου, ὁ δὲ κ. Βύρων Ζδράβος θήλεως.

— 'Επίσης ἡ διευθύντρια τοῦ ἐνταῦθα Νηπιοκομείου κα. Φρόσω 'Ιωάννου Φίλη δημοδ)λου Πάδων τὸ γένος Κ. Πρίντζου ἔτεκεν ἄρρεν τέκνον.

(Κόνιτσα 15 - 1 - 64)

— Τὴν ἐσπέραν τῆς 31 - 12 - 64 ἐγένετο εἰς τὸ Νοσοκομεῖον «Βασίλισσα Φρειδερίκη» τὸ κόψιμο τῆς πίττας καὶ ἡ καθιερωμένη Πρωτοχρονιάτικη ἔορτὴ εἰς τὴν ὅποιαν παρευρέθησαν ἀπαντες οἱ ἐκπρόσωποι τῶν 'Αρχῶν τῆς πόλεως μας. Τὸ δὲ τυχερὸν νόμισμα ἔλαχεν εἰς τὸν στρατιωτικὸν 'Ιατρὸν κ. Πέτρον Σούκαν.

— Τὴν 1 - 1 - 64 οἱ Πρόσκοποι Κονίτης μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν ἀρχηγόν των κ. Τάκην Καράτζιον, καὶ ἄλλοι Κονιτιῶται, μετέβησαν εἰς τὸ ἀκριτικὸν φυλάκιον Κακαβιᾶς, καὶ διένειμον εἰς τοὺς ὅπλίτας αὐτοῦ διάφορα πρωτοχρονιάτικα δῶρα τὰ ὅποια ἥγορασαν οἱ Πρόσκοποι διὰ τοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ τὸ ὅποιον συνεκέντρωσαν ψάλλοντες τὰ Κάλανδα.

— 'Επίσης τὴν 1 - 1 - 64 ἐτελέσθη παρουσία τῶν τοπικῶν 'Αρχῶν εἰς τὸν ιερὸν Καθεδρικὸν Ναὸν 'Αγίου Νικολάου ἡ ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει καθιερωμένη Δοξολογία.

— Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παρελθόντος ἔτους 1963 ἐδηλώθησαν εἰς τὸ Ληξιαρχεῖον τοῦ Δήμου Κονίτσης 59 γεννήσεις, 22 γάμοι καὶ 24 θάνατοι.

— Τὴν 3 - 1 - 64 ἐγένετο εἰς τὸ ἐνταῦθα γήπεδον ποδοσφαιρικὴ συνάντησις μεταξὺ τῶν ὁμάδων «ΠΙΝΔΟΣ» Κονίτσης καὶ τοῦ 582 Τάγματος Καλπακίου, μὲ ἀποτέλεσμα 3 - 1 ὑπὲρ τῆς Πίνδου.

— Μὲ τὴν συνήθη λαμπρότητα καὶ πατριωτικὴν ἔξαρσιν ἐωρτάσθη ἡ 16η ἐπέτειος τῆς μάχης τῶν Ἐλευθέρων πολιορκημένων τῆς Κονίτσης καὶ ἡ νίκη αὐτῶν κατὰ τῶν Ἐρυθρῶν ὄρδων τοῦ Μάρκου Βαφειάδη.

— Τὰ Δημόσια καὶ ἴδιωτικὰ καταστήματα καὶ ἀπασαι αἱ οἰκῖαι ἐσημαιοστολίσθησαν ἀπὸ τὴν παραμονὴν 2αν Ἰανουαρίου, καὶ εἰς τὰ κεντρικὰ σημεῖα τῆς ἀγορᾶς ἀνηγέρθησαν ἀψίδες, καὶ ἀνηρτήθησαν εἰκόνες θυρεοὶ καὶ ἐπιγραφαὶ μὲ πατριωτικὰ συνθήματα.

— Σήμερον δὲ καὶ περὶ ὥραν 11ην π. μ. χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. κ. Χριστοφόρου, ἐψάλη εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Νικολάου ἡ καθιερωμένη Δοξολογία εἰς τὴν ὅποιαν παρέστησαν, ὁ Νομάρχης Ἰωαννίνων κ. κ. Καλογερόπουλος, ὁ Διοικητὴς τῆς VIII Μεραρχίας Στρατηγὸς κ. Τσολάκας, οἱ βουλευταὶ κ.κ. Βαδαλούκας καὶ Λώρας, ὁ Δήμαρχος Ἰωαννιτῶν κ. Σακκᾶς, ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροκῆς Ἡπείρου Συνταγματάρχης κ. Κωνστ. Καντάρης, μετὰ τοῦ Διοικητοῦ Διοικήσεως Χωροκῆς Ἰωαννίνων ἀντισυντροφού κ. Δημητρίου, ὁ διοικητὴς τοῦ 24ου Συντροφού προκαλύψεως Συντροφης κ. Γρηγορόπουλος, ἡ μάνα τοῦ Στρατιώτου κ. Καλλιόπη Λύκα, ὁ διευθυντὴς δημοσίων σχέσεων τῆς Μεραρχίας Ταγχης κ. Κουλούρης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Ἰωαννίνων κ. Φιλίνδρης, ἀπασαι αἱ ἀρχαὶ Κονίτσης μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Δήμαρχον κ. Ρούσην καὶ τὸν ἀναπληροῦντα τὸν ἀπουσιάζοντα Διοικητὴν τοῦ 583 τάγματος Ταγματάρχην κ. Κρασερὸν καὶ οἱ

κάτοικοι τῆς πόλεως. Τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἔξεφώνησεν ὁ "Εφεδρος ἀξιωματικὸς (Λοχαγὸς) κ. Δημ. Στεφάνου, καὶ κατόπιν ἐπικολούθησεν ἐπιμνημόσυνος δέησις καὶ κατάθεσις στεφάνων εἰς τὸ παρὰ τὸ Νεκροταφεῖον τῆς Ἀναλήψεως ἡρῶον τῶν πεσόντων.

— Ἐν συνεχείᾳ δὲ παρήλασαν εἰς τὴν κεντρικὴν πλατεῖαν πρὸ τῶν ἐπισήμων οἱ μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου, Τεχνικῆς Σχολῆς, Ἀναγνωστοπουλείου, Ἐθν. Ὀρφανοτροφείου, καὶ Δημοτικῶν Σχολείων, οἱ πρόσκοποι, οἱ ὄπλιται τῶν Τ.Ε.Α. καὶ τμήματα τοῦ Σρατοῦ μας παιανιζούσης καὶ ἀποδιδούσης τιμᾶς τῆς μουσικῆς τῆς VIII Μεραρχίας.

— Ἀκολούθως ἐγένετο δεξίωσις εἰς Δημαρχεῖον Κονίτσης, καὶ παρετέθη γεῦμα εἰς τοὺς ἐπισήμους ἐπισκέπτας.

— Τὸ ἀπόγευμα ἔχορεύθησαν εἰς τὴν πλατεῖαν λαϊκοὶ χοροί, καὶ τὸ ἐσπέρας ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Δήμου Κονίτσης Χοροεσπερὶς εἰς τὰς αἰθούσας τῆς Λέσχης ἀξιωματικῶν, εἰς τὴν ὅποιαν προσῆλθον πολλοὶ ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν οἰκογενειακῶν, καὶ εὐάριθμοι Κονιτσιώται.

— Τὴν 12 - 1 - 64 ἡ Ὁρειβατικὴ 'Ομάς Κονίτσης ἐπραγματοποίησεν ἐκδρομὴν εἰς Μονὴν Στομίου καὶ ἀνάβασιν εἰς «Ἀμάραντον ύψομ. 2000 μέτρα.

— Τὴν 13 - 1 - 64 ἀφίχθη ἐνταῦθα ὁ προαχθεὶς εἰς ἀντιστράτηγον καὶ τοποθετηθεὶς ως ὑπαρχηγὸς τοῦ Γ.Ε.Θ.Α. τέως διοικητὸς τῆς VIII Μεραρχίας κ. Κωνσταντίνου Τσολάκας καὶ ἀπεχαιρέτησεν τὰς στρατιωτικὰς καὶ πολιτικὰς ἀρχάς.

(Κόνιτσα 31 - 1 - 1964)

— Τὴν 17 - 1 - 64 ἐγένετο εἰς Πυρσογιαννηνὴν ἡ ἐτησία ἑορτὴ τοῦ ἐκεī Συλλόγου, «Προοδευτικὴ "Ἐνωσις» εἰς τὴν ὅποιαν παρευρέθησαν ἀπασαι αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ, ὁ ὑποψήφιος βουλευτὴς καὶ Πρόεδρος τῆς Ε.Η.Μ. κ. Φρόντζος μετ' ὄλλων Πυρσογιαννητῶν ἀφιχθέντες ἐξ Ἰωαννίνων, καὶ ἀπαντες οἱ εἰς τὴν γενέτειράν των παρεπιδημοῦντες Πυρ-

σογιαννίται. "Έλαβε δὲ χώραν κοινὴ συνεστίασις καὶ ἐπηκολούθησεν ὅλον-
κτιον γλέντι τῇ συνοδείᾳ λαϊκῶν ὄρ-
γάνων.

— Μὲ ἀθρόαν προσέλευσιν προσκυ-
νητῶν ἐτελέσθη καὶ ἐφέτος εἰς Κόνι-
τσαν ἡ Ἱερὰ Λειτουργία μετ' ἀρτοκλα-
σίας εἰς τὸ παρὰ τὸ παλαιὸν ἀρχον-
τικὸν τῆς οἰκογενείας Φλώρου - Παπα-
δημούλη παρεκκλήσιον τοῦ Ἀγίου
Νεομάρτυρος Γεωργίου Ιωαννίνων.

— Τὴν 17 καὶ 18 - 1 - 64 ἡλεκτροδο-
τήθησαν καὶ δύο ἀκόμη ἐκ τῶν χωρίων
τῆς Ἐπαρχίας μας, ὁ Ἀμάραντος καὶ
ἡ Ἀγία Βαρβάρα.

— Τὴν 25 - 1 - 64 διενεργήθη εἰς τὴν
πόλιν μας ὁ ἔρανος ὑπὲρ προικοδοτή-
σεως ἀπόρων κορασίδων.

— Ἐπερατώθη ἡ κατασκευὴ ὑπὸ τοῦ
Δήμου Κονίτσης τῶν ὑπονόμων τῆς
κεντρικῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν πέριξ τῆς
πλατείας Βασιλίσσης Φρειδερίκης ὁδῶν.
(Κόνιτσα 31 - 1 - 64)

— Ἀφίχθησαν ἐξ Ἀθηνῶν οἱ κ. κ.
Χρῆστος Τσάνος καὶ Ὁδυσσεὺς Ἀν-
δρέου.

— Ἐπίσης ἐπανέκαμψαν ἐξ Ἀθηνῶν
οἱ κ. κ. Γεώργ. Χ. Πατέρας, Νικολ. Πα-
παχρῆστος καὶ Εὐάγ. Κιτσάτης ἔμπο-
ροι ὄμοίως καὶ ὁ κ. Ἀρίστιππος Λω-
λος καφεπώλης, καθὼς καὶ ὁ κ. Δημή-
τρος Ν. Σωτηρίου μετὰ τῆς κυρίας
του Εύτερπης.

— Ο κ. Μιχαήλ Νικολάου Παντο-
πώλης ἐγένετο πατὴρ ἄρρενος τέκνου.
Ομοίως καὶ ὁ κ. Γεώργιος Λούδας κα-
φεκόπτης. Ο δὲ κ. Νικ. Γ. Παναγιω-
τίδης ἐγένετο πατὴρ θήλεως, ὄμοίως
καὶ ὁ κ. Βεσήφ Χαϊδὴρ Σκούρας.

— Τὴν 5 - 1 - 64 ἐτελέσθησαν ἐνταῦθα
οἱ γάμοι τοῦ κ. Ἀθανασίου Ρέπτα ἐκ
Φούρκας μετὰ τῆς ὄμοχωρίου του δί-
δος Ἐρμιόνης Κίτση, καὶ τὴν 12-1-64
οἱ γάμοι τοῦ κ. Κων. Τρομπούκη
μετὰ τῆς δίδος Ὁλυμπιάδος Φώτου
καταγομένης ἐκ Καβασίλων.

— Ο κ. Γεώργιος Παπακώστας ἐκ
Παπίγκου διαμένων εἰς Κόνιτσαν καὶ
ἡ δίσ Σοφία Πλιάτσικα ἐκ Κληματιᾶς

ἀντήλλαξαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γά-
μου.

— Εἰς Δίστρατον δὲ κ. Δημήτριος Οἰ-
κονόμου καὶ ἡ δίσ Μαρία Μάϊπα ἐμνη-
στεύθησαν.

— Όμοίως καὶ ὁ κ. Βασίλειος Τσα-
τσιᾶς ἐκ Κονίτσης μετὰ τῆς δίδος Κού-
λας Καλτσούνη ἐκ Γεροπλατάνου ἀν-
τήλλαξαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου.

— Ἐπίσης καὶ ὁ ἐνταῦθα ὑπηρετῶν
Γεωπόνος κ. Ιωάννης Δέλτσος καὶ ἡ
δίσ Μπέτυ Σταμάτη θυγάτηρ τοῦ Δι-
ευθυντοῦ Γεωργίας Ιωαννίνων ἀντήλ-
λαξαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου.

— Τὴν 12 - 1 - 64 ἀπεβίωσεν καὶ
ἐκηδεύθη εἰς Ἐξοχὴν ὁ ἐφημέριος αὐτῆς
Γεώργιος Παπανικολάου.

— Τὴν 20 - 1 - 64 ἀπεβίωσεν εἰς
Κάτω Κόνιτσαν εἰς ἥλικίαν 76 ἔτῶν ὁ
Χαρίσης Εύαγγέλου ἡ Στεφάνου ὁ ἐπι-
λεγόμενος Τσαΐνος.

— Τὴν δὲ 25 - 1 - 64 ἀπεβίωσεν ἐν
Ἀνω Κονίτσῃ εἰς ἥλικίας 79 ἔτῶν ἡ
Εύφροσύνη χήρα Θωμᾶ Γάκη.

(Κόνιτσα 15 - 2 - 64)

— Διεξαχθείσης ψηφοφορίας μεταξὺ^ν
τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβου-
λίου τοῦ ἀθλητικοῦ καὶ μορφωτικοῦ
Συλλόγου ΠΙΝΔΟΣ, ἐξελέγησαν Πρόε-
δρος αὐτοῦ ὁ κ. Ἀχιλλεὺς Χολέβας,
ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Διονύσ. Εύαγγέλου,
Γραμματεὺς ὁ κ. Γεώργ. Σκούφιας, Τα-
μίας ὁ κ. Χριστόφ. Τσούτσης ὑπαλ.
Α.Τ.Ε., "Ἐφορος Ποδοσφαιρικοῦ Τμήμα-
τος ὁ κ. Γεώργ. Νικολόπουλος, καὶ
"Ἐφορος ὑλικοῦ ὁ κ. Βασ. Ἀντωνίου.

— Τὴν 2 - 2 - 64 ηύτοκτόνησεν εἰς
Ἀγ. Παρασκευὴν ὁ γέρων (ἥλικίας 83
ἔτῶν) Γεώργιος Κουκούμης, πάσχων
ἐξ ἀνιάτου νοσήματος.

— Τὴν 12 - 2 - 64 ἡ διευθύντρια τῆς
Α.Μ.Ο.Σ. Διστράτου δίσ Πόπη Ἀνα-
λυτὴ ὀλισθείσασα κατέπεσεν καὶ ἐτραυ-
ματίσθη.

(Κόνιτσα 29 - 2 - 1964)

— Τὴν 16 - 2 - 64 ηύτοκτόνησεν δι'
οἰκογενειακοὺς λόγους βληθεὶς διὰ τοῦ
ὅπλου του ὁ Μωαμεθανὸς στρατιώτης

’Αριφ, ύπηρετῶν εἰς τὸ φυλάκιον ’Αγδονοχωρίου. Τὸ πτῶμα του ἀπεστάλη πρὸς ἐνταφιασμὸν εἰς τὴν ἴδιαιτέραν του πατρίδα Ροδόπην.

— Μὲ ἀπόλυτον τάξιν καὶ ἡσυχίαν ἔγένοντο αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ καθ’ ἄπασαν τὴν ’Επαρχίαν μας. ’Εκ τῶν τριῶν ύποψηφίων βουλευτῶν συνεπαρχιωτῶν μας δυστυχῶς οὐδεὶς ἔξελέγη, διότι οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν σταυρῶν προτιμήσεως τῆς ’Επαρχίας μας ἐδόθησαν ὡς συνήθως πρὸς ἄλλους ύποψηφίους. ’Εκ τῶν ἡμετέρων ἔλαβον γενικῶς (ἔξ ἄπαντος τοῦ Νομοῦ) σταυροὺς προτιμήσεως οἱ κ.κ. Κ. Φρόντζος 4.005, Ναπ. Μπάρκης 3.746 καὶ Νικ. ’Αργιάνης 699.

— Τὰ δὲ κατὰ ἐκλογικὰ τμήματα ἀποτελέσματα τῆς ’Επαρφίας μας ἔχουν ὡς ἔξης:

(ΕΚΛΟΓΑΙ 16 - 2 - 1964)

— ’Εκλογικὰ ἀποτελέσματα Τμημάτων ’Επαρχίας Κονίτσης

ΕΚ ΕΡΕ - ΚΠ ΕΔΑ

’Αγ. Βαρβάρας	50	102	8
’Αηδονοχωρίου	39	127	12
’Αμαράντου	157	112	4
’Ασημοχωρίου	52	47	0
’Αγ. Παρασκευῆς	332	205	62
’Αετοπέτρας	55	94	1
’Αρμάτων	71	41	3
Βουρμπιάνης	49	95	11
Γαναδιοῦ	42	34	4
Γοργοποτάμου	85	49	1
Δροσοπηγῆς	175	47	78
Διστράτου	186	143	41
’Ελευθέρου	67	103	22
’Εξοχῆς	43	49	0
’Ηλιόρραχης	28	85	4
Κονίτσης (ἄνω)	234	274	49
Κονίτσης (κάτω)	209	202	55
Καβασίλων	31	42	0
Κλειδωνιᾶς	117	66	15
Καστανέας	137	76	53
Καλλιθέας	79	63	8
Λυκόρραχης	69	66	0
Λαγκάδας	76	60	19
Μολυβδοσκεπάστου	38	74	1

	ΕΚ	ΕΡΕ - ΚΠ	ΕΔΑ
Μελισσοπέτρας	57	69	1
Μαζίου	49	92	1
Μολίστης	39	34	0
Μοναστηρίου	28	45	0
Νικάνωρος	31	61	0
’Οξυᾶς	55	8	25
Πύργου	109	57	52
Πουρνιᾶς	116	81	2
Παλαιοσελίου	93	60	7
Πυρσογιάννης	189	89	12
Πηγῆς	164	47	23
Πλαγιᾶς	108	23	7
Πληκατίου	100	58	1
Πάδων	46	47	2
Φούρκας	50	74	0
Χιονάδων	40	36	0

— Τὴν 22 - 2 - 64 ὅμας ξένων περιηγητῶν ἐπεσκέφθη τὴν Κόνιτσαν, καὶ ἀκολούθως μεταβάσα εἰς Μονὴν Στομίου διενυκτέρευσεν ἐκεῖ.

— Πρὸ ἡμερῶν εἰς τὸ χωρίον Λυκόρραχη, ἀγέλη λύκων κατεσπάραξεν ἔνα ἄλογον τοῦ Βασιλείου Ζδούκου καὶ μίαν φορβάδα τοῦ Δημ. Καρανίκα.

— Τὴν 27 - 2 - 64 ἀφίχθη εἰς Κόνιτσαν δι’ ύπηρεσιακούς λόγους ὁ ’Επιθεωρητὴς δασῶν ’Ηπείρου καὶ τέως δασάρχης Κονίτσης κ. Κων(υ)νος Γρηγορόπουλος,

— ’Επιστης τὴν 27 - 2 - 64 ἀφίχθη ὁ Νομάρχης κ. Κ. Καλογερόπουλος, ὅστις τὴν ἐπομένην μετέβη εἰς Μολυβδοσκέπαστον καὶ ἄλλα χωρία τῆς περιοχῆς Μπουραζανίου πρὸς ἔξετασιν διαφύρων ζητημάτων τῆς ἀρμοδιότητός του. ’Επεσκέφθη δὲ καὶ τὸ ἐν ἄνω Κονίτσῃ ἐπισκευασθὲν καὶ ἔξωπλισθὲν διὰ τῶν καταλλήλων ἐπίπλων καὶ σκευῶν παλαιὸν ἀρχοντικὸν τῆς οἰκογενείας Μπεκιάρη, ἐντὸς τοῦ ὅποίου ἐστεγάσθη καὶ θὰ λειτουργήσῃ λίαν προσεχῶς τὸ Γυμνασιακὸν οἰκοτροφεῖον ἀρρένων Κονίτσης.

— Τὴν 28 καὶ 29 - 2 - 63 εἰς τὸ ἐνταῦθα Μητροπολιτικὸν Μέγαρον ἐγένετο διανομὴ ἴματισμοῦ πρὸς τοὺς ἀπόρους κατοίκους τῆς πόλεώς μας.

(Κόνιτσα 29 - 2 - 64)

Γεννήσεις - Βαπτίσεις

— Ό κ. Ἀθανάσιος Φασούλης Προϊστάμενος τοῦ Ταχυδρομικοῦ Γραφείου Κονίτσης ἐγένετο πατήρ χαριτωμένης κορούλας.

— Όμοίως καὶ ὁ κ. Ἀθανάσιος Ράγγας ἐγένετο πατήρ θήλεως τέκνου.

— Ο δὲ κ. Ἰωάννης Παππᾶς αὐτοκινητιστὴς ἐγένετο ἐπίσης πατήρ ἀρενος τέκνου.

— Τὴν 20 - 2 - 64 ὁ Βουλευτὴς κ. Ἀνδρ. Δερδεμέζης ἀνεδέξατο ἐκ τῆς Ἱερᾶς κολυμβήθρας τὸ κοριτσάκι τοῦ κ. Κων)νου I. Δάφλη χαρίσας εἰς αὐτὸ τὸ ὄνομα Ἐλενίτσα.

Γάμοι - Μνηστεῖαι

— Τὴν 2 - 2 - 64 ἐτελέσθησαν εἰς Πηγὴν οἱ γάμοι τοῦ κ. Νικολάου Κ. Κίτσου μετὰ τῆς δίδος Ἐλένης Νούτσου ἐκ Λυκορράχης.

— Ἐπίσης τὴν 2 - 2 - 64 ἐτελέσθησαν ἐν Κάτω Κονίτσῃ οἱ γάμοι τοῦ κ. Γεωργίου Χατζηευφραίμιδου μετὰ τῆς δίδος Μαριάνθης Τζάλα.

— Τὴν 9 - 2 - 64 ἐγένοντο εἰς Πύργον οἱ γάμοι τοῦ κ. Χρήστου Κοσκινᾶ μετὰ τῆς δίδος Ἀλεξάνδρας Γ. Τσάνου.

— Καὶ τὴν 23 - 2 - 64 εἰς Ἀγίαν Βαρβάραν ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ κ. Κων)νου Μ. Τσούκα μετὰ τῆς δίδος Βασιλικῆς Κοκοβέ.

— Ό κ. Ναπολέων Γκέγκης ἐκ Παπίγκου καὶ ἡ δὶς Κασσιανὴ Ζαχαράκη ἐκ Κονίτσης ἀντήλλαξαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμοι.

Θάνατοι

— Τὴν 7 - 2 - 64 ἀπεβίωσεν εἰς Πάδες ἡ αἰωνόβιος γραῖα (101 ἔτῶν) Χρυσῆ χήρα Γεωργίου Τσούκα.

— Τὴν 17 - 2 - 64 ἀπεβίωσεν εἰς Πηγὴν εἰς ἡλικίαν 72 ἔτῶν ὁ Δημήτριος Ν. Καραγιάννης, ἀπόγονος τῆς ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἐπιφανοῦς οἰκογενείας τῶν Καραγιανναίων.

— Ἀφίχθησαν ἐξ Ἀχηνῶν οἱ συμπα-

τριῶται κ. κ. Χρῆστος Τσάνος καὶ Βασίλειος Δερβένης.

— Όμοίως ἐξ Ἀθηνῶν διὰ Μόλισταν ὁ κ. Χαρίλαος Γκοῦτος, καὶ διὰ Βούρμπιανην ἐξ Ἀθηνῶν ὁ κ. Δημήτριος Παπαναστασίου.

— Εκ Θεσσαλονίκης ἀφίχθη ὁ ἐκ Βουρμπιάνης δικηγόρος κ. Παντελ. Νίτσας.

— Ἐπανέκαμψεν ἐξ Ἀθηνῶν ὁ κ. Παναγιώτης Ζαχαράκης.

— Ἀνεχώρησαν, δι' Ἀθήνας ὁ κ. Χρῆστος Παπαχρῆστος ἐκ Βουρμπιάνης, καὶ διὰ Δυτ. Γερμανίαν ὁ κ. Βασίλειος Τζομάκας ἐκ Νικάνωρος.

Αναστάσιος Εύθυμίου

(Κόνιτσα 15 - 3 - 64)

Πρὸ ἡμερῶν ἔλαβε χώραν εἰς Κόνιτσαν ἐκπαιδευτικὴ συγκέντρωσις πεντήκοντα περίπου ἀγελαδοτρόφων τῆς περιοχῆς, πρὸς τοὺς ὅποίους ἀνεπτύχθησαν ὑπὸ τῶν Γεωπόνων Κονίτσης κ. κ. Πολυζώη καὶ Δέλτσου, ἡ σημασία καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς τεχνητῆς γονιμοποίησεως τῶν ἀγελάδων.

— Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Παύλου, ὁ Δήμαρχος Κονίτσης κ. Κ. Ρούσης ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Α.Μ. τὸν νέον Βασιλέα Κωνσταντίνον τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα.

Α.Μ. Βασιλέα Κωνσταντίνον

"Ανάκτορα

— Ἐπὶ ἀδοκήτῳ θανάτῳ Α.Μ. Βασιλέως Παύλου, λαὸς πόλεως Κονίτσης, Δημοτικὸν Συμβούλιον, καὶ ἐγὼ πρωσωπικῶς, ὑποβάλλομεν πρὸς "Υμετέραν Μεγαλειότητα καὶ Βασιλικὴν Οἰκογένειαν θερμὰ συλλυπητήρια Stop Εὔχόμεθα μακροζωίαν 'Υμετέρας Μεγαλειότητος ἐπ' ἀγαθῷ "Εθνους καὶ ὑμετέρας Οἰκογενείας.

Δήμαρχος Κονίτσης

Κ. Ρούσης

— Παρόμοια τηλεγραφήματα ἀπεστάλησαν καὶ ὑπὸ τῶν διαφόρων Συλλόγων καὶ Σωματείων τῆς Κονίτσης.

— Λόγω τοῦ θανάτου τοῦ Βασιλέως Παύλου ἐματαιώθησαν καὶ αἱ 'Απο-

κριάτικαι χοροεσπερίδες τοῦ 3161 ΤΕΑ καθὼς καὶ τοῦ 583 τάγματος Πεζικοῦ. ‘Ομοίως δὲ καὶ τὸ κατ’ ἔτος ὑπὸ τοῦ ‘Ομίλου Παγουρτζῆ καὶ Σιας καὶ τῇ συμπαραστάσει τοῦ Δημαρχείου διοργανούμενον καὶ ἐορταζόμενον Καρναβάλι τῆς Κονίτσης ἐματαιώθη.

— “Ηρχισεν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἡ λειτουργία τοῦ νεοσυσταθέντος Γυμνασιακοῦ οἰκοτροφείου ἀρρενων Κονίτσης, τὸ ὄποιον ἐστεγάσθη ἐντὸς τῆς ἐπισκευασθείσης ἀρχοντικῆς οἰκίας Μπεκιάρη, ὅπου ἐστεγάζετο πρότερον τὸ Γυμνάσιον Κονίτσης.

(Κόνιτσα 31 - 3 - 64)

— Αἱ Καρναβαλικαὶ ἐκδηλώσεις εἰς τὴν πόλιν μας, λόγῳ τοῦ θανάτου τοῦ Βασιλέως, ὑπῆρξαν ἐφέτος λίαν περιωρισμέναι. Μόνον ὀλίγαι νυκτεριναὶ μεταμφιέσεις παρετηρήθησαν, καὶ εἰς τὴν συνοικίαν Καρυές ἄνω Κονίτσης ἐλαβε χώραν τὸ πατροπαράδοτον κάψιμο τοῦ ἐλάτου ἀλλὰ μόνον μὲ σωρὸν κέδρων. Εἰς τὸ χωρίον Πηγή, ὡς ἐπληροφορήθημεν, ἐλαβον χώραν λαϊκαὶ διασκεδάσεις, μὲ πολλοὺς μεταμφιεσμένους, καὶ χοροὶ μὲ ἔγχωρια ὅργανα.

— Μετὰ τὴν ἐπισυμβάσαν πρὸ μηνῶν βλάβην ἐπὶ τῆς γεφύρας Σπηλαιωτοπούλου ἡ ὄποια κατέστη ἀδιάβατος, τὰ ἐκεῖθεν αὐτῆς χωρία ἐπανῆλθον σχεδὸν εἰς τὴν πρωτόγονον προπολεμικὴν κατάστασιν ὅσον ἀφορᾶ τὸ σύστημα τοῦ ἐπισιτισμοῦ των, διότι λόγῳ τῶν βροχῶν καὶ τῆς τήξεως τῶν χιόνων ὁ ποταμὸς Σαραντάπορος καθίσταται ἀδιάβατος καὶ τὰ φορτηγὰ αὐτοκίνητα τὰ ὄποια μὲ κίνδυνον διέρχονται δι’ αὐτοῦ μεταφέροντα τρόφιμα καὶ κτηνοτροφάς, δὲν δύνανται νὰ ἐκτελοῦν τὰ δρομολόγιά των.

— Πρὸ ἡμερῶν εἰς τὸ χωρίον Παλαιοσέλιον ὁ Γεώργιος Ἀθανασίου Μοῦχος, καταπεσὼν ἐκ τοῦ φορτηγοῦ ζώου του ὑπέστη κάταγμα τῆς σπονδυλικῆς στήλης, καὶ μεταφερθεὶς ἐσπευσμένως πρὸς θεραπείαν εἰς Ἀθήνας ἀπεβίωσεν ἐκεῖ. ‘Η δὲ σορὸς του μετα-

κομισθεῖσα ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ χωρίον του.

— ‘Η δι’ αὐτοκινήτου ἐπικοινωνία μετὰ τῶν χωρίων τῆς Λάκκας Ἀώου, καθὼς καὶ μὲ Ἀμάραντον καὶ Ἀγίαν Βαρβάραν ἔχει διακοπῆ πρὸ πολλοῦ.

— Μὲ τὴν συνήθη λαμπρότητα καὶ πατριωτικὸν ἐνθουσιασμὸν ἐορτάσθη καὶ ἐφέτος εἰς τὴν πόλιν μας ἡ ἐπέτειος τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας. ‘Ολόκληρος ἡ Κόνιτσα ἐσημαίοστολίσθη καὶ ἀνηγέρθησαν ἀψίδες καὶ ἀνηρτήθησαν παντοῦ πατριωτικὰ συνθήματα καὶ θυρεοί. Εἰς τὴν ἐπίσημον Δοξολογίαν ἡ ὄποια ἐψάλη εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Ἀγ. Νικολάου παρέστησαν ἀπασι οἱ Ἀρχαί, καὶ τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἔξεφώνησεν ὁ δασάρχης Κονίτσης κ. Ἡλίας Κολοβῖνος. Μετὰ ταῦτα ἐπηκολούθησεν ἐπιμνημόσυνος δέησις καὶ κατάθεσις στεφάνων ἐπὶ τοῦ Ἡρώου ἀγορᾶς καὶ κατόπιν παρήλασαν πρὸ τῶν ἐπισήμων, οἱ μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τῶν Σχολῶν καὶ ἰδρυμάτων τῆς πόλεως. οἱ πρόσκοποι καὶ ὅδηγοί, οἱ ἄνδρες τῶν Τ.Ε.Α. καὶ στρατιωτικὰ τμήματα τοῦ 583 Τάγματος Πεζικοῦ. Τὴν δὲ ἐσπέραν ἐγένετο λαμπαδηφορία.

— Τὴν 26 - 3 - 64 ἀφίχθησαν εἰς Κόνιτσαν ὁ κ. Κίμων Ἀνδρεδάκης ἀνώτερος ὑπάλληλος (ἔφορος ἔξυγιάνσεως τῆς Βασιλικῆς Προνοίας), καὶ ὁ κ. Ἀδαμίδης διευθυντὴς Α΄ Τομέως Βασιλικῆς Προνοίας Ἰωαννίνων, δι’ ὑπηρεσιακοὺς λόγους καὶ πρὸς περισυλλογὴν στοιχείων σχετιζομένων μὲ τὴν κατὰ τὴν 7ην Ἰανουαρίου 1948 ἀφιξιν εἰς Κόνιτσαν τῆς Βασιλίσσης Φρειδερίκης, ἐνῶ οἱ μάχαι τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ μετὰ τῶν συμμοριτῶν ἔξηκολούθουν εἰσέτι εἰς τὰ πέριξ ὑψώματα.

— Γενομένων τὴν 27 - 3 - 64 ἀρχαιρεσιῶν μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς νεοεκλεγείσης Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ὁρειβατικῆς Ὀμάδος Κονίτσης, ἔξελέγησαν Ἀρχηγὸς αὐτῆς ὁ ὁδοντίατρος κ. Κων. Φλώρος, Γραμματεὺς ὁ κ. Ἀν. Εύθυμιος, Ταμίας ὁ κ. Γεώργιος Σκούφιας, καὶ μέλος ὁ κ. Ἀθαν. Στεργίου

(Κόνιτσα 31 - 3 - 64)

— 'Ανεχώρησε δι' 'Αθήνας ό Δήμαρχος κ. Κ. Ρούσης δύμοίως και ό κ. Διον. Εύαγγέλου.

— 'Αφίχθησαν έξι 'Αθηνῶν ό τέως Δήμαρχος κ. 'Αν. Τσάνος και ό συνήχος δημοδιδάσκαλος κ. Δ. Τσαρτσάλης.

— Τὴν 9 - 3 - 64 ή δις 'Ερμιόνη Γεωργίτση έγένετο ἀνάδοχος τῆς χαριτωμένης κορούλας τοῦ κ. Λουκᾶ Βλάχου, χαρίσας εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομα 'Αμαλία.

— 'Ο κουρεὺς κ. Σεφκὲτ Σκούρας έγένετο πατὴρ ἄρρενος τέκνου, ό δὲ κ. Ρεμζῆς Μέτου θήλεως.

Γάμοι - Μνηστεῖαι

— Τὴν 8 - 3 - 64 έγένοντο εἰς Κόνιτσαν πέντε γάμοι.

Τοῦ κ. Νικολάου Μ. Σιώρου ύπαλληλου ΟΤΕ μετὰ τῆς δίδος Εύρυδίκης Χ. Σκούφια.

Τοῦ 'Εφέδρου ἀνθυπολοχαγοῦ κ. Σταύρου 'Αλεξανδράκη μετὰ τῆς δίδος 'Αλεξάνδρας Κ. Γκόγκου.

— Τοῦ κ. 'Αποστόλου Γαϊτανίδου μετὰ τῆς δίδος Παρασκευῆς Γαϊτανίδου.

— Τοῦ κ. Δημητρίου Σιγανοῦ μετὰ τῆς δίδος 'Αλεξάνδρας Κ. Βλάχου.

Καὶ τοῦ κ. Θεοδώρου Στέφου μετὰ τῆς δίδος Αἰκατερίνης Διαμάντη.

— 'Ο κ. Λάζαρος Νούσιας έξι 'Αηδονικωρίου, δημοδιδάσκαλος Χιονάδων, και ό δις Γεωργία Εύαγ. Χρήστου έξι 'Ασημοχωρίου ἀντήλλαξαν ἀμοιβαίαν ύπόσχεσιν γάμου.

— 'Απεβίωσεν εἰς Μοναστήριον (Μολίστης) ό Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Σπυρίδων Ραμαντζᾶς ἡλικίας 55 ἔτῶν.

— 'Ομοίως και εἰς Καστανέαν ἀπεβίωσεν εἰς ἡλικίαν 43 ἔτῶν ό Γεώργιος Δάρλας.

— Πλήρης ἡμερῶν ἀπεβίωσεν εἰς 'Αγίαν Παρασκευὴν ό Νικόλαος Παπανικολάου.

ΑΝΑΣΤ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

1. κ. 'Αχιλλέα Μπάρμπαν

Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς διὰ τὰ κολακευτικά σας λόγια γιὰ τὴν «ΚΟΝΙΤΣΑ». "Οπως τὸ λέτε καὶ σεῖς ἔχουμε ὅλοι ὑποχρέωσιν νὰ τὴν ὑποστηρίξωμεν αὐτὴ τὴν προσπάθεια γιὰ τὸ καλὸ τῆς 'Επαρχίας μας. 'Η ἀποσταλεῖσα συνδρομή σας ἐνὸς ἔτους κατὰ 'Ιούνιον 1963 ἐλήφθη καὶ θὰ σᾶς ἀποστείλωμεν τὴν ἀπὸδειξιν καθὼς καὶ ὅλα τὰ τεύχη τοῦ 1963.

Φροντίστε νὰ ἐγγράψητε μερικοὺς συνδρομητὰς οὕτως ὥστε τὸ περιοδικό μας νὰ διαδοθῇ καὶ νὰ διαβάζηται ἀπὸ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερο κόσμο. Αὐτὸ μὰς ἐνδιαφέρει πρωτίστως. 'Επίσης σᾶς παρακαλοῦμε νὰ μᾶς στείλετε καμμιὰ ἀνταπόκριση ἀπὸ τὸ χωριό σχετικῶς μὲ τὰ προβλήματά του κλπ.

2. κ. κ. Γ. Ρακιντζάκην, Βασίλειον Μάλιακαν, Κωνστ. Κρυστάλλην.

Συνδρομαί σας ἔτους 1963 ἐλήφθησαν, εὐχαριστοῦμεν.

3) κ. Μιχαὴλ Χαρίσην. 'Ιωάννινα

Δι' ἐπιστολῆς σας μᾶς γνωρίζετε ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖτε ἀπὸ 1)1)64 νὰ λαμβάνητε τὴν «ΚΟΝΙΤΣΑΝ» καὶ τοῦτο διότι οὐδόλως ἡσχολήθη μὲ τὴν γενέτειράν σας τὴν 'Αγίαν Παρασκευὴν.

'Ομολογοῦμεν ὅτι ἔχετε ἀπόλυτον δικαιον παραπονούμενοι, ὅπως ἀσφαλῶς ἔχουν δίκηο καὶ ἄλλοι συνεπαρχιῶται γιὰ τὰ χωριὰ τῶν ὅποιων δέν ἡσχολήθη ἡ «ΚΟΝΙΤΣΑ».

Σᾶς παραδεχόμεθα ὅμως καλῆς πίστεως καὶ σᾶς καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θά συμφωνήσητε μαζύ μας.

Τὸ περιοδικὸ ἐκδίδεται στὴν 'Αθήνα ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ διαμένουν σ' αὐτὴν καὶ οἱ ὅποιοι φυσικὸν εἶναι νὰ μὴ εἶναι γνῶσται τῶν προβλημάτων ποὺ ἀπασχολοῦν κάθε χωριὸ τῆς 'Επαρχίας μας. Ποῖοι πρέπει νὰ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ θὰ τὰ ἐμφανίσουν; 'Ασφαλῶς ό Πρόεδρος τῆς Κοινότητος, ό Δάσκαλος καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ κάθε χωριοῦ.

Στὸ πρῶτο τεῦχος (σελίδα 11) γράψαμε τὰ ἔξῆς: «Ως ὅργανον πανεπαρχιακὸν ἔχει ἀνάγκην ὅλων ἐκείνων οἱ δόποι θὰ ἀναπτύξουν τὰ προβλήματα τῆς ἐπαρχίας μας καὶ θὰ ἀσχοληθοῦν γενικώτερα μὲ τὰ χωριὰ μας. Θερμὴν ὅθεν ἀπευθύνεται παράκλησις πρὸς τοὺς κ.κ. Προέδρους τῶν Κοινοτήτων καὶ τὰς Δημοδιδασκάλους νὰ μᾶς βοηθήσουν στὸ ἔργον μας διὰ τῆς ἀποστολῆς τακτικῶν ἀνταποκρίσεων γύρω ἀπὸ τὰ προβλήματα κάθε χωριοῦ καὶ τὴν κοινωνικὴν κίνησιν. Οἱ ἴδιοι ἃς φροντίσουν διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ περιοδικοῦ καὶ τὴν ἐγγραφὴν συνδρομητῶν. Πέραν τῶν κ.κ., Προέδρων τῶν Κοινοτήτων καὶ τῶν Δημοδιδασκάλων αἱ στῆλαι τοῦ περιοδικοῦ θὰ εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κάθε συνεπαρχιώτου διὰ τὴν δημοσίευσιν πραγματειῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν λαογραφίαν τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης ἢ τὴν ἀνάπτυξιν γενικῶς θεμάτων ἐνδιαφερόντων τὰ χωριὰ τῆς ἐπαρχίας».

Εἰς τὸ ὑπὸ ἀριθμ. 2 τεῦχος ἀναγράφομεν :

«Τὸ περιοδικόν μας, ἐκτὸς τῆς ἄλλης ἐκλεκτῆς ὕλης, φιλοδοξεῖ νὰ ἀποτελέσῃ καὶ καλλιτεχνικὸν λεύκωμα, διὰ τῆς δημοσιεύσεως φωτογραφιῶν τοπείων τῆς ἐπαρχίας μας. Παρακαλοῦνται, ὅθεν, οἱ κατέχοντες καλλιτεχνικὰς φωτογραφίας τῶν χωρίων καὶ δισφόρων τοπείων αὐτῶν ὅπως ἀποστειλωσι ταύτας ἵνα τὰς δημοσιεύσωμεν ἐν καιρῷ».

Βίς τὸ ὑπὸ ἀριθ. 3 τεῦχος ἀναγράφομεν (σελ. 11) :

«Περιμένουμε συνεργασία ἀπὸ κάθε συνεπαρχιώτη δυνάμενον νὰ ἀναπτύξῃ προβλήματα τῶν χωριῶν μας...»

Εἰς τὸ ὑπὸ ἀριθ. 10 τεῦχος (σελ. 13) ἀναγράφομεν :

«Ἐφθασαν μέχρις ἡμῶν παράπονα ὅτι τὸ περιοδικὸν ἀσχολεῖται ως ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ τὴν πόλιν τῆς Κονίτσης

καὶ ὅχι μὲ τὰ χωριά. Τὰ παράπονα εἶναι ἄδικα. Γιατὶ ἐκτὸς τῶν γενικῶν ἄρθρων ποὺ ἐνδιαφέρουν δλη τὴν ἐπαρχία ἔχουν γραφῆ καὶ γιὰ τὴν Καστάνιανη, τὴν Μόλιστα καὶ τὸ Ἀσημοχῶρι. Εἴμεθα δὲ πρόθυμοι νὰ δημοσιεύσωμε κάθε ἀξιόλογη μελέτη τῶν χωριῶν μας ποὺ θὰ μᾶς σταλῇ. Συνεπῶς οἱ παραπονούμενοι ἃς παραπονεθοῦν στοὺς ἑαυτούς των καὶ στοὺς δμοχωρίους των. Ἐπίσης ζητήσαμε κατ' ἐπανάληψιν φωτογραφίες ἀπὸ τὰ χωριά μας ποὺ νὰ εἶναι κατάλληλες δι' ἐκτύπωσιν. Δυστυχῶς οὕτε στὸ σημεῖον αὐτὸν ἐπεδείχθη προθυμία. "Ἄς μὴ τὰ περιμένουμε δλα ἀπὸ δύο-τρεῖς ἀνθρώπους ποὺ ἀνέλαβαν τὸ βάρος τοῦ περιοδικοῦ. Ἡ κριτικὴ εἶναι μὲν εὔκολη ἀλλὰ ἄδικη».

«Υστερα ἀπὸ δλα αὐτὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ συμφωνήσητε μαζύμας ὅτι οὐδόλως πταίομεν ἡμεῖς διότι ἡ «ΚΟΝΙΤΣΑ» δὲν ἡσχολήθη τόσον μὲ τὴν ἰδιαιτέραν σας πατρίδα ὅπως καὶ μὲ ἄλλα χωριὰ τῆς ἐπαρχίας μας. Ἐπιδίωξίς μας πρέπει νὰ εἶναι νὰ τὸ βελτιώσωμε τὸ περιοδικό μας, τὸ δόποιον εἶναι κτῆμα δλων μας καὶ νὰ παρακινήσουμε δλοι μας τοὺς ἀνθρώπους ποὺ μποροῦν νὰ γράψουν κάτι γιὰ τὰ χωριά μας. Ἐὰν δλοι σκεφθοῦν ὅπως σκέπτεσθε σεῖς τότε πρέπει νὰ πάρωμε τὴν ἀπόφασιν νὰ σταματήσωμεν τὴν ἔκδοσίν του.

4. κ. Δήμητριον Θεοδωρίδην Θεσσαλονίκην

Συνδρομή σας ἐκ δρχ. 100 ἐλήφθη. Τεῦχος Ἰουλίου-Αὐγούστου ἐταχυδρομήθη.

5. κ. Ἀναστάσιος Μηλίγκον.

Συνδρομή σας τοῦ ἔτους 1964 ἐκ δραχμῶν 100 ἐλήφθη. Ἰδιαιτέρως σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν πάντοτε ἐκδηλουμένην συμπάθειὰν σας διὰ τὴν «ΚΟΝΙΤΣΑ».

